

(8)
P929d
E 3711

1 P L D A

M.A.LIBRARY, A.M.U.

PE13758

مطبعة ٨٢ افغور كرده
کتاب هق و لا یوم مطبوعه

۱۰	القول الاول في بيان الكشف والستر	۵۰	القول الثاني في بيان الكشف والستر
۱۱	القول الثاني في بيان الكشف والستر	۵۱	القول الثالث في بيان الكشف والستر
۱۲	القول الثالث في بيان الكشف والستر	۵۲	القول الرابع في بيان الكشف والستر
۱۳	القول الرابع في بيان الكشف والستر	۵۳	القول الخامس في بيان الكشف والستر
۱۴	القول الخامس في بيان الكشف والستر	۵۴	القول السادس في بيان الكشف والستر
۱۵	القول السادس في بيان الكشف والستر	۵۵	القول السابع في بيان الكشف والستر
۱۶	القول السابع في بيان الكشف والستر	۵۶	القول الثامن في بيان الكشف والستر
۱۷	القول الثامن في بيان الكشف والستر	۵۷	القول التاسع في بيان الكشف والستر
۱۸	القول التاسع في بيان الكشف والستر	۵۸	القول العاشر في بيان الكشف والستر
۱۹	القول العاشر في بيان الكشف والستر	۵۹	القول الحادي عشر في بيان الكشف والستر
۲۰	القول الحادي عشر في بيان الكشف والستر	۶۰	القول الثاني عشر في بيان الكشف والستر
۲۱	القول الثاني عشر في بيان الكشف والستر	۶۱	القول الثالث عشر في بيان الكشف والستر
۲۲	القول الثالث عشر في بيان الكشف والستر	۶۲	القول الرابع عشر في بيان الكشف والستر
۲۳	القول الرابع عشر في بيان الكشف والستر	۶۳	القول الخامس عشر في بيان الكشف والستر
۲۴	القول الخامس عشر في بيان الكشف والستر	۶۴	القول السادس عشر في بيان الكشف والستر
۲۵	القول السادس عشر في بيان الكشف والستر	۶۵	القول السابع عشر في بيان الكشف والستر
۲۶	القول السابع عشر في بيان الكشف والستر	۶۶	القول الثامن عشر في بيان الكشف والستر
۲۷	القول الثامن عشر في بيان الكشف والستر	۶۷	القول التاسع عشر في بيان الكشف والستر
۲۸	القول التاسع عشر في بيان الكشف والستر	۶۸	القول العشرون في بيان الكشف والستر
۲۹	القول العشرون في بيان الكشف والستر	۶۹	القول الحادي والعشرون في بيان الكشف والستر
۳۰	القول الحادي والعشرون في بيان الكشف والستر	۷۰	القول الثاني والعشرون في بيان الكشف والستر

۸۳	القول السابع عشر في معنى الوصول الى الله سبحانه ۱۱	۱۱۳۵	فرق في شئ من وضع ۱۱	دعای می گویند و مستوحال و مستطاع الحال
۸۵		۱۱۳۶	القول الثامن عشر في معنى التمسك بالدين ۱۱	توابع بهایستیز از توابع بهای می گویند
۸۶		۱۱۳۷	القول التاسع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	نذرت عالم جمیل ۱۱
۹۰	القول العاشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۳۸	القول الحادي عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول الحادي عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۹۲	فرق في لفظ رحمان و رحيم ۱۱	۱۱۳۹	القول الثاني عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول الثاني عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۹۵	القول الثالث عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۴۰	القول الثالث عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول الثالث عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۱۰۰	القول الرابع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۴۱	القول الرابع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول الرابع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۱۰۳	القول الخامس عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۴۲	القول الخامس عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول الخامس عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۱۰۴	القول السادس عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۴۳	القول السادس عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول السادس عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۱۰۸	فرق میان امر و اذن ۱۱	۱۱۴۴	القول السابع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول السابع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۱۰۹	القول الثامن عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۴۵	القول الثامن عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول الثامن عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱
۱۱۰	القول التاسع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	۱۱۴۶	القول التاسع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱	القول التاسع عشر في معنى التمسك بالله تعالى ۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible][illegible]

الحمد لله الذي جعل في هذا الكتاب
 من فوائد كثيرة لا يحصى عددها
 فمنها ما هو من فوائد الدين
 ومنها ما هو من فوائد الدنيا
 ومنها ما هو من فوائد الآخرة
 ومنها ما هو من فوائد العلم
 ومنها ما هو من فوائد السيرة
 ومنها ما هو من فوائد الأخلاق
 ومنها ما هو من فوائد السياسة
 ومنها ما هو من فوائد الطب
 ومنها ما هو من فوائد الفقه
 ومنها ما هو من فوائد اللغة
 ومنها ما هو من فوائد التاريخ
 ومنها ما هو من فوائد الجغرافيا
 ومنها ما هو من فوائد الفلك
 ومنها ما هو من فوائد الفلسفة
 ومنها ما هو من فوائد المنطق
 ومنها ما هو من فوائد الرياضيات
 ومنها ما هو من فوائد الفيزياء
 ومنها ما هو من فوائد الكيمياء
 ومنها ما هو من فوائد البيولوجيا
 ومنها ما هو من فوائد الطب
 ومنها ما هو من فوائد الفقه
 ومنها ما هو من فوائد اللغة
 ومنها ما هو من فوائد التاريخ
 ومنها ما هو من فوائد الجغرافيا
 ومنها ما هو من فوائد الفلك
 ومنها ما هو من فوائد الفلسفة
 ومنها ما هو من فوائد المنطق
 ومنها ما هو من فوائد الرياضيات
 ومنها ما هو من فوائد الفيزياء
 ومنها ما هو من فوائد الكيمياء
 ومنها ما هو من فوائد البيولوجيا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هذا كتاب في شرح الغيبة سيدنا ومولانا العلامة الاصولية الشيخ الامام العارف الكامل امام
 ائمة الطريق وشيخ شيوخ الاسلام على التحقيق زينة الوجود وجملة الشجر والبارزات
 والطرائق للذهاب على الاقطاب في فروع الاحياء القطب الكامل الاشراف الاعظم الارفع
 عرفت الثقلين امام الفريدين لعالو الابرار في القطب الفرحاني والغنى لاصحاب محي الدين
 ابو محمد عبد القادر الحسيني الجليل في قدس الله سره ونور روحه واجل النبا
 بركانه وفقهه ورضي الله عنه وارضاه عنا وجامعه ولاية الشيخ الامام الاكبر
 شرف الدين ابو محمد ويكنى بابي عبد الله بن عيسى شرف الاسلام جلال العلماء سراج العرب
 ومختار السانين البيانين لسان التكلمين ترجمان العارفين بحجة الله عليه وعلى
 والده واولاده واولاده وسائر الصالحين قال قال الذي الشيخ الامام العلامة الفرح القطب
 الغوث ابو محمد عبد القادر الجليل في نقعة الله به وامدنا بمدده في الدنيا والآخرة آمين
 وفي بعض النسخ قال الذي الامام الاكبر المولى الامام الاكبر في محي الدين سيد
 الطوائف ابو محمد عبد القادر بن ابو صالح بن عبد الله الجليل في قدس الله سره ونور روحه واجل النبا

الحمد لله الذي جعل في هذا الكتاب
 من فوائد كثيرة لا يحصى عددها
 فمنها ما هو من فوائد الدين
 ومنها ما هو من فوائد الدنيا
 ومنها ما هو من فوائد الآخرة
 ومنها ما هو من فوائد العلم
 ومنها ما هو من فوائد السيرة
 ومنها ما هو من فوائد الأخلاق
 ومنها ما هو من فوائد السياسة
 ومنها ما هو من فوائد الطب
 ومنها ما هو من فوائد الفقه
 ومنها ما هو من فوائد اللغة
 ومنها ما هو من فوائد التاريخ
 ومنها ما هو من فوائد الجغرافيا
 ومنها ما هو من فوائد الفلك
 ومنها ما هو من فوائد الفلسفة
 ومنها ما هو من فوائد المنطق
 ومنها ما هو من فوائد الرياضيات
 ومنها ما هو من فوائد الفيزياء
 ومنها ما هو من فوائد الكيمياء
 ومنها ما هو من فوائد البيولوجيا

همه ستایشها ثابت مر خدا و غر و جل که پروردگار همه عالمها است عالم ملک و ملکوت و جن و انس و حیوانات
و جمادات و افراد انسانی که هر یک با کمیت بصورت صغیر و معنی کبیر آقا و ائمه و اولاد و اولاد
آخر یعنی در سید اسعاده و در ازل و ابد و در دنیا و آخرت یا در اول بر امر و آخر آن ظاهر
حق با طاعت در اول و بر زبان یا در عالم ارواح و در شباح یا بعد از ظهور در مرتبه عالیه و در
حال طوبی و مرتبه احدیت عکس خلق و بشمار مخلوقات او و میگرداند کلمات به بر تقدیر
اسما و صفات وی یا کلام قدیم وی و معانی و اشارات آن و زینت عکس و بشمار نور
عرش علیهم وی و در رضا نفسیه و چنانکه راضی گرد و ذات کامل الصفات که می وی از ان
و عکس که شفع و قی و شمار بر حقیقت و طاق که همه افراد کائنات از علو و سطو
بفضلیات و شامل است و در طریقه و کبیر و شمار بر تر و خشک که کمیت است از تمام
معلومات ثابت در کتاب بسین و بحسب معنی که خلق و بشمار و یک و شمار بر هر
تقدیر که پروردگار را پیدا آورد و پراکنده گردانید خلق و برآورد لغت برشته یک
معنی است و خلق معنی تقدیر و اندازه کردن است و در تقدیر از معنی شمر و پراکنده ساختن و در
برای معنی ترشیدن از نو پیدا گردانیدن و در معنی اسم الباری گفته اند خالق بی مثال
پیدا کننده مخلوقات را بی آنکه ایشان را بشکند و مانند می بود که او را دیده و میسر و آید
کائنات را سرحد همیشه طبعی که حدی پاک و برتر از آلائش قصور و نقصان و شتاب و کسالت
افزون از شبهه آلهی خلق فتنه است آن خدای که پیدا کرد همه چیز را پس است و برابر
همواره گردانید پیدایش آن بجهت تفاوت چنانکه باید و شاید و قیاس و تقدیر می نمود و اندازه
کرد اجناس و انواع و اشتقاق اشیا را و مقادیر صفات و افعال و احوال و احوال و احوال
پس راه نمود و وی گردانید همه مخلوقات را با فعلی که صادر گرد و از اینها بطبع یا با اختیار یا بدایت
کرد و دریافت حق و عواقب امور و دنیا و آخرت بنصب لامل و انزال آیات و اتمات
و احیای و میرانید و زنده گردانید با اثر او و قلوب را و افعال و احوال و احوال و احوال
و شاد و اندوه گین گردانید و در حق اقرب و نزدیک گردانید بعضی را از درگاه فضل
و رحمت و آد و نیز بر مبنی قریب و نزدیک که بمعنی نبوت قریب جل کند و اگر و احوال

بهنر معنی ناکسی و پستی دارند تا مغایر و مقابل افتد بقرب و مناسبت گرد و بقرب این دو
نباشند و اندام و احشای و آخری و مهربانی گردی را در سوخت و دیگر بر او آید و استغنی
و بخور ایند و بنوشانید طعام و شراب جهانی در و حاکم را و استغنی و نیک نخت
گردانید یکی را و بد نخت گردانید دیگر را و استغنی و عظمی و باز داشت بخشش را از نیکی و
بخشش فرمود دیگر را الکفر بکلمته قامت السموات السبع الشداک السخا السخا السخا و یا
و امر وی بر پادشاه و خفت انسان قوی حکم که تاثیر نکند در آن که بخشش و کافیه است السختی السختی
ولا کافیه و بکلمه وی ثابت و آوار گردانید و شد که بهما که مانند لنگر است انداخته و مثل سنجبار و
برزین و استغنی لا کفر لا کفر و بکلمه وی قرار و آرام یافت زمین که فرشت
گسترده ولا مقنن کما من و نیست هیچ کی ناسید گردانید شده از رحمت حق
و نیز اسمی لا ما مؤکنا من و نیست هیچ کی همین گردانید شده از فریب و غیبه
و نیست این گردانید شده از غنیمت و بلاهای او و غیر بحسب عین فتح جامع غیرت بحسب عین جمع
او اغیار نیز آمده و بعضی نسخ غیرت معنی شک و غیرت حق بر بنده باز داشتند و از غیر
و در فکند و از جانب بگویند و از محرمات و از مضایق و از بلا و زحمت و از کسب و از فتنه
و از این که شوقه از گذراندن و روان گردانید و بگوید و فعله و امه و از گذراندن
کار و فرموده وی یعنی بهر ترسند و انداز وی چه کند و چه خواهد کرد و استغنی کما عین عیاد
و نیست هیچ کی شک دارند از بندگی وی و استغنی کما عین عیاد کرده شده از
وی و استغنی کما عین عیاد و است سایش کرده شده با نچه مهر بانی کرد و او
عطا نیست و استغنی کما عین عیاد و سیاست گفته شد بحسب کیه باز داشتند از بلا و محنت
و تواند که مراد باز داشتن منع کردن از بعضی عطاهای ظاهر باشد که تضرع بطواف خفیه است
یعنی بهر حال در شکر است چه نعمت چه بر بلا و گویند و طیفه در بلا نیز شکر است چنانکه بر نعمت بحیره
تضرع و نعمتهای باطنی را و چون خود آن از بنده شوقی و او صبر بر بدای آن ساخته اند
بست بهر گام رحمت بشو ناسید که ابرسیا به بار وانی سفید که فی العطارش کردنی
البلا و صابر است و استغنی کما عین عیاد و استغنی کما عین عیاد و در دو رحمت بهر چه بود

و نیز اسمی

و نیز اسمی

(انکس)

محمد برگزیده و بعضی نسخ و اسلام زیاده کرده بعد الصلوة و گفته اند باید که چون رود نعلین
سلام با صلوة نمکنند تا فرمان برود کار را انکس اند که فرموده است صلوا علیه و سلموا لیسلموا
حسب آورده باشند الذی من الشیخ ما ساجد علیه اهتدای محمدی که حقیقتش اینست که
هر که پیروی کرد و پی را کرده استادی آنرا راه رست یافت و بمنزل مقصود رسید
صدق علیه کمال و ارتقای و هر که روی گردانید از وی از دین و کبراه شد و ملاک
کتاب الشیخی صادق المصطفی پیغمبری که است گویند است و رست گفته بودی یعنی
هر چیزیکه خدا تعالی بوی داده و جبرائیل آورده است و درست است چنانچه امیر خسرو دهلوی فرماید
نی هو گفت که او را ز گفت که کانیچ گفت بد و باز گفت که که ما نطق عن الاموی الکاهل
فی الدنیا ناخوانده دنیا را و گذارنده نعمت است از الکالیب الکالیب
فی الرفیق الکالیب جوینده و خواننده محاسب و هم نصر بلند مرتبه را که ملائکه و انبیاء و ملاک
خداوند تعالی است و ثابت که چون قریب شد اجل آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمان نیکو پیغمبر اسی در دنیا
سیدبانی یا انجایی آئی اگر در دنیا بانی گنجهای عالم بروی بر او تو بکشایم و از قدر و مرتبه تو چیزی
کم کنیم اگر انجایی آن چیز دیگر است فرمود اختر الرفیق الالهی سیف جهان خوانیم که انجا
بایم الکالیب من خلق برگزیده شده است از میان تمامه مخلوقات پروردگار تعالی
المنتخب من ربی سید جیده و برگزیده شده از همه آفریدگان و تعالی الله سید جاده
الحق بجهنم که اندک قرار گرفت دین است ثابت مبدن و و حق الباطل و حق الباطل
ورفت در رفیع و نازل شد بید آمدن و نقل است که در رفیع مکینان که در دیوانه که حکیم
بودند آن حضرت بچوبی که در دست شریف و شرف اشارت بجانب آنها میکرد و این آیه میخواند
جاء الحق و رفیق الباطل و تبان همه از دیوانه جدا شده بر زمین افتادند و استقامت الکالیب
بنی لیه در روشن شد روی زمین بر و شناسی علم و دین وی شکم الصلوات القویات
پست و رو دانی تمام و الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب
پست و رو دانی تمام و الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب
پست و رو دانی تمام و الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب
پست و رو دانی تمام و الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب الکالیب

و پیری کنندگان را نشان از پیری اگر حَسَنٌ لِّمَنْ فَعَلَ نیکوترین خلق مرید و کارا
در کردار و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین آدمیان در راه رفتن و رسیدن
سوی و در اینجا بیان فضیلت صحابه و تابعین و درستی و دوری در سایر است
تقریباً حَسَنٌ لِّمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اوقات و احوال اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
کننده و از مردم موجود آفریده و خالق است و آفریننده و نازک کننده و سبب است
روزی و نهد و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
و سنده و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
در دنیا و آخرت و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
عنا و باز در نهد و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
از و گمین گرداندار اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
کردن است و فضیلت و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
ظاهر گردانیدن و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
است اول است و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
ومی تمامی کننده است و اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
از لغزشهای کنایان و طاعتها و عبادتها اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و
اَلْاَوْفُوْا بِمَنْ كَرِهْتُمْ در است و در ترین مردم او را در گذار و

بنیاد است

مسئله اول حق الیه و بکبر و کار فرمایان ستم نیز اعضاء و آلات خود را در همه احوال خود بر آنکه
امر الهی تعالی و نوع است از شریعتی امتثال است و در امر او تسلیم و سید رهنه الله تعالی عنه ثبات
کرد و مقبول خود امر نیست و سنجیده بخت نبه با دل و مقبول خود و قدر رضی بر ثباتی و حاصل تمام
مذاهیب سلام و طریقه سلوک این و غیر است قال **المقالة الثانیة فی رضی الله تعالی عنه**
و انصافه استیعوا و کاتب شد عوا پیروی کنید نیست بر او پیدا نکنید بدعتی را
و در وی که بنوع و اطمینان و کاتب شد عوا و فرمان بر او که کنید خدا را و رسول خدا را بر او
نیاید از حکم ایشان و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا
چیز بر ابای بر ایند که هر چه در عالم واقع میشود و همه قدرت و ارادت او است و نیست ما و بر او تصرف
در حقیقت مکره و یفعل الله ما یشاء و یجزمکم ما یرید و ان یراهما الحق +
و دور و در بدین سبحان تعالی از هر ناخوشی و پاک و دنیا دور از هر نقصت و کاتب شد عوا
و بهتر نیست بر او سبحان تعالی با آنچه نشاید و درگاه الهیست و حمدیت او است و کاتب شد عوا
و کاتب شد عوا و بگوید و یقین آید بدین اسلام شک نیست بر او و گمان نیست و اضیاف او که
محسن عوا و شکبای کنید بر ملائمت حق تعالی و شکبای نیاید و استیعوا
و کاتب شد عوا و بر جبار مانید و نگریزید و استیعوا و کاتب شد عوا و در خواست
کنید از فضل خدا و بگویند و معل نشود از سوال کردن بحکم طبیعت و بشریت و در خواست
مطلب از ترک سوال از زمین و نادیده گاه عزت یا محبت گفتا بعلی باری تعالی تسلیم بقضاء
وی مقامی دیگر است بلند تر از سوال و طلب و این قوم را اختلاف است که سوال طلب
را چه است یا سکوت و ادب و قناعت نیست که هیچ که ام کلید نیست تا وقت چه اقتضا کند و گفته اند که علم
وقت هم در وقت حاصل کرد و در این سکه در بعضی مقامات آئینده روشن تر ازین گفته شود
ان شاء الله تعالی و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا
و عطا بظهور آید و ثباتی کنید و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا
چشم و اشتغال بر راه مقصود باشد که همین ساعت بر آید و همین بخت محبوبان در در این است و ام
یاد شود جان اگر است مرا به بهشت دیده امید در است مرا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا و کاتب شد عوا

در امر الهی تعالی و نوع است از شریعتی امتثال است و در امر او تسلیم و سید رهنه الله تعالی عنه ثبات

در امر الهی تعالی و نوع است از شریعتی امتثال است و در امر او تسلیم و سید رهنه الله تعالی عنه ثبات

وی مرده بر سید استند بلکه بحیات حقیقی زنده می انگاشتند سبحان الله سبحان الله سبحان الله
 ای لفظ خوش تو موج در یابی کمال به عالم زوایا سرخشت مالا مال به یک لفظ تو با هزار معنی و بر به
 اوست جوامع الکلم است مثال به که زنده کیست هزار جان و نفسی به که جان بر یک از کرشمه و ناز و
 بهیچ نیست مائوسی در عالم به و سر به و جهان خبر تو ندارد یک کسی به و بد آنکه آنحضرت با صعل از دیار عجم
 است و هم در عنوان شباب بیدارگی صدق طلب بیدار زنده و علوم ظاهر و باطن تحصیل نموده و در تعبیر
 و تقریر بنده و السانین ذوالالبیانین لقب گشته بر نامه اهل آن دیار فایق آند و چون ملاحت کتب
 و سورت صید و لبا شیران مملکت عرب کرده و تمامه اند یار السلطان و لایب خود تسخیر نموده
 قدم برگردان و لیا و وقت نهاده و این مضمون را صفا قدر عالی و صاعد مرتبه تعالی شاه ابو
 المعالی که از دالها ن و شیدا یان او مقبول و محرم گاه و بگاه از آن درگاه است در لباس مجاز
 بر خلو تیان مجلس از خود جلوه داده گفته است بهیت آن ترک عجم چون می حسن طرب کرد به بر پشت
 سمشاد و صید عرب کرد و چون کاکل ترکانه بر انداخت زستی به غارت گری کوفه و نغمه و جلب
 کرد و خوبان کنز خوبی چو گل و لاله نو و نند و نازان بهر راز بر قدم کرد و عجب کرد و داری خبری ای
 بر جلی که معالسه به بر یاد تو القادری و به شب کرد و در بیان صفت شیدائی و عاشقی خود
 بحجاب و گفته است بهیت این قاید اگر از حسن خست شیدا بود به و المعالیه است که بر حسن او شیدا از از
 دست به و این قاید از عاشقان جمال با کمال و در میان سیو سطر آنحضرت و مقبولان درگاه
 ذوالجلال بود که در شان او فرمود و میویدا آنحضرت

المقالة الثالثة في ذكره رضي الله عنه
 الله عنه و انصرا كما في النبى العبد لله و انصرا كما في النبى العبد لله و انصرا كما في النبى العبد لله
 کرده شود او را به بلای سخت و محنت و آزار و به نفس به و به نفس به و به نفس به و به نفس به
 خود بجزول و قوت خود و طلب کینه علاج از پیش خود تا دفع کند ملار از خود و در نایمی باید از آن ملار
 فان لم يخلص منها استعان بغير من الخلق پس اگر نایمی نیا بد از آن یاری
 میجوید بغير خود از خلق کالستاد طین و آرد آب المناصب به و الیان و خداوند
 دولت و قدر و شرف و جاه و آبت عا الدنیا و اصحاب الاموالیه و دنیا داران و
 مالداران و اهل الطلایه و الاکراض و الاکسایه و طبیبان این و در لیکه از خشن بیایا

بیک آنحضرت با صعل از دیار عجم است

بیک آنحضرت با صعل از دیار عجم است

بیک آنحضرت با صعل از دیار عجم است

و در دما باشد قان کم میجد یعنی ذلک خلقه صلی الله علیه و آله اگر نیافت در یک خواستن از اینها برای
 خود را از بلا و درد و بخت نجات دهد پس ای کس که میگوید که من میگویم و دین هم میگویم
 پروردگار بخیر و بدیال است و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب
 بعضی از لطیف و کریم متودین پروردگار تعالی را نیز نوعی از دعا و سوال است بطریق تعریف و
 کنایت قیام آدم عینک نفسیه و نصرتی که این جمع الی الخالق عادت آدمی را در غیبت
 که نامی از بند و یاری دوان خود را باز نیگوید و سبب خلق و در دنیا را با ایشان و قیام آدم عینک
 عینک الخلق نصرتی که این جمع الی الخالق و اما آنکه سیلیا بند و خلق یاری دوان باز نیگوید
 سببی خالق و گوید و این کلام شکایت است از حال آدمی را و اشارت است بجهل و نادانی و
 چه اگر علم و معرفت و حق هم از نخست بوجع بدرگاه عزت حق کردی **و الله اعلم بالصواب** عینک الخالق
 نصرتی که این جمع الی الخالق و نصرتی که این جمع الی الخالق و نصرتی که این جمع الی الخالق
 سزای دوان بر تباخیر رجوع بجنباب و تعالی پس صلی الله علیه و آله و عینک و از اسباب و علل
 چنانکه باید است نظر بر این یکدیگر و راز می افتد بنده پیش پروردگار تعالی **و الله اعلم بالصواب**
و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالصواب
 و ستودن حاجت بند را معنی الخوف منک و التضرع و التضرع و التضرع و التضرع و التضرع و التضرع
 وی بجا نشد **و الله اعلم بالصواب** عینک الخالق عینک الخالق عینک الخالق عینک الخالق عینک الخالق
 میباید بنده را پروردگار تعالی از دعا و عجز و ناتوانی گردانیدن عاجز یافتن کی را که میگوید
 و قبول نمیکند دعا را و احتیجی قطع عن حاجت و التضرع و التضرع و التضرع و التضرع و التضرع
 پیوند **و الله اعلم بالصواب** عینک الخالق عینک الخالق عینک الخالق عینک الخالق عینک الخالق
 الی المداصل میشود و آن میگوید و در میرود و در بنده فرمان و حکم فضا و قدر را که و یقین
و الله اعلم بالصواب و یکنند و در تقدیر الیه تعالی کار خود را قیامی **و الله اعلم بالصواب**
 و الحکایت پس نیست گرداننده نیست میگوید و بنده از همه پیوندا و جنبش با و بر او نیست
 روحا فقط پس میماند بنده روح مجرد و میرود از وی اوصاف بشریت و هوا و هوس و آرزو
 و خواسته و میگوید و حضرت روح از ترک اکل و شرب و خورد و خواب و مانند آن از حرکات جسمانی

نشوینده از خود حرکتی نیست و علمی و شعوری ندارد **وَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِهِ حِجَابٌ** و میگردد
 همچو گوی بنشین چو گمان هوا که میزند و میگردد و اندازد از حال بجای اینجاست اینست سر است چو گوی
 جامدی است بحسب خلقت که صلاحیت علم اختیار ندارد و فعل توهم و گمان آن هم نیست **يَقْلِبُ**
وَيَعْبُدُ وَيَسْجُدُ وَكَذَلِكَ يُبَيِّنُ لَكَ رُوحَهُ و اینگونه که او را پند میبخشد و پند از حال بجایه و از
 صفتی بصفتی و از وضعی بوضع و از فعلی بفعلی و نیست حرکت و جنبش و اختیار و تدبیر و روی
وَنَفْسِهِ وَكَذَلِكَ يُبَيِّنُ لَكَ رُوحَهُ ذات خود و در حق غیر خود **وَلَهُ عِلْمٌ نَفْسِيَّةٌ**
فِي فِعْلِ مَوْكَلِهِ پس آن بنده ناپدید است از خود و در فعل خداوند فلاک است عیون و مولا که
وَفِعْلُهُ پس نیسبند خبر خداوند خود و فعل وی توحید افعالی نیست و در کلام سلف و اکثر مشایخ
 اهل تمکین اشارت خبر باین توحید و حق نیست و چون این غالب مدد نظر شود و موجود غیر حق تا
 و حقیقت معنی الله و الاسواء است آید و توحید شود و او دیگر در کلام بعضی مشایخ واقع شود و معنی
 دارد و بهیئت رفت از میان یحیی بن خدا مانند خدا و الفطر او اتم هو الله نیست و الله اعلم
وَكَيْفَ يَكُنْ مَعَهُ قَلْبٌ مِنْ غَيْرِهِ و نمی شود و نمی تواند از غیر حق **إِنْ الْبَصَرُ فَلَا مَنَعَةَ**
الْبَصَرِ اگر چه بیند بنده چیز را پس از آنجهت می بیند که کار خداوند است و ایراد کلمه این که بر این
 شک و تردید است اشارت باین تواند بود که شاید محذوب و متبطلک مطلق گردد و از دیدن شنیدن
 و در استن باز ماند و **إِنْ سَمِعَ وَتَعَلَّمَ** و اگر میشنود و کلامی را می فهمد معنی را **كَلِمَةً**
وَيَعْلَمُ عِلْمَهُ پس کلام حق را میشنود و معلوم و می رسد اندیش این کلام است که می پدید آید و در علم
 و معلومیت که وی ایجاد نموده و مع و علم خود را نیز از آنجا می پدید و از مرتبه قرب بوافل که مقام ثانی
 صفات است و از تحقیق نا احوال نشی ازین مشهود و در مقام سها و بیجهت است **وَيَعْلَمُ عِلْمَهُ** و این بنده
 بهیئت خدا شمر کند و بقرینه است حک و بنزدیکی و سیه بهیئت مشهود و بقرینه **وَيَعْلَمُ عِلْمَهُ**
وَيَعْلَمُ عِلْمَهُ و بنزدیک گردانیدن حق تعالی او را آراسته شود و پیرایه گردد و **وَيَعْلَمُ عِلْمَهُ**
طَابَ وَتَسْكُنُ و به نوداد و ادب و تعالی در دنیا و آخرت خوش شود و آرام گیرد و **وَيَعْلَمُ عِلْمَهُ**
اَطْمَآنٌ و مذکوری و بوجهه و بلکه بذات وی بیاراده و بیجهت است این و بنشین و
 خوشی و آرام یابد و سخن غیری است سخن و تسکین و از غیر وی اندک که بنشیند و بگریزد

و در این کلام

و در این کلام

و در این کلام

طاعات که شایع تقاضای تقدس برای بندگان خود ساخته و پدید آمده است ارادت آن مناسبت
 طریقه بندگی نیست بنده را خواستی نباید که گویند این معنی دارد و خواستی که موافق خواست حق است
 آن نه خواست بنده است او خواسته که بنده از او بخواهد و امر کرد که بخواند اینجای البتة بنده را آن باید
 خواست که حق خواست و امر کرد اگر خواست آن بخند بنده نباشد و ما مورد حکوم نبود شیخ کبیر الکونین
 شاذلی قدس سره الغیر سیف مایه که کل فخرات الشریع و ترتیباته لیس لک منشی انما هو
 تدبیر الله لک فاسمع و طمع یعنی ترتیباتی که شایع نهاده و اختیاراتی که وی تقاضای کرده ترا و ترجیح
 و فطری نیست تدبیریت که پروردگار تعالی و تقدس بر تو کرده از انباشت و اطاعت کن فرمان بردار
 باش نیست آنچه نماید که کن آن بکن آنچه بگوید که بگو آن بگو با سخنی او همه تن گوش باش
 و سوسه بگذارد بر ایشان بگوید و فخر سلطان بایزید ببطانی اریدان لا اریذ بنی بر نیست و آنکه غیر از
 کرد که خواست او خواست نیز خواستی است تا فهمیده گفت و سخن سلطان لعار فین انا و استه سخن
 کرده فافهم و اذا امنت عن کلامه کاد کة و همتا کة قیل لک ریحک الله و احیاء و چون
 بهر یک و فانی شودی تو از او آید و خواستش تو گفته شود و مرتزاجت کند ترا خدا تعالی و زنده و باقی
 گرداند ترا یعنی بخود و از او خود چنان را بقا لازم است و چون بنده از خود فانی گشت سخن باقی باشد و چون غفلت
 رفت نور در آمد جلال حق و زمین الباطل شعور و سبب الزوال و من باشد و ظل النور و لمن باشد
 و از کلمات قدسیه او استحضار رضی الله عنه که نفیس ترین خواستش من از آن باز که عقل پیدا کرد و حقیقت
 کار آگاه شد من است که موتی خواهم که در وی حیات بود و حیاتی خواهم که در وی موت بود یعنی موت اشیاء
 بکلیت که بقیة از خواستش ارادت و روی نبود و حیات بحق که رجوع از آن بنفس نباشد و این کلمات و
 بعضی از مقامات مذکور گشته زیاده برین شرح و بیان باید انشاء الله تعالی فحسبنا الله و نعم الوکیل
 بنیام که از ارادت خود مر و محیی حقیق کلامه و بعد کلامه زنده گردانیده میشود و زندگانی
 که نیست مرگ از وی و تعنی عناء کلامه فقر و عساکر و توانگر گردانیده میشود و توانگر گشت
 در ویشی پس از وی و تعنی عطاء کلامه بعد کلامه و داده میشود و ادنی که نیست نادان پس
 از وی و تعنی کرم بر احسان کلامه بعد کلامه خوش و شاد گردانیده میشود بخوشی و شادمانی
 که نیست غم و غمی پس از وی و تعنی بختیم کلامه بعد کلامه و ناز و نعمت و نیکی و نرسیده

بنده را خواستی نباید که گویند این معنی دارد و خواستی که موافق خواست حق است

چون بنده از خود فانی گشت سخن باقی باشد و چون غفلت رفت نور در آمد جلال حق و زمین الباطل شعور و سبب الزوال و من باشد و ظل النور و لمن باشد

داده میشود بنیاز و نعمتی که نیست محنت و بدی و سختی پس از وی و تعلم علیما کما جمل تعبیه
 و دانایند میشود دانشی را که نیست نادانی پس از وی و تقوی من امتا کما کثاف تعبیه
 و بی هم گردانیده میشود بی هم گردانیدنی که ترسانیده نمیشود پس از وی و کشف
 فلا کشفی و یکجاست گردانیده میشود پس از آن بدست گردانیده میشود و تقرب فلا کشف
 و عزت داده میشود پس از آن خوار گردانیده میشود و تقرب فلا کشف و نزول یک
 گردانیده میشود از درگاه حق پس از آن دور گردانیده نمیشود و تقرب فلا کشف
 و برشته میشود برایت علی پس از آن فرو نهاده و انداخته نمیشود از آن و تقطع
 فلا کشف و بزرگ گردانیده میشود پس از آن خور و گردانیده نمیشود و تقطع
 کشف و پاک گردانیده میشود از همه آلودگیهای بشریت و از عیب و نقصان پس از آن
 آلوده کرده نمیشود بدان حاصل که چون ظلمات بشریت بدست انوار صفات ربوبیت
 در آید و صفات ربوبیت لابد با و پائیده بود و زوال را نشاید و از اینجا معلوم گردد که اتفانی لایزال
 الی اوصافه است جام عشق گشته پارسای چون کف نه خلعت شاهی پوشیده گم که
 چون کف نه سپید اگر سارگی محرم را نکشت به بنده بدوی در بازگشت به کسی سوی گنج قرار
 نبرد و و گرد برده باز بیرون نبرد و مستلح گفته اند آرجح من جع الاعین الطریق فیه تحقیق
 فیک الکمال پس است و ثابت می گردد و تو آرد و مانی بر کس هر چه آرد و کند و هر که
 و مرا که او خواهد از تو بیاورد و تصدق فیک الکمال و ایل و راست می آید و حق تو گفتار
 مردم و هر چه در میان تو گویند راست بود و گفتار کین کینیت احسن پس بگوید تو مانند
 گوگرد و سرخ که پس بدان طلا گردد یعنی از کمال برتبه تکمیل میرسد و در آنرا نزدیک میگردد و آن
 مهور را نه اصل و نه انداز و نامی کنی و کور از دنیا می کنی و بیگانگان را آشنا و بدجنان را
 نیکبخت میسازی و از کلمات قدسیه است ضی الله عنه که الشیخ بن یسعد الشافعی میگوید آنها که
 خاک را بنظر گویا کنند آیا بود که گوشه چشم با کنند فلا کشف که شرفی پس نزدیک نیستی تو که دیده
 شوی دور یافته شوی و شفا شوی از پس عزت مقام و علو نشان و غرور و حال تو و در تحقیق سر
 که او یار الله را بنیاب عزت حق است هیچکس از آن انصاف و کسی از آن اطلاع ندیده و خلی از ایشان

اتفانی لایزال او صاف

تکمیل از آن

توکل کنید و بسیار کار را بگو اگر سستی شماست بدان درین جو مناسب است بسیار کلام در بیان است
 این فنا چنانکه باید و عن اَدَّكَ بِفَعْلِ اللَّهِ و فانی شو از خواستش تو بشود فعل خدا و جبرایان
 ارادت دی و تو با هیچ ارادت نماند ترا جز ارادت او و خواهی مگر آنچه او خواهد بخش پس درین هنگام
 که فانی شوی از خلق و به او ارادت تَصَلِّحْ أَنْ تَكُونَ وَحْدًا عَالِمًا لِلَّهِ قایل و لایق این شوی
 که ناشی تو طرف و محل بر علم خدا را و حاصل شود و ترا علم لدنی و محفوظ ماند و توان عَلِمَ فَعَلًا مَدْفَعًا
عَنْ حَقِّكَ لِلَّهِ انْقِطَاعًا عَنْكَ عَنْهُمْ پس از روشن فانی شدن تو از خلق خدا بریده شدن دست
 شدن دست از ایشان و عن الَّذِي دَلَّ إِلَيْهِمْ و از آنده شدن کردن و باز کشیدن سبوی ایشان و
الْيَاسُ مَكَانِي أَيْدِيهِمْ و نویسدند باز آنچه در دست ایشان است و طمع نکردن در آن بجهت
 آنکه آنچه مقدس است برای منی خواهی خواهی سست شود و اگر نیست فایده ندارد و وَعَلَا هُفَ سَأَلَكَ عَنْ
هَؤُلَاءِ تَرَكْتُكَ الْكَسْبِ و نشان فانی تو از هوای نفس تو گذارستن طلب کسب تکلف بران
 و ران است و الْمَعْلَقِ بِالْكَسْبِ و ترک آوختن بسبب نیاموی فی حَبْلِكَ لِلْفَقْ وَدَفْعِ الضَّرِّ
 و رکنیدن بود و در اندن بیان و درین کلام شمرست بآنکه اگر کسی و سببی باشد اما تکلف در آن مانع
 و تعلق بدان نباشد و در صحت توکل قانع نبود فَلَا تَتَّكِرْ فِيكَ بَاكٍ پس نه جنبی و فکرنی
 از برای سود و زیان نفس تو بتدبیر نفس تو و كَاتِبُكَ عَلَيْكَ لَكَ و نگینتی بر دوش و تدبیر
 تو برای کار بار نفس تو و كَاتِبُكَ عَلَيْكَ و دفع کنی و باز نداری از تو ضرر و مخالف طبع و
 نفس او و كَاتِبُكَ عَلَيْكَ و یاری ندی و امداد کنی نفس تو بتدبیر و اختیار و حول و قوت تو و كَاتِبُكَ
 توکل در كَاتِبُكَ که الله لیکن بسیاری این همه را آنچه استیلا در بر آید که دی سجاد همه ترتیب و تدبیر کارهای
 دنیا و آخرت را کرده است بخن سباب رزق و وضع شرائع و احکام و هیچ حاجت تدبیر تو که از بیشتر
 نفس خود کنی گذاشت كَاتِبُكَ عَلَيْكَ زیرا که بدستی که دی تعالی بخود گرفته است همه
 کارهای ترا كَاتِبُكَ عَلَيْكَ پس خود میگردان از اسپس كَاتِبُكَ عَلَيْكَ
 چنانکه بود آنچه سیر شده بسو و می بتدبیر و اختیار و لطف و کرم وی فی حَالِ كَوْنِكَ مُعْتَبَرًا
 فی الرَّحْمَةِ در حال بودن تو نا پدید کرده شده و در شکم ما و كَاتِبُكَ عَلَيْكَ طفلاً فی مَهْلِكَ
 در حال بودن تو شیر خواره و زاده کهوار و چون ترا در آن هنگام که ترا نه عقل بود و نه فکر و تدبیر

عالم علمی که بدان حق از باطل شناسی و از راسته و بیراسته بسیار و ظاهر را با علم معامله و در بعضی نسخ
 رب الملک جمع ملت بعضی من و شریعت و این لفظ او یکی و مناسب است بر عایت کمال و یکسانیت
 آنرا از امین و الحاکم و می پوشاند ترا حلقه های نور و حکما معرفت از پیش خود و تنویر و تجلی میگردد
 باطن را بعد از آنکه شش و هفتین است از آن است که من است که من اولی العلم الاکمل و فرد و مبارک
 ترا در منازل و در مقامات کسانیکه گذشته اند از خداوندان علم و معرفت که پیشینانند و در حق
 منکسر است آب گلاب پس چون حاصل شد از علم حق و روشن شد دل و نور معرفت و حاصل شد فنا و غفل
 و ارادت و میبازد میبانی شکسته و خراب همیشه بطریق حال فلا یکتب فیک شهود و لا ارادة
 پس بجا نیامد در توسل و نه خواست کائنات منکسر است که یکتب فیک شهود و لا ارادة
 که نمی ایستد در وی اسب و مانند آن و که کل کائنات منکسر است که یکتب فیک شهود و لا ارادة
 عن اخل و البشریه پس در پیش روی تو از سیرت های بشریت و کل یکتب فیک شهود و لا ارادة
 ارادة الله پس پذیرد و در و نه تو چیزی را جز خواست خدا نیست غرض و کل یکتب فیک شهود و لا ارادة
 الیک التکون و تحرف العبادات پس چون فانی شدی از خودی و فانی شدی از خودی و فانی شدی از خودی
 در تو نسبت کرد و میشود بسوی پیدا کردن کائنات و باره کردن عادت یعنی تصرف میکرد و اندر ترا در
 علم بخوار و کرامات قدری ذلک منکسر است في ظاهرها العقل و الحکمه پس وید میشود آن فعل و
 تصرف از تو در ظاهر عقل و حکم وی و لیکن در باطن و نفس الامر فعل پروردگار است تعالی بجز و
 که است فعل خداست که ظاهر میگردد و بر دست نمیده بجهت تصدیق و مکریم وی نه فعل نمیده است که
 میگردد و بقصد و اختیار او مثل سایر افعال جنبا که فرموده اند و هو فعل الله و ارادة الله حقا
 العلم و حال آنکه آن تکون و تحرف عادت فعل و تصرف خداست و ارادت او و نظر علم و یقین باطن
 فتدخل حیثیکل فی نوره المنکسر فلو لم یس ان این حال فنا مقام نمیشود و
 نمکون میشود در آن و در آنی در بین هم در کرده شکسته دلان فانیان بر وجه ثبات و دوام الیقین
 انکسر ارادة الله البشریه و انکسر ارادة الله الطبیعیه که آن کسانیکه شکسته شده اند
 خواسته های بشری ایشان و دور گردانیده شده است میل های طبیعی ایشان و بایستی شده اند
 فاستوفیت لهم ارادة ربک انکسر پس از سر گرفته شد و شکسته شده است براسی

مخبر از دست فانی است از ظاهر و باطن

ایشان وجود حقایق و اراء تهای ربانی سینۀ اراوت میکنند اراوت خدا که مقام پسر و بی سیم
است و شهنشاک و طیفیقت و پیدا کرده شده است و ایشان خوشبهای روزمره که حکم کل بیم
هوئی شان وی سجانۀ احداث نماید خود پیشها که استمرار عادت ایشان بر آنست اما ناشی از نفس و
طبیعت بشری چه ارباب معرفت و شهو و غلظۀ ایشان را حقوق میگردد **حکما لک الی سید محمد علی**
علیه السلام چنانکه گفته است پیغمبر صلعم **حکما لک** در دنیا که ثلاث دوست گردانیده شده است که
من بفعل اراوت حق زنجیر ایشان و میل و شهوت خود و دوست سید سلم ز دنیا می شکم که خوشبهای نفسانی
و میل شهوانی آنرا دوست میدارید سه خیر الطیب و الشیء و بوی خوش و زمان و جعلت **حکما**
عینی در الصلوة و گردانیده شده است ثنای و خوشی و خشم و خشی و آرام من و شهو و خاص من در
حالت نماز قاضیف **ذالک الیک** نیست کرده شده محبت طیب و سار و محبوب آن حضرت پیدا
کرده شد و رسول الله علیه و سلم بعد از آن **خرج منی** و **ذالک** بعد از آنکه بر آنرا آن محبت و دوستی
از وی آن محبت که حکم طبیعت و شهوت بشری میباشد تحقیقا **لک** الی سید محمد علی
بر آن تحقیق را که شمارت گردیم با آن پیش گذشت بیان آن بد آنکه قره العین کنایت است از فرج و سرو
و دریافت مقصود و فریضه بیست و نهم از قره بقره قاف معنی قرار و نبات چه دیده نظاره محبوب قرار پای
و بدیدار او آرام گیرد و سجای دیگر نگر و دو حال خوشی و ثنای ساکن و چنانچه بود و بنظر و غیر محبوب
پیش ایشان و هر جانب نگران و دو حال حزن و خوف گردان لرزان باشند در اعینم کالذی یفشی علیه
من الخوة دلیل آنست و ایت از قره بقره معنی سروی و سرو و خشم و لذت وی در مشاهده محبوب بود و گری
و سوزش و دیدن اختیار و با معنی و لذت قره العین خوانند و آنکه فرمود فی الصلوة و مکنت الصلوة
اشارت کرد و آنکه سرو و آرام وی صلی الله علیه و سلم مشاهده حق است که بچشم کمال نراه در حالت نماز
حاصل است از نفس نماند و توان آن چیز و مشاهده التفات بغیر خود و نماز غیر حق اگر چه نعمت او است و
فضل او و فیض و نعمت حق نیز تمامی عالیت چنانکه فرمود قل فیضی الله و بر جسته بقدر لک فیض خود را
مقام مشاهده فیض و نعمت و فرج و سرو نبات او است و مقام آن حضرت علیه السلام فی الصلوة فیضها و من
التسلیمات اتمناه و کلبها اعلی و ارفع است از هر که غیر او است و ازین جهت فرمود فیض خود را و گفت فلنفرج
تا خطاب حضرت وی باشند باید که فرج توای محب خاص من و آن محبوب مخصوص من من باشد فیض

و نسبت من و اگر چه بعضی خاصان امت و وارثان ملت دیر انیز ازین مقام شمرکتی و تقیصی باشند
 چه قره العین بشهود برآید معرفت شهود است اما چون هیچ معرفتی مثل معرفت دینی صلی
 الله علیه و سلم نیست هیچ شهودی مانند شهودی نبود و قره العین بحکس مثل قره العین و سینه باشد
 حبیبی الله مقام خاص است اگر چه دیگر نیز گویند حبیبنا الله اما این بدان نام الله صلی الله علیه
 و آله و صحبه و خواص اولیاء است و وارثی مقام و حاله و درخیبیت از حیثیت علم و روایت الفاظ حقیقی
 هست که محدثان کرده اند و در شرح حراط استقیم آمده است و توده شده است و باید از توفیق و با
 و تحقیق مقام فنا و بقا شری بسطی نماید و سیرا ید قال الله گفت خدای عزوجل انا عند
 الکسرة قلوبکم من اجل من تردیک کسانی را که شکسته شده است دلهای ایشان از حق
 من و شهود عزت و عظمت ربوبیت من قال الله تعالی لا یحکون عندک حتی تستکسر
 جملتک پس خدای تعالی نمی باشد نزد تو و بشرف نسبیگه دانند ترا بقام قریب و عند
 حقیقی خود تا آنکه شکسته شود همه وجود تو هلاک و اترادک که حمده در شکست وجود بشریت
 بواسطه نفس از اوت قلب است فاذا انکسرت پس چون شکست یا بد جمله تو و لکن یتنبذ فیک
 یتخی و بر جاست نازد و تو چیزیک و لکن یتنبذ فیک یتخی و بر جاست نازد و تو چیزیک و لکن یتنبذ فیک یتخی
 مرید خیر انجیر خدا و فنا تمام حاصل شود انشاء الله نوید اسپند ترا خدای تعالی بپایان
 ثانی و وجود حقان و در بعضی شتر که زیاد است یعنی پیدا میکند و میسازد ترا براس خود و در
 معرفت و اظهار تجلیات خود چنانکه فرمود برای موسی علیه السلام و اصطفتیک لنفسی و در دنیا
 و احوال دینی رضی الله عنه آمده است که فرمود هر روز در خلوت خود میخوشم که بگردانم و اصفیای
 نفسی هست و لیران آینه سازند از برای خوش خاص و آتما شاک جلال خود در آتما میکنند
 فجعل فیک ارادة پس پیدا میکند و می تعالی در تو ارادت را از پیش خود و یتنبذ فیک یتخی
 الارادة پس اراده میکنی بان اراده که حق تعالی پیدا کرد و تو اینجا بقا حاصل آید و سینه
 مقام بقا بلند تر است برای تحقیق آن مقام سیرا ید فاذا انکسرت فی فیک الارادة پس
 چون آینه شومی تو در آن اراده یعنی سینه بقایای وجود و نمری از آن یافته شود و چنانکه
 بنیاد که این اراده هست و درین پیدا شده و بدان میل و آرام گیر و چنانکه خواهد فرمود و در

حتیٰ حبکه تا آنکه دوست میدارم من که پروردگار جهانیا نم آن بنده افاذا احببت الله
پس چون دوست میدارم آن بنده انکنت سمعته الذی یسمع به می بشنم من نواهی آن
بنده که می شنود بان و بصوت الذی یبصر به و می بینم بنیای آن بنده که می بیند بان و یکدیگر
الذی ینطق به و می بشنم است آن بنده که میگردد بان و رجله الذی یمشی به و می بینم
که راه میرود بان و فی لفظ الحق و در لفظ دیگر این حدیث این زیاده آمده فی سمع من
می شنود و فی بصوت من می شنود و فی یبصر من می بیند و فی یجول من می گردد و بان می بیند
پوشیده نماید که سابق فکر عقل بنویسد که بی عقل متفرع بر آن گردد و دیگر گویند که عقل و ادراک لازم هم
و بصوت یا درین لفظ دیگر آمده باشد و کنت عقلم الذی یعقل به می بینم بی بصیرت
یبطش بی مشی + سرستایی غامض تدریه و لغشی و هكذا انما یكون حاله الفناء
لا تخیر و این حال بنیادش بر دو حالت فناء غیر فانی پس حاصل معنی حدیث چنانکه سیاق کلام
و می بینی بعد عنه دلالت میکند آن باشد که چون بکار خدایه وجود بنده شکستی سید و از بهر اشیاء و
اراده و فعل خود برآمد و بکلی فانی گشت و خبر خداوند تعالی و ارادت و فعل می در نظر نشود و می
و سلطان محبت او را از وی سلب کرد و در بود و فعل و ارادت و می باقی گشت و بنده و قیامت
شرف شد به از خدای مدد بخدای مدد یابد و یابد رفت او بر میان پیغامند و خدا + الفضا اتم موهبه
ایست بلیت کی بود ز ما جدا مانده + من و توفقه و خدا مانده + بدانکه تبارک آنحضرت رضی
الهدیه بمقام فانی مطلق است که جامع مرتب فانیست و تسمیه بمقام تقرب نوافل و تخصیص از
فناهی صفات و اثبات مقام دیگر فوق آن که از اقرب و ابعث گویند و مقامی دیگر جامع بین
مطلوب جدید است از بعضی تناخرین مؤلفین پس متونم بخود که آنچه در کتاب اشارت آن فت مرتبه نهایت
کمال است و اینچنین در بعضی از مقالات که در اواخر کتاب بیاید زیاده برین بسطی تفصیلی بیاید که
تشیخ بنده از اشارت اله تعالی بعد از آن اشارت بنیاد سبب حاصل و نتیجه فنا و بقا که ولی ادراک است و از
و معاشرت و مخالطت با اهل عالم حاصل میگردد و با خیال زندگانی مسکن و سفیر مانند فاذا فقت
عناک و عن الخلق پس چون منی تازی تو از تو و از خلق و الخلق است ما هو حی
و من خلق نیست مگر نیک و بد و کذا انک انت کائن و کائن

و می بینم بنیای آن بنده که می بیند بان و یکدیگر
الذی ینطق به و می بشنم است آن بنده که میگردد بان و رجله الذی یمشی به و می بینم
که راه میرود بان و فی لفظ الحق و در لفظ دیگر این حدیث این زیاده آمده فی سمع من
می شنود و فی بصوت من می شنود و فی یبصر من می بیند و فی یجول من می گردد و بان می بیند
پوشیده نماید که سابق فکر عقل بنویسد که بی عقل متفرع بر آن گردد و دیگر گویند که عقل و ادراک لازم هم
و بصوت یا درین لفظ دیگر آمده باشد و کنت عقلم الذی یعقل به می بینم بی بصیرت
یبطش بی مشی + سرستایی غامض تدریه و لغشی و هكذا انما یكون حاله الفناء
لا تخیر و این حال بنیادش بر دو حالت فناء غیر فانی پس حاصل معنی حدیث چنانکه سیاق کلام
و می بینی بعد عنه دلالت میکند آن باشد که چون بکار خدایه وجود بنده شکستی سید و از بهر اشیاء و
اراده و فعل خود برآمد و بکلی فانی گشت و خبر خداوند تعالی و ارادت و فعل می در نظر نشود و می
و سلطان محبت او را از وی سلب کرد و در بود و فعل و ارادت و می باقی گشت و بنده و قیامت
شرف شد به از خدای مدد بخدای مدد یابد و یابد رفت او بر میان پیغامند و خدا + الفضا اتم موهبه
ایست بلیت کی بود ز ما جدا مانده + من و توفقه و خدا مانده + بدانکه تبارک آنحضرت رضی
الهدیه بمقام فانی مطلق است که جامع مرتب فانیست و تسمیه بمقام تقرب نوافل و تخصیص از
فناهی صفات و اثبات مقام دیگر فوق آن که از اقرب و ابعث گویند و مقامی دیگر جامع بین
مطلوب جدید است از بعضی تناخرین مؤلفین پس متونم بخود که آنچه در کتاب اشارت آن فت مرتبه نهایت
کمال است و اینچنین در بعضی از مقالات که در اواخر کتاب بیاید زیاده برین بسطی تفصیلی بیاید که
تشیخ بنده از اشارت اله تعالی بعد از آن اشارت بنیاد سبب حاصل و نتیجه فنا و بقا که ولی ادراک است و از
و معاشرت و مخالطت با اهل عالم حاصل میگردد و با خیال زندگانی مسکن و سفیر مانند فاذا فقت
عناک و عن الخلق پس چون منی تازی تو از تو و از خلق و الخلق است ما هو حی
و من خلق نیست مگر نیک و بد و کذا انک انت کائن و کائن

وہم جن جن تو نیکی و بدی کے فکرم ترشح خیر و شر کے اختلاف شہرہم میں چون جنین شوے کہ
اسید نذرانی نیکی ایشان را و ترسے بدی ایشان را بقی اللہ و سخن باقی ماند نظر شد و خدا متخاص
و جان نماید کہ نسبت موجود کر کے کجا کان قبل ان الخلق چنانچہ بود پیش از وجود خلق حق
و قدر اللہ حق و شرف پس در تقدیر خداست نیکی و بدی و تعلق گرفتہ است قضا و قدر و
تعالیٰ بہر نیکی و بدی و مہمہ کافر و مشرک پس ایمین گردا ترا از شر قدر کہ تقدیر کردہ است
و غیر کاف فی الجہار خیر و غرق گردان ترا خدا تعالیٰ در دریا خیر قدر و انجا خیر در نظر
شہود و نماند چہ نسبت بحق و طاقت وی کہ کید رہی حکمت بود و بہر حسن و خیرست و تسبیح
و شہادتہا بہ بنیدہ است کہ فعل او متعلق نمی شدہ است و بحقیقت فعل شر شرست نہ خلق شر ہو
الغرض از احیم الذی احسن کل شیء خلقہ کہ در قرآن مجید فیہ بانیہ اشارت باوست بہت
کفر ہم نسبت بخالق حکمت است و چون با نسبت کنی کفر گفت فتکون و عاقل کل
حقین پس بیاشی تو ظرف و محل ہر نیکی و متبعی الیک کل نعیم و سرور و صبور و ثواب
و حبیب و کامن و مسکون و باشی تو خیمہ آیندہ مرہر لغت را و خوشی و آراستگی را و
روشا و امینی و آرام را و نور و ضیاء ہر دو بیک معنی است و در بعضی مواضع فرق نیمی ہند
اختیار بہادت بودہ و نور انجا بالعرض اشارہ چنانچہ در قرآن عظیم شمس را ضیاء خواند و نور را کتب
کہ متقبس از نور شمس است چنانکہ مشہورست و الہد علم یعنی منبع ہر روشنائی شوی توانی و عرض
و درونی و بیرونی چنانچہ در عار ما نورہ آمدہ کہ اللہ جل نے قلبی نور را و فی نفسی نور را و نے بصر
نور را و نے سعی نور را و فی سائے نور را و جعل عن یمنی نور را و عن شمالی نور را و سن فوے نور را و سن
تحتی نور را و سن امامی نور را و سن خلفی نور را و جعلی نور را و عظمی نور را و اجعلنی نور را و نور اسم
اقول الہدیت تعالیٰ شانہ ازینجا خواند آمد و عارف این بتی را سترایا یم فدا می سر
تا پایت و کالفتاء ہوا المئی و المبتغی المثلگی پس بہن فہست آرزوی طالبان ہوا کما
و مطلوب و نہضای مطالب ایشان و حد و حد و کتب الکیہ سیر الایاء و نہضات و باکشت
کہ سترایا سیر و دکان سیر و سلوک و درستان خدا و گفتہ اند کہ تمامی سلوک کہ عبارت از سیر الہی
ست بقیاست و دروازہ و ملائکہ چون در دروازہ و ملائکہ سیدند فہست و معنی آفتاب

و متنی آنکه باین مقام رسید و مانند قهرگاه تا اینجا رسیدند بحلیه کمال متعلی گشتند بعد از آن بقبا
ست و ابتداء سیر فی الدست و در این مقام تجلیات صفات حق تربیت یافته بمرتبه تجلیم رسید
پس از آن سیرین الدست که برانته کمال فاضل از ان مقام فرود می آید بهیت فاضله
زیر آید از خرج بلند و تا شکسته با بگانه بودستند و بعد از وی سیر دیگر ای الدست و در انقطاع
مطلق از خلق که اختراعت الرقیق الا علی اشارت بدو است و بعد از این سیر سلسله ارشاد و تجلیم
اما اعداد و احکامات بعضی از خواص کمال او لیکار با وجود حیات معنوی باقی است بهیت قدسات قوم و
هم نه الناس احوار **ع** هرگز تغییر و انچه دلش نهفته شد بعشق و ثبت است بر جبریده عالم
و دام ناپ و این امری محقق است نزد ارباب طریقت و اهل کشف و در قواعد و احکام شریعت
چیز سنائی آن نیست و در مواضع دیگر در تنقیح نام زیاده بر این کلام واقع شده و در اینجا که
مجال گفت و گو تنگ است بقدر است و این سخن در او لیاست اما بنیاء صلوات الله و سلامه علیه
بحیات حقیقی و نیاحی باقی و متصرف اند و در اینجا سخن نیست بعد از آن شش سام فنا و مخرج
سیر نمایند و هو لا استقامه الی طلبها من تقدّم من الاولیا و الا بکمال علیهم
السلام که در فاعبات است از استقامتی که طلب شدشته اند از کسانیکه پیش رفته اند از اولیا
و ابدال که سالک صراط مستقیمند و اشارت الدین نعمت علیم بر ایشان است و مقصود علیم
که قیادان نفس و هوا و فروع و فکاکان در ورطه بعد و حرمان و الفصالین آنکه قصد سلوک این نظر
بجستند و بناگاه بوسه نفس و شیطان در چپ و راست افتند و با حلیه استقامت که سلوک صراط
مستقیم و دوام و ثبات بر آنست و مرجع دال بر نتیجه آن فناء است آن لیسوا عن ارادته
تتبدل یا ارادة الحق عز و جل و مطلوب ایشان نیست که فانی شوند از ارادت خود
و باید بجای ارادت ایشان اراده حق و بایستی شوند بان فیریدون یا ارادة الحق پس بخوار
بخود حق عز و جل آنکذا الی الوقایف همیشه با وقت وفات و رفته اند و دنیا عالم که مستطای چربان
احکام و احوال کن و مکن تا آنجا است قلنا لا کسملوا انکذا الارض پس نیست یعنی از محبت تبدیل
ارادت ایشان با براد حق تمام کرده شده و ابدال و از محبت آن نیز ایشانرا ابدال گویند که فانی نیستند
از ایشان دنیا اگر بی رفت و در بدل او دیگر آید و بعضی اند و عارفان که از آن محبت نیز ابدال گویند

مجلس نظام ولایت ۱۳

اینهمه بجا می آید که می دانای بر سر سفره بود

1914

که بدن گشتند و بدل خود بجای میگردانند و خود جای دیگر میروند یا بر عکس فَدَقُّوا هَوَاجِ
الشَّكَاكَةِ أَنْ تُشِيرَ كَوَالِدَةِ الْحَقِّ بِأَدْنَى حُسْنِ عَيْنِ الْإِنْسَانِ بِمَرْتَبَةٍ سَيِّدَةٍ هَكَذَا كُنَّا نَرَى
مردم دیگر از کتاب مناسبتی اهمیت نگذاشتند و این ایشان گفتند که اینها را که دارند خود است حق را بخوبی
عَلَى وَجْهِ السَّهْوِ وَالنَّسْيَانِ أَنْ تَرِيطَ بِنُفْخَتِ فِرَاشِ هَوَى وَغَلَسَةِ الْحَالِ وَالْإِلَاقَةِ
و به جهت خیره شدن زور آوردن حال در دشت و غیرت در شاهده جلال که سرشته گم کنند و رعایت
عَدَالِ الْمُتَقَاتِ از دست دهند قَدْ كَسَبُوا اللَّهَ تَعَالَى بِسَخْمَةٍ بِالنَّدَى كَرِهُوا الْقِيَظَ
پس مردمی باینها را خدا سبب جهلانی و لطف خود که بایشان را در بسید که و بهر شیاری با
دادن خیال که باینکه اینان ازین اتقوا از مستهم طایفه ترش طایق بنی که و افاد او هم مصرون دلالت
دار و بر آن فَبَيْنَ جَعْلُوا عَنْ ذَلِكَ بَسْ بَارِئِكُمْ وَ نَدَا أَنْ غَفَلَتْ وَ فِرَاشِ هَوَى وَ كَيْتَ تَغْفِرُوا
و بَدَلِ هَمِّ وَ طَلَبِ مَرِئِشْ سِجْنِ بَرُورِ و کار خود را از اشراک در ادب حق اگر چه بفراموشی و فعلیه حال بود
إِذَا كَانَتْ مَعْصُومَةٌ عَنِ الْأَرَادَةِ الْأَلَمَلِكَةِ وَ اشْرَاكِ ارَادَتِ حق باریت خود از ایشان از جهت آن
واقع میشود زیرا که نیست گماشته شده از ارادت و خواستش شریک گردانیدن آن باراده حق مگر
و شکیان که عَصُوا عَنْ الْأَرَادَةِ که گماشته اند از اراده از جهت عدم وجود بشریت و لوازم
آن در ایشان و الْأَنْبِيَاءُ عَصُوا عَنْ الْهَوَى و یغیر این صلوات الله علیهم اجمعین گماشته
شده از هوا می نفس از اینجا لازم میاید تفصیل ملاک بر بنیای تفصیل در اینجا معنی ثروت ثواب است نه
بعضی ثروتی و تجر و جوهر و حقیقه فی موضع و بقیة الخلق مِنَ الْجَنِّ وَالْأَنْسِ الْمَكْلُفِينَ
کَمَنْ يَصْطَوُّ عَيْنَهُمْ هَكَذَا وَ بَاتِي هَمَّ خَلْقِ الزَّيْرَانِ أَوْ سِيَانِ که تکلیف کرده شده بدشتر اربع و او امر و لوا
گماشته شده اند از ارادت و هوا غلبان الْأَوَّلِيَاءُ يَحْفَظُونَ عَنْ الْهَوَى الْأَكْبَالِ عَنِ
الْأَرَادَةِ وَ كَيْفَ يَصْنَعُونَ مِنْهَا جَزَائِرَ أَوْلِيَاءِ وَ حَفَظُوا أَنْدَازِ هَوَا و ابدال محفوظ اند از ارادت و لیکن
مَعْصُومٌ نِسْبَةً أَوْلِيَاءِ الزَّهْوِ و ابدال از ارادت عَلَى مَعْنَى أَنَّ الْجَنِّ زَفَى حَقِّهِمُ الْمَيْلَ إِلَيْهِمَا فِي
الْأَحْجَانِ عدم عصمت بنفسی است که روست در حق اولیا میل جو او و حق ابدال میل باریت
در وقت که وقت غفلت و فراموشی و غلبه حال و دشت و حیرت است و خزان
از سبب بزلت و معصیت و هفوت شَمَّ تَدَارَكَ كَيْفَ هُوَ اللَّهُ تَعَالَى تَعَالَى تَعَالَى

اینجا نام از تفصیل بنیای

در وقت که وقت غفلت و فراموشی و غلبه حال و دشت و حیرت است و خزان از سبب بزلت و معصیت و هفوت شَمَّ تَدَارَكَ كَيْفَ هُوَ اللَّهُ تَعَالَى تَعَالَى تَعَالَى

خداستعالی غرض جل بالیقظۃ بدستت به بیداری و بوشیاری در جرح و استغفار بر جنت خود
نمیکند و در مصرت که در اندیشا ز اور آخال پس فرق آمد میان عصمت و حفظ عصمت آن بود
که قطعاً خطا و عصیت آید و حفظ آنکه اگر راه یابد نه ایستد و زود بدرد و در توبه و استغفار جود است
بر در و کار مجرود و نیست معنی آنکه بعضی کار گفته اند که عصمت پیش از عصیت است و حفظ بعد از و
و آنکه نبای معصومند و اولیا محفوظ و الله علم **المقالة السابعة** قال رضی الله
عنه وارضاه آخیر خبر من **نفسک** بیرون آن هوا می نفس تو و متابعت وی و پیروی
و کیست شوازی و در بی وی مرد و الغل من قلالک و بیکانه شود بیرون آبی از مملکت خود
خود و هر چه حکم و تصرف تو در آن بیرون و تواند که ملک کسیریم باشد اما غل ملک بضمیم مناسب است
و سبک الکمال که الله بسیار همه اجدا عز وجل تا هر چه خواهد کند و تابع امر و حکم او باشد و هر حکم
و او امر شرعی به تنهایی و در هر یک تسلیم فکن بوابه علی باب قلبک پس باش در میان خدا
بر در و دل تو و شین بر در و دل هست بر در و دل شین کان لبخیر گاهی + وقت سحر می یابیم
شب می باشد + اگر چیز گفته است ملت سبر مید که عمر نبند و یار نیاید + که که آید وی و بیکانه همه در تحری
پس همیشه باید در این دل پاسبان وقت بود و امتثال امر و فرمانبرداری کن امر خدا را
شانه فی ادخال من یا ترک یا دخاله در آور و در کسی که میفرماید و بی تعالی بد آور و در
آنکس در در و در دل از ذکر وی و ذکر رسول می و دوستان وی و او امر و در وی و الله بهینه فی
صمد من یأمرک بصلیة یا بر یا بن باز و شین می بجایه عمل کن این باز و شین کسی میفرماید خدا میگوید
بخش از در آمدن دل از خیال عصیت یعنی هر چه جز ذکر مولی تعالیست و متعلق است بدان خداوند مطلق را
در شین ندیم که میفرماید که آید میگوید و هر که میفرماید نیاید میگوید و فلا تدخل الهوی ثم قلبک بعد ان
مخرج من کین در راه هوا نفس را در دل خود بعد از آنکه بیرون آن هوا می اندول با بیان و توبه و
انات چه افتاد و در عصیت بعد از توبه بخت تر و زیان کننده تر است چنانکه گفته اند
الکشف من المرض فاحذر اجم الهوی عن القلب بمنی الفتنة و ترک شین استغفار
پس بیرون آوردن هوا از دل بجا رفت هوا می نفس گذشتن بیرون است فی الاحوال کلها
و هر حال و ادخال فی القلب ببعثه و موافقت و در آور و در هوا و در بیرون هوا است

المقالة السابعة

۲

بجایه

تجرب

تجرب

و موافقت نمودن آنرا فلاحتی را از آنکه حکیم را که اندیشه پس خدایت مکن هیچ خواستی جز خواست
حق جل به هر چه دوستی خواهی و تقدیر کرد همان شود و حکیم را که **هَذَا مِمَّا يَكُونُ مِنْهُ خَيْرٌ لِّكَ تَوَضُّعٌ**
حق از دوستی است از تو و بهوای نفس و آرزو و باطل است و اثری ندارد و هوای آنکه **وَأَمَّا رِزْقُكَ**
و بهوای او دمی به قیام آن که گویان است که در یاد نفس حیران و سرگردان میگردد و **فِيهِ خَيْرٌ لِّكَ**
وَهَذَا لَكَ و افتادن برین وادی سبب مرگ است و هلاک است و ظاهر و باطن **سَقَطَ**
مِنْ عَيْنِكَ و بهیچا قیام است ز نظر رحمت و عنایت حق و **يَحْالِكُ عَنْهُ** و برده است
باز و از تو ترازا شود و حق و معرفت وی پس باید که تقدیر دارد او بر و در کارها راضی باشی و
خلاف آن را اراده نکنی و نیندیشی و آرزو نبری و با وجود آن از وایره امر و نفسی هر دو می بین
و سبب سجاده و تعالی چنانکه قضاء و قدر ساخته امر و نفسی نیز ساخته چنانکه منیر باید که حفظ آید
آنکه **يَكُونُ لَكَ** و همیشه رعایت کن بر هر چه در کار خود را قانع است **أَبَدًا** و با زبان همیشه نمی
و **سَلِّمْ أَبَدًا** و تقدیر فرستاده و بسیار همیشه و بسوی قدر کرده شده و حاصل کار دین سکنا
این سه چیز است فرمان بردار که در دن فرموده الهی او باز ماندن از نافرموده و راضی بودن
مقتضای حق تعالی چنانکه در مقاله نخستین ازین فتوح لغیب فرمودند و باید که کل مومن را
الاحوال من شئنا شئنا امر شئنا و نفسی بحقیقت و قدریشی بهر حق و کاشف از شئی من خلقه
و انبار نکرده و خدا تعالی را بهر چیز از پیدایشه الهی و **فَإِذَا دُنِيَكَ وَهَوَاكَ وَهَوَاكَ**
كُلَّهَا و خلقه پس خدایت تو و بهوای نفس تو و میلها و آرزو و تو بهر پدید آورده شده خدا تعالی اند
فَلَا تَرُدْ وَلَا تَهْوُ وَلَا تَشْتَدَّ پس خدایت مکن دوست مدار و میل خبری مکن **لَهُ أَتَى كُنْ**
منشیر گمانا آنکه نیاست تو شرک از نه و خدای عز و جل شرک خلقی نادر و عا و سوال از حضرت ربوبیت نه از
قبیل ارادت و شهوت است بلکه عبادت است که بنده مقصد امتثال امر الهی سبحانه و تعالی بجای آورد و همی
نماز نرود در آمدن وقت مامور به است و عاتیر نرود و در و بلا خوف نزول آن مامور به است و لیکن نماز
وضت و دعا فرض نیست و دعا نیز اگر بطریق شہوت نفس و عجلت بشری باشد خیری نیست و بلکه
اراده عجز اگر موافق اراده حق اقتد و بار آورده و اگر اراده کند بحقیقت اراده نیست و منظور باید
که آن چیست باشد این **فَرُوهُ** است و درم خوشترین آن از برای خوشترین بلکه بجز آنکه در دست میدارد

پس خدایت مکن

حاصل کار دین سکنا

دعا و سوال بطریق شہوت و عجلت بشری

بعد از ادعای احوال مقامات و اعلام بندگان مرغبار بجبهت منافات است بمقام فنا و ترک
 ارادت و هوا و شهوت و لیکن این سیاق آن ظاهر میشود که این صفت است مرسل و هر یک
 کمال را بلا خطه و مراقبه قدرت و تصرف و تغییر و تبدیل می نماید نشانده احوال مقامات
 عبودیت را تا نانی محال نخل گردد و دروغ گو نباشد چنانکه سفیر باید قان اعطیت محاکم
 و اقامت فی مقام پس اگر داده شود ترا حالی یا ستاده کرده شود تو در مقامی فلاخیز
 است که استیضای ذلالت پس گاه بگردان هر یکی را بجز از آن حال مقام قان
 الله پس بدستی که خدا می غرض کل یوم هو فی شان هر روز در کار است فی اختیار
 و تبدیل در تغییر دادن تبدیل نمودن احوال صفات خلاق و محو و ثبات کانیات
 و آنکه یحسب بنین المرء و قلبه و بدستی که قدرت خدا حایل و خارج است میان مرد
 دل و می ملک و تصرف است بر آن بفتح هم نقص غایم و تغییر مطالب و تبعید مقاصد بآن
 عتقا اختیار به پس شاید که در گذراندن از چیز که خیر داده آگاه گردیده مردم بدست
 مقام و تعزیرت عتقا خیلک ثبات و بقا و تغییر و بدست از حال مقامی که خیال کرده تو
 بر جای بودن آزاد ایم بودن آنرا فسخ عتقا من اختیار به بذلالت پس شمرنده شود
 کسی خبر داده و آگاه گردیده بدست احوال مقام و ظاهر گردد که بدست و بدست احوال مقام و بدست
 این غلبت و خسران بعد از خوف از قهر و عظمت جناب الهی و قدرت و بدست تغییر و تبدیل
 احوال بندگان بل حفظ ذلالت و لا تقدره الی غیر ذلک بلکه گاه از آزاد را بطن خود و تجاوز
 گردان آنرا بسوی غیر خود و گویا کسی آن گان الثبات و التبعاء ففعلکم انما مؤهبة
 پس گویا فتنه شود ثبات و بقا و احوال مقام پس بدانی که آن بختناش است از حق و شتال
 التوفیق للتشکر است از ادب و سوال میکنی از خدا توفیق مر شکر این نعمت و دوست طلب
 زیادت آن که لازمه شکر است و آن گان غنی ذلالت و اگر است غیر ثبات و بقا که از احوال
 احوال مقام است گان فیه زیاده عظیم و معرفت میباشد در وی نایده علم و معرفت بصفا
 حق از قدرت بر تصرف و تغییر و تبدیل مدام و فنا می سطوت و جلالت و غیر آن صفات قهریه و نفوذ
 و تعظیم و کادیب و سی باشد زیادت و شناسی که لازم و نتیجه علوم و معرفت و زیاده

بهت باید که بخند غلط شمار می که کند به جور می کند در اختیار می که کند ولا تشک فی وعدة
و شک شبیه کن در راستی و عدله او که در آسان گردانیدن و ستواری و کشادگی لبکی و بدون
اندوه و باز آوردن رفته که دست فلان کن لک فی رسول الله پس باید که باشد ترا در پیغمبر خدا صلی
الیه علیه وسلم استقامت حسنه حضرت نیک که افتد او متابعت کرده شود و روی نیست الا بای
والشور النازله علیه نسخ کرده شد آیات و سوره ها و فرموده اند بهر المعجولاتها کار کرده
بدان المعجزة فی الحارث خوانده شده در محراب الکتاب فی المصاحف حیف نوشته شده
در مصحفها و آنها در وقت و در وقت و تغییر داده شده و شدت عجزها مکه آنها
و آورده شد آیات و سوره ها و غیر آن آیات و سوره ها و آیات و سوره ها و آیات و سوره ها و آیات و سوره ها
صلی الله علیه وسلم ای عزیزها بسوی غیر آن آیات و سوره ها و آیات و سوره ها و آیات و سوره ها و آیات و سوره ها
و سلم معاملة چنین فقه است را که ابعان ویران این نیندیر همان متوقع و متعجب است از برون و آوردن
هكذا فی ظاهر السراج آنچه مذکور شد از تغییر و تبدیل در حق آنحضرت صلی الله علیه وسلم منسوخ آیات
رفع و تبدیل آن اثبات آیات دیگر بجای آن در ظاهر دین شریعت است که احکام آن منوط و مربوط
بآیات قرآنی است و تغییر از حالتی بجای در ذات حضرت و بی نیوی و بی نیامند و انکافی لباطن
العلمه و الحال فیما کتبناه و بکن الله و اما تغییر و تبدیل در باطن آنحضرت صلی الله علیه وسلم و در
علم متعلق باطن و در حال و می میان دو میان خداست عزوجل فکان کقولک پس بود آنحضرت
صلی الله علیه وسلم و اشارت میکند بآن قول خود انکه لیغان علی قلبی بدستی که نشان
میباشد فاست فی کل یوم سبعین مائة من طلبة مرض میکنم خدا را و در هر روز
هفتاد و بار و بیست و یک مائة یعنی استغفار میکنم خدا را هر روز صد بار و
شدن دل کفایت تغییر و تبدیل احوال است و استغفار هم از جهت بود چنانکه میفرمایند گان بود آنحضرت
صلی الله علیه وسلم من حاله الی آخری بوده همیشه از حالتی بسوی حالتی دیگر و در بعضی نسخ این لفظ
آمده که قسب دال بجا که آخری پس بدل کرده میشود احوال و احوال دیگر و میسبه و برده میشود
و بیرون کرده شد آنحضرت صلی الله علیه وسلم فی منازل القرب و میباید من الغیب و در هر کجا
و میدرخشای غیب که ذات و صفات حق است و عوالم دیگر که بخشیم سر نهامید و تغایر علیه خلع الا نوار

عاز به ظاهر و در بیان آن که در پیش میگویند و در بیان آن که در پیش میگویند

و تغییر و تبدیل کرده میشود بروی خلقهای دلباسهای نورانی که عبارت از تجلیات و مکاشفات که بر
پوشیده و احاطه میکرد و قلب شریفها و اجزاء خلقت بر زامی پوشیده و گنجا بعضی صوفیه گفته اند که بزرگترین انوار
الاعین الایخبار و تحقیقات انوار صفات که پرده دارند بر دل آنحضرت کشف کرده میشود فَتَبَيَّنَ الْحَقُّ الْكَافِرَ الْأَوَّلَى
عِنْدَ مَا لَيْلَهُ بِهَا ظِلْمَةٌ وَنَقْصًا تَأْتِيهِ ظَاهِرٌ مِمَّنْ شَدَّ نَحْتَهُ که نخت در وی بوده زدن و حالت دوم
که متصل است و را بمنزله تاریکی و نقصان از جهت قوت و شدت نورانیت حالت دوم و فَمِنْهُ نَقْصٌ
فِي حِفْظِ الْحَقِّ و ظاهر میشود آنحال نختین از آنحضرت بمنزله قصیر و سستی در نگاهداشت حد و آ
با اعتبار علو مقام و منزلت آنحضرت صلی الله علیه و سلم که جز در آنحال نختین بود و توقف نشود و حاصل این
و جهالت که حضرت صلی الله علیه و سلم دایم در مرتبه بود و تجلیات انوار متوالی بروی میگذاشت بعضی از
بعض دیگر و بر تخیل فوق که میرسد از توقف در تخیل تحت استغفار میکرد و چون تجلیات حق را انجالت نیست
ترقیات آنحضرت را نیز نهایت نه و این مخصوص این زناست تا ابد آداب حال بهر برین منوال خواهد بود ^{بهشت}
مر کمال محبت ترا کمال جمال و می سبا که نقصان پذیر این دو کمال و توجیه حدیث جَانِبُهُ تَقْصِيرٌ
عرفا گفته اند این است و بعضی علما گویند که این عین و پرستش لطیف بود که بجا برت از ارباب است کثرت
و استقامت هم دین و ملت بقدر طریقه بعین فترقی و غفلتی بر دیده شد و آنحضرت صلی الله علیه و سلم
نشد و در آن و دیگر متصل با دل اشتغال نادر و ظهور و نور و حدت آنحال می پذیرفت و آن
حضرت صلی الله علیه و سلم از نظر این خیالت عروص تترت استغفار میکرد و کلمات الابرار سیات القهریز
و در رساله مرجع البحرین کلام در ختام زیاده برین کرده است آنجا باید بگفت که چگونه گفته شده است پس
بر هر تقدیر فَيَكْفُرُ أَكْثَرُ تَعَفُّارٍ پس تعلیم و تقصیر کرده میشود آنحضرت استغفار اگر چه ظاهر آن نباشد
و نوع خطا و معصیت است اما نه برین جهت بود بلکه أَحْسَنُ حَالِ الْعَبْدِ از جهت آنکه استغفار
بهترین احوال بنده است وَالْتَوْبَةُ فِي سَائِرِ الْأَحْوَالِ و همچنین اظهار توبه اگر چه در ظاهر گناهی نموده باشد
بهترین است از بنده و در حَالِهَا لَا تَنْفِي عَنْهَا غَيْرَ قَابِلٍ و خصوصاً در توبه که در توبه اقرار است
بجناحه بنده و کوتاهی و وَهُمَا صِفَتَا الْعَبْدِ فِي سَائِرِ الْأَحْوَالِ توبه و استغفار و صفت بنده
و لایق بحال عبودیت در همه سالها گناهاست یا به بنده نسبت بحال عزت و عظمت و بویست بی شایسته
تفسیر بنده و عبادت که حق عبادت است دلیل آنست طاعت دیدم که خاطرش من آزار میکند و کرم

[illegible]

جنت و محاورت و جزوات حسن محمد دست اما چون سخن کرده شد از اکل شجره دارا و خلوه و جنب
 مرتب بر نشست مذموم و قبیح شد و چون آدم صغی علیه السلام بحیث آن اراده از مرتبه خود فرو افتاد
 و تقدیر الهی بقتیاد و صطفای او رفته بود و توبه و استغفار از خطای که رفته بود توفیق داده باز تاج
 که است توبه و اختیار بر سر نهاد و بطریق صواب هدایت فرمود تا بداند که هلاک مرد و عصیت نیست
 بلکه در ترک توبه است چنانکه میفرمایند ثُمَّ بَيَّنَّا لَهُ سَبِيلَ الْاِثْمِ پس آگاهانید شد آدم علیه السلام و ذِكْرُ
صَفِيٍّ كَلَّمَكَ یادمانید و پیران آورده شد از ورطه غفلت از دست خدای مهربان اَفْخَرَفَ
اَلْاَعْيُنَ یا الذین وَاللَّيْسِيَانِ پس شناسا کرده شد آدم با توبه کردن بجهان و فراموشی
وَلَقَدْ اَلَقْنَا رِيَالَهُ الْقُصُورِ وَالْمَقْصُورَانِ تعلیم و توفیق کرده شد او را و توفیق نصیر کوتاهی و سستی
 در نگاهداشتن امر الهی نقصان حال خود فقال اَدُمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَبَّنَا ظَلَمْنَا اَنْفُسَنَا وَاِنْ
كُنَّا نَعْلَمُ لَنَا وَاِنْ كُنَّا نَعْلَمُ لَنَا پس گفت آدم علیه السلام پروردگار
 ستم کردم ما بر نفسها خود و تقصیر کردم در حق تو اگر نیامز می تو ما را و رحم کنی بر ما هر آنی می باشیم
 از زانها اِنْ تَنْصُرْنَا انوار الهدایه پس بر آدم تعلیم و تعریف الهی سوختن می برادر است
 نمودن حق تعالی او را و علوم التوبه و مدارقها و آند را علمها توبه و معرفتهاست آن
 که توبه باید کرد و چگونه باید کرد و ادب و شرایط آن قبول افتد و المصالح المدفونه فيها و آدم را
 مصلحتها حکمتها که نهان کرده شده است و توبه یعنی منافع و ثمرات آن مَا كَانَ غایتها من قبل
 آن علوم و معارف که نهان پوشیده بود از آدم پیش ازین فَلَمْ يَظْهَرِ لَهُ پس نشد آن علوم
 و معارف که بسبب توبه تعلیم آن ازینجا معلوم شد که توبه ازینده لی توفیق و الهام پروردگار است
 توبه ابر و وجود آید چنانکه در کلام مجید میفرماید يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّمَنِ اَلِىُّكُمْ اَللّٰهُ پس توبه خدا بر بند عباد
 از رجوع بر محبت توفیق توبه و چون الهام تعلیم کرده شد آدم اَتُوبُ وَتُوبُ کرد و توبه کرد و قبل لَكَ تِلْكَ
 الارادة یعنی هاکسین بدل گردانیده شد آن اراده خلوه و جنب بود و جو نُفْسُ سوس شیطان از
 و می ظهور یافته بود و نیز آن اود که موفق اراده می شد و بگشت آن اراده و تابع گشت اراده حق
 و الحاکم الاولی باخری و بدل گردانیده شد حالتین که در وقت آن اراده داشت اند
 خلعت که درت بحالت دیگر که بعد از آمدن از اراده توبه کردن آن پدید شد صغی

و نور است و بجاء آن اهل کفری و اندام را بجهت ترک اراده نفس تابع شدن اراده حق
 و راضی شدن بقضای دس و ولایت و بادشاهی بزرگتر از تخت و التکون فی الدنیا و قرار و
 آرام و سکونت در دنیا است فی العقبی پس تر و عاقبت نیز که عاقبت کار و مال و معاد بجانب اوست
 فصارت الدنیا له و لذت و سستی و سستی گشت دنیا را آدم و فرزندانش و راجحی فرد و آمدن که
 تا مدتی معین آنجا باشند پس از آن در روز و العقبی اللهم صولک و من جبا و خلد و گشت
 آخرت او را و فرزندانش او را چنانچه و باز گشت و بهنگامی بجهت ترک اراده و عدم مشارکت با حق برکت معاد
 دنیا و آخرت حاصل گشت و هم اینجا و هم بجا برکت و خیر بدست آمد مصرع که خوابان بادشاهانند خواهنیا و
 خواهنیا ۵ ملت گشتی است که گشتی است و نیستی گفت است ۵ فلک رسول الله پس
 تر ای بنده مومن و ای مالک راه حق قرب بنیبر خدا صلی الله علیه و سلم محمد بن عبد الله المصطفی
 محمد محبوب محب خدا و برگزیده او و آیه اذ هم و بدو که آدم است صفی الله دوست فالحس خدا
 عنصر الکتاب و الا کلام که سهل و بدو است و ستان خد است که بنیا و اولیا اند اسوءة فی
 الاغتراف بالقصوة الاستغفار فی الاحوال کلها آفت است در اوقات و بگویم و طلب آمرزش
 در همه حال و لذت و الافتقار فیها و اقرار بخوارگی نفس و حاجت و نیاز و بند در جمیع احوال نیست
 بندگی نبود بیزان گندگی + است ناید و غلبی با بیستگ + بدانکه حبیب خلیل هر دو معنی دوست آند
 و گفته اند که عیب آن محب که بمقام محبوبی رسیده باشد و بعضی مقام خلعت یا بالاتر از مرتبه محبت نهند و محمد
 رسول الله صلی الله علیه و سلم جامع هر دو مرتبه آزند و کلام در مجلس مذکور است و باید دانست که تسلیم
 و ترک اوست منزل و مقام تمامه نه باریت و ملت ابرهیم اکو حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم بتا محبت
 و سوخت با وی سوخت عبارت از همین تبه تسلیم و از آنکه اذ قال له به اسم قال سلت رب العالمین تخضع
 حضرت حبیب الله و صفی الله بزرگ و زیعام محبت تحریف قوع توبه و استغفارت از ایشان چنانکه عبارت شریف
 و است بر آن بجهت ذکر اول و آخر سال که نیوة و اوساط و حکم آن غرض است بود و با جمله وظیفه بندگی
 خواری و سنگندگی و توبه و است ذرات کار پیران قوم است چه جای دیگران نیست
 خدا قومی که دید حق بود و دید ایشان + محو باشند و در شهود ذات حق آثارشان + این
 خدا و است در ذات خود در ذات او + این بود ساعت بساعت صبر استغفارشان + صلوا

محبت
 لفظ محبت

ن
 تفسیر

محبت
 محبت

محبت
 محبت

العدد و سلامه علی الانبیاء والمرسلین و سیدهم و امامهم محمد بنی الامی الامین و علی آله و صحابه
 و اتباعه سالک طریق الحق و محو علوم الدین **المقالة الثامنة** قال اصف
 الله عنده فانما حكاها اذا كنت في محالها چون باشی تو در حالتی از حالات کمال نقصان
 لا اختار عن غيرها اختيارا لكن و گزینم جز آن حالتی اخلی منها و لا آذنی بها لیس را که بلند تر است
 از آن و نه حالتی را که پست تر است زیرا که برگزیدن حالت پست تر خود را پست است و پستی است و آرزو و اختیار
 حالت بلند تر از اینست و هوشی است چنانکه شیخ ابن عطار امداد است در شاذلی صاحب کتاب الحکم میگویی
 ارا انک الاسباب مع اقامته الحق ایاک فی التجرید من الهمة الدنیة و اراد انک التجرد مع اقامته
 الحق ایاک فی الاسباب من الشهوة الخفیة و قال الشيخ ابو العباس المرسی لن یصل الی الولى
 حتی ینقطع منه شهوة الوصول فرمود هرگز وصل نگیرد و ولی تا آنکه گشته بخرد و دور نشود و از
 دس آرزو و خواست وصول قشع ابن عطار امداد و تفسیر این کلام میگویی که بقطع نقطه قطع
 ادب لا تقطع لیل لیس گشته گردد و دور و مدینه و آرزوی خواست وصول از جهت ادب و شهوة ارادة
 حق و سطوت و عزت جناب کبریا می آید بهجت حالات و عدم طلب شوق محبت چنان از خطای محب
 صورت ندارد و در نقطه شهوة اشاره بمقصود کرده است فاذا كنت علی باب دار الملک لا تختار
 الدخول الی الدار پس چون باشی تو بر در سراسی پادشاه چستیا میکنم خواه آرزو دار و در آن
 و رفتن بدرون سراسر و راضی باشی ببودن بر در خانه گفت مصراع بر در نشینم اگر از خانه برون
 بهیت گفتم بهشتینم بدت تا بدر آئی چه چندان بشین گفت که جانت بدر آید بهشتی بدخل
 الیها جبر الا اختیارا اما آنکه در آورده شوی بدرون شوی بدرون بدرون بهشتیار تو
 و اغنی بالحبس امرأ عقیفا متکرا متکرا و میخواستیم و مراد میدارم بحکم امر در شست
 ما شناسای بر بار را یعنی تا بزر و بدو شستی کبر را می کنند بدرون مدرک این چنین است
 در نسخه که در نظر بود بعد از این در نسخه صحیح دیده شد که بجای متکرا متکرا واقع شده
 و این اظهار واضح و السبب است و این عدم اختیار دخول از جهت تواضع و انفسار و
 تاوب و ترک اختیار است نه از جهت اباز استئمال مرد و تکبار است و ذلک ظاهر و مراد با
 یا صیرح صغیره فعل است یا یقینی درست بی ثوب شبیه که در قلب صیرح سلیم ولی پیدا گردد

کلام
 ابن
 عربین

انما
 انما
 انما

بر دو نوع محفل است و کلام دینی ضعیف اندیشه در مباحث دیگر بر دو مایه است و لا تقنع بحجج الکاذب
 فی الدخول و قناعت کن بتهنئه مستوری چون در در آمدن چنانکه در بختانید و مانع از میان بردن
 اما نضر مایند که در آبی بجای از آن نیکون ذلک فکر اخذ غیر من الملک از جبهه و او بودن آنکه
 باشد این افرین به امر حلیه و فریبیدن از بنا و شاه استخوان آنکه گیس که خواش میکند شهرت نفس و قصد
 در آمدن سینا میدکست که او ب در زو و توقوف امری ماند لکن اصبر حتی تجزیه علی الدخول
 لیکن صبر کن و او ب در آنکه جبر کرده شوی بر آمدن فذلک حال الدار جبراً محضاً و فذلک من الملک
 پس مرا در ده سو سر را بجز محض فعل و اختیار باد شاه و نه در آبی مفعول و خستیا خود و جبراً لیلاً فذلک
 الملک علی فعلی من سنگام که باد شاه ترا بجز فعل خود در آرد عذاب سزانش نمیکند ترا بگز
 خود و لا تمایز من فی العقوبه لثوبکم تحیرک و پیش منی آید محنت و عذاب بپوش
 مگر از جبهه شوی اختیار و خواش تو و نشر هک و بهجت از ناکی تو و قله صبرک و ناشکیبا
 تو و شوق ادبک و بی ادبی تو و ترک الرضا لک لک الی اقامت فیهما و بهجت خستیا
 بحالت که ایستاده کرده شده تو در وی بد آنکه قیام فیهما اقامه احوال و جبات وقت ساک این طریق است
 و بر آمدن از آن خواست نمودن خلاف آن موجب بر آمدن از مقام ضاد باعث نخل و غضب
 بر و در کار تعالی است و علامت قاست خدای تعالی و رضای و بقیام در مقام آن داشته اند که
 آداب حقوق احوال از دست نزد و در صبح آمد و حق بعضی از مقربان درگاه نیز و وقوع است چنانکه معلوم
 شد کما اذا حصلت و دخلت فی الدار علی هذا الوجه پس عروج حاصل شوی و در
 آبی تو در سر آید شاه بر وجهی مفعول حق فکلن مطرقاً پس باش سرزد و فکند و خاموش
 عاصماً بصوتک نزد خواننده چشم خود را متنبه بجا ادب نگا بدارنده محافطاً لک التوهم
 به من الشغل و الخدایه فیهما بدارنده مزخیر را که امر کرده شده بدان از کار و بار بندگی حاکم
 کردن در سر ایمنی در مقامی هستی غیر طالی لیل الی الدرة العلیا طلبنده آمدن را بجز
 بالا و در ده و ضم و کسر لای کوه و کوهان قال الله گفت اغو بل لنبیه المصطفی بر غمیر خود را
 که برگزیده شده هست صلی الله علیه و سلم و لا فتکک عبتک الی کامتک
 یاه ارجاء منکم و در از کن جنتیایی خود را و سنگ سبوی آنچیز که بر به در گردانیدیم بدان

پس بایستی نمود که بداند که در از تو بی ادب و آرزو مندی و طلب خواهش می توانی فلان
 غیر مجموعی زیرا که طلب چیزی که نهاده اند و البته رسیدن نیست ناپسندیده است فی قضیه العقل
 و العلم در حکم عقل و علم زیرا که عقل حکم میکند آنچه البته رسیدن نیست طلب آن ضایع و بی فایده
 است و حکم تحصیل حاصل دارد و حکم دینیت اضطراری است که پروردگار تعالی را قضای او قدر
 است که تغییر و تبدل در آن نرود و مشهوره در طلب آن مسوای آن مذموم است و مراد
 آنست که هر چه واقع است میشود بقضای الهی و آنچه میرسد به بنده از احوال ظاهری و باطنی او بدان مسوای
 باید بود و سعی طلب آرزو و خواهش غیر آن هوای نفس شرط طبیعت ضایع و باطلست اما عمل و
 شوق ترقی احوال مقامات علیه در قرب و وصول بحق و مقتضای امر و بخشی باید کرد و اراده آن
 از این حیثیت که مصلحتی ندارد که بارادت آن عمل بدان بطریق وجوب یا استحباب لازم و مستحسن
 و مذموم اراده است که از نزد نفس باشد و هم چنین در جانب بخشی و لهذا آنحضرت صلی الله علیه و سلم
 در وقت قول صحابه نزد خباب را بقدر تقصیر تعلیم تسلیم می نمود و علم او فاضل مسیر با خلق
 که و قضیه امر و بخشی منافی حکم است در و قضایست بلکه از جزئیات او احکام او است و امر و بخشی از
 شارع واقع است و در بنده قوت فهم آن و قصد در آن پیدا کرده و بجز چه می باید و از فواید عقائد
 تضاد قدر فانی بنده است از عمل خود و عدم استفاد و اعتماد بر آن یعنی همه تقدیر است من در
 بیان چچیم و این خود کمالی و گریست فافهم بالله التوفیق و لا حول و لا قوة الا بالله العظیم و ان
 کان قسم غیر الله و اگر است اتمثال قسمت غیر تو و برای غیر تو نهاده اند نه برای تو هرگز نتوانی رسید
 فلم تعبت بما لا تکن له و لا یصل الیک ابدک افس بر چه بخت و مشقت میکشی در چیزی که نمیتوانی
 گرفت آنرا و نمیرسی بدو همیشه و ان کان لیس یقیم لاحد بل هو فتنه و اگر نیست آن حال
 قسمت مرید را بلکه او را بر امتحان آبلان نهاده اند فلکیت بن ضی العاقل و یستحسن
 ان یطلب لنفسه فتنه پس چگونه خشنود که در و بنده و عاقل و بگویند و بگویند و در و بگویند و بگویند
 خود نیز را که سبب مایش حق و محبت و بلاست و یستحسن ما لهما و بگویند و بگویند و بگویند و بگویند
 فقد ثبت ان الحارث کله و سدا حذر فی حفظ الحال من تحقیق ثابت شد که یکی همه بی گزندگی و
 از هر طرف و عین گاه شستن حال من آرزو مندی و بی التفاتی نباشد او است فلذا ذاق فیتا الی الفریقة

ف
 و آنچه میگوید
 ظاهر و باطن
 و در بیان
 و در بیان

پس چون از درون سر برده میشوی بسوی بالا خانه نشستی إلى السطح پس تیر برده شوی بسوی پام
 خانه فكن كسما ذکر کن کسایش آنجا که ذکر کردیم من الحفظ از نگاهداشتن باطن این خواستش
 آرزو و الاطراق و سر فرو و بلندن و خاموش بودن و الاکتب و حد مقام قرب نگاه داشتن
 آرزو و خواست نمودن بل يتصاعق ذاك منك بلکه می باید که زیاده شود و تحفظ و اطراق و آواز
 از تو لا تترك اقرب الى اهلك زیرا که نزدیک تری در نیالت ببادشاه و اکتفی الی
 الخطی و نزدیک تری به لاک شدن تبرک ادب چه خطر و بیم لاک نزد کان این بیشتر بود و نگذاشت
 ادب و تعظیم جناب حق بر ایشان واجب تر و سخت تر و تواند که خطر معنی بزرگی و بلند قدر شدن
 باشد یعنی تو در نیالت نزدیک تر که عظیم و بلند قدر شوی نزد بادشاه پس ادب و بزرگی قابل تحمل
 و نوازش شوی به بیت حافظا علم و ادب و بزرگی در خدمت شاه به هر که نیست ادب لایق خدمت
 بنود فلا تفتن الانتمقال منها الى اعلى منها پس زو کن قدر از آنحال که در غوفه
 وسط داری بسوی بالاتر از آن بخو است ترقی بکمال که فوق آنست و لا الی ادنا که ذریه یان تر
 از آن جهت تنگ آمدن و تحمل بخردن عظمت مقام و بخت ادب فلا تکتاتها و تبتاها
 و آرزو کن ثابت بودن و پائیده بودن آنحال را بطریق سیل و رکون در مقام و لا تفتن و صفت
 و آرزو کن گر گزیده شدن صفت آنرا تا آسان شود و بر کنی گردد که ترا خوش آید و موافق خواست تو گردد
وانت فيها و حال آنکه تو در آنحال باشی باین صفت که ولا يكون لك في ذلك احتياج
الکفة و نباشد تردد آن هیچ اختیار می قطعاً فان ذلك كل في نعمته الحال زیرا که بدستی آن
 آرزو تا سبک گردی در نعمت حال و الکفن الحسن الصالح الطهوان في الدنيا والاخرة و سبک
 گردی و دمی آرد تا سبک کننده خواری و دنیا و آخرت فان عمل على ما ذكرنا این کن آنجهی ذکر کردیم
 از نگاهداشتن ادب عدم لغات رکون میل و طمیان با جوال همیشه تدق الى حاله تصيرك مقاما
مقام فبئذ تا بالا برده شوی بسوی حالتی که بگردی در آن مقام که استاده کرده شود و ثابت و یکنواخته
 شوی در آن فلا تترك العتة پس در کرده شوی از آن مقام فعلما الله موجهة پس بدان
 و آن هنگام که مقام خست شست از حق تعالی که باز نماید و بعد از مایات و آیات تظهر بناشأ
 و بسببهای که پیدا گردد و دلالت کند که این مقام ثابت و برقرار خواهد بود و تقسیمی که

پس بجا می آید که بگویند که اگر چه در و غل بر جنس اولیا جایز است اما وقوع آن کلیه
 نیست چنانکه صد و حصیت و زلال از اولیا جایز است اما وجود آن بطریق کلیه و عموم لازم نشاید که
 شرف و بیشتر گردد و بعد در و غل چنانکه در احوال شریف می رضی الله تعالی عنه نوشته اند بیشتر
 یا عبد القادر فقد هتک من الروا که قال قال الحق لا ولياء ولا مقامات لا تكال
 پس احوال را اولیا را است که تغییر و متبدل گردد و بجب ترقی و تنزل از حالی بحالی و مقامات را اولیا
 را است که مستقر و متکلیف نیست در ایشان بجب عدم بقا و خواستش آرزو و تبدیل اراده ایشان را
 حق چنانکه سابقا در آخر مقاله سادس گذشت و کلام رضا الله عنه صریح است در تفصیل ابدال اولیا
 و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله جميعين **المقالة التاسعة** قال رضی الله عنه
 وارضاه فی الكشف المشاهدة فی الافعال کشف در لغت کشادن برهنه کردن و مشاهده
 و معاینه کردن و محقق شدن و مشاهده در اصطلاح قوم عبارتست از ظهور بعضی از صفات و حقایق الهیه
 کونیه و مسالک از وادار برده و دقیق از پس حجاب شفاف از هم الهی مقید بحکم مختص بوصف اما در
 ظاهر شدن آن حقایق سه منظر و بی هفت یکین با خصوصیت و تمیز و فو ق آن معاینه است و آن ظهور
 حقایق است بخصیو صیت و تمیز و ظهور عین معین است که فی اصطلاحات الکبیر و اکثر استعمال کشف و
 کلام قوم و صفات آید و مشاهده در ذات و بیجا بر و بافعال نسبت یافته اند از جهت و دلالت سخا
 صفات و دلالت صفات بر ذات اول بر جلالت و ثناء و جمال و مراد بجلال صفات قهریه است و بجمال صفات
 لطیفه و همانا که تخصیص اختلاف با دل مشاهده بجا نبوده است که گویا صفات جلالت پرده از روی
 صفات بر می آید پس از آنجا خوانی و معنی بجا نبوده سرایت میکنند و در ظهور صفات جلالتی که بجب
 شوق و نشاطی که او را و آن حاصل میگردد ..... و دیده محبت بدان کشاده مشاهده
 سینما بد و فرح و شادی که قره عین عبارت از است حاصل میکنند و الله علم پس میفرمایند
 یکشف لا ولیاء و الا کمال من افعال الله کشاده میشود و ظاهر میگردد و مراد اولیا
 و ابدال از انفلها خدا عز وجل ما یبهر العقول چیزه که غلبه میکند عظما را و یجوز
 القادرات و آل سؤقر می در اند و با بر میکنند عادت و سبب را فقی علی قتمین پس
 آن افعال بر دو گونه است جلالت و جمان قهریه و لطف قائل الخ لال و العطفه

کشف المشاهدة فی الافعال

ن الکشف و المشاهدة

تُورثان الخوف المقلق ليس بطور جلال وعظمتي أردنهم را که بے آرام گردانده است و لکن جلال
المرجع و ترس از ارجای برکنده است و الغلبة العظيمة على القلب و می آرد قوی و پیر
شدن حال را بصفت عظمت بر دل بجا بظهور علی الجوارح بخیزد که بیداری بدید بر اعضا از آثار خوف
و قلن و انزعاج کما روي عن النبي چنانکه روایت کرده است از پیغمبر صلعم کان یسمع
من صلبة اذین کما روي عن النبي جلال فی الصلوة من شد الخوف بود که شنیده میشد از پیغمبر
آواز جوش کردن سحوا و از کردن جوش نمک و نماز از سختی سیم حق لم یز من جلال الله تعالی
از انجمنی بدید آنحضرت از بزرگی خدا عزوجل فی کشف کسر من عظمتیه و کشاد میشد مراد را
عظمت و نقل مثل ذلک و نقل کرده است مانند این حال عن ابراهیم خلیل السلام
و عن الفاروق علیهما السلام و اما مشاهدة الحمال فهو التحلي للقلوب
بالبقار و الشؤر اما مشاهدة حمال پس بعب تجلی حق است مردارها را بصفا فی که بیدار کننده
روشناییها و شاد و حیا را و الا کطاف و نرسبها و توفیقها و لطف نرمی نازکی در کار و در او
لطف خدا بر بندة توفیق و عصمت می از گنا ان ملاطفه نیکی می نمودن و لطف نرمی کردن الکل
الذیذ و الحدیث الایض و سخنان بجز و حکایتها می آرام دهنده و البشارة بالمواهب
الجسادی و مژده و ادب و خبها می تناد و بزرگ و المنازل العالیة و مبرها - جابلند و مقامات
ارجمند و القرب منه و نیز و کی از جناب لطف و رحمت و می عزوجل مما استسئل امرهم الیه انما
سر انجام است که باز گرد کارشان بسوآن حاصل شود پیش از از زمان آینده و جفت به الفکر من
اقتسامهم فی سابق الذمور و از انچه خشک شده بدان قلم و مقدر شده آنشبهای ایشان
زمانها گذشته گنایه است از تقدیر ازلی فضلا منه و رحمة از جهت فرود آمدن نیکی می کردن
از خدا تعالی و مهربان نمودن و انبیا منه که هم فی الدنيا و ثابت گردیدن بای بر جا و ثبات
جانب حق مرایشان را در دنیا تا بر تجلیات و نباتات مهید و ارشوند و در طلب و جنت و استوار شود
و نباتات بهی که بلوغ الکمال رسیدن است و هو الوقت لمقدد و مراد اجل نوقت است تقدیر
کرده شده اندازه نموده شده و تعیین ساخته شده تا نزد ایشان رسیدن آنوقت حصول مطلوب
و وصول بمنزل مقصود و مسیر نبود و سحاب انحر لها مطر

فاذا جاء الابان تجي به ابان بکسر نه و نشيد موحده وقت معين براي خبري بليت تا در نرسد
 نوبت هر کار که هست به سودي بخند ياري هر بار که هست به لکلا يقين طر بهما المحبت
 اين ملاطفت و بشارة از حق براي اين قوم محبت است که تا منفرط نگردد و واحد در گذرد و ايشان را
 من بشارة الشوق الكبر سخني آرزو مندي بخواب قريبي عزوجل وليقطع سر اين هم نشسته
 شود تو بهما و طاقتهاي ايشان ز بس شدت اشتياق و تقب و فراق فيلکوا اسر بلاک نشوند و ميرند او
 يصفون اعتر القيام بالجوهر شيئا بلاک نشوند وليکن شست گردند از استادن ايتام که دران
 پسند الي ان ياتيهم الميعين الذين هم الموقه تا آنکه شايان با يقين که عبارت از موه است
 فمقتل ذلك بهم پس بگويد حق تعالى آن تجل بصفت لطيفه ابان ان لطفا منه
 و در سحر محبت لطف کردن از جانب خود و مهرباني نمودن و مکاره و تقويت لقلوبهم و
 بجهت امو کردن از امراض باطن بر آوردن و اصلاح کردن لهاي نشانه او مکاره لها و بجهت نهمي
 کردن و بها ايشان را از شدت تجليات قهریه که ايتهم نباشند و متلاشي نشوند و تجليات لطيفه
 بيا سايند و خوشحال بشند ان الله حكيم عذرتي حق تعالى حكيم است رعایت ميكن و فائق صلت
 و حكمت در همه افعال و حكام که جاري ميگرداند بر بندگان خود عليم داناست باحوال بندگان
 و بها ايشان سبب قوت و ضعف و تحمل قهر و لطف ميبندد که هر کس چه مي شايد و چه مي بد لطيف
 بهم لطف و نرمي کند است با ايشان و همه امور و وقت و حجم سخت بخشنايند و مهربانانيند است
 بر بندگان و جيم نيز معني مهربان است وليکن رفت از رحمت بشير و مبالغه تر است پس تاخير رحم محبت سبح
 باشد و اگر جيم مخصوص با خرت دارند و به باخير ظاهر است و لهذا روي عن النبي صلى الله عليه و آله
 که در مشاهده حال تجل انوار و سرور و لطاف و بشارة است و است کرده شده است ز يغير صلعم انما كان يقول
 ليلاي الما فذكر ان بارتسي بود آنحضرت صلعم سگيفت مرطال موزن ارحم اياي ابلال راحت و تائيد
 ما را اسي بلال خلاص کن از رنج و محنت ملاست که ان در اشتغال آن معني بالافاقه منجود آنحضرت
 رحمت بلال را بکبير آوردن و بپا کردن نماز و رحمت باذان گفتن نيز جمال اراوه دارد و در فهمي رايد
 عبارت بعضي شراح حديث نيز ناظر در است و ما که تفسير با قنات محبت آن باشد که غالب
 است که بلال نرسد و دخول وقت نماز اذان سگيفت بي حسي باج با مرديد از آنحضرت صلى الله

علیه وسلم و عادت بر پشت که بعد از اذان بجهت انتظار حضور قوم تاخیری در اقامت نماز بود پس آنحضرت بجهت غلبه شوق حضور درگاه طاعت آن نیاورده و امر میکرد بلال را که تقبیر بر آرد و نماز بر پا دارد و نمود این را او به است آنچه در بعضی احادیث صحیح واقع شده است که اگر بنا بر الصلوة و اقامه مستعمل نماز است فافهم و باید اتمیق و بر وقت سر میفرمود و ارجا

یا بلال و مقصودش آن بود که لیتدخل فی الصلوة لمشاهدة کما ذکرنا من الجمال تا و آیم نیز ساز از برای مشاهده آنچه ذکر کردیم از جمال و تجلی حق بصفت لطف و لهذا قال و ازین جهت گفت علیه السلام و جعلت قرۃ عینی فی الصلوة و ذکر در نیده شده است از احمشیم من فخلی آن در نماز شرح این در مقاله خامس گذشت و ازین کلام شریف ظاهر میگردد که حال آنحضرت در نماز مشاهده جمال بود و تجلیات در و لطیفه بود و ظاهر آن غلب این بود و بخلاف جلالت که موجب سماع از نیز از صدر شریف بود مانند از نیز مرسل چنانچه گذشت نادر بود و بعد از علم تنبیه تقبیر یکدیگر شد و مضامین اخلاص بلال با حدیث جعلت قرۃ عینی یکی آمده و مراد از رحمت خلاص از قید کثرت و وجود مناجات حق و شهود حضرت معبود شد و بعضی

گویند که مراد است که اذن کوتا نماز کنیم و با آن آن را شغل قلب بخلق باطن که بوسی و اریح فارغ شویم و ابراهیم و از آن منوره حق طاعت بجا آورده و مثال امر نموده رحمت یا پیغم و منق در میان این دو معنی است که در اول است بوجود نماز و شود حق و در ثانی بفرایغ و از تعلق که بوسی داریم و شتان با بنما و مقام الاول علی و ارفع فافهم صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه

المقالة العاشرة قال رضى الله عنه وارضاه ائمتنا هو الله و نفسك نيت متحقق و منظور و در دایره تعبد و مثال حکم مگر خدا و نفس تو که اگر طاعت و عبادت خدا میکنی مخالفت نفس باید کرد و اگر موافقت نفس و طاعت او میکنی مخالفت امر الهی لازم می آید و انت المحاط به و تو خطاب تکلیف کرده شده از جانب الله تعالی مکن و مکن شرع و النفس ضد الله و عداوة و نفس مخالف حق و دشمن و مغضوب و سخنانی که است چه رضا حق سبحانه در مثال حکام است اگر چه ارادت او همه شامل است و مومن از او است خواندن کافر از او دشمن ازین جهت است و الا کشیاء کلفها تا لبعه

در بیان این دو معنی است که در اول است بوجود نماز و شود حق و در ثانی بفرایغ و از تعلق که بوسی داریم و شتان با بنما و مقام الاول علی و ارفع فافهم صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه

و ارجا

لله و همه چیز که در عالم هست تابع قدرت خداست چنان همه پیدا کرده اند و ملک و تابع
 او نباشند چه صورت دارد و النفس لله خلقا و ملکاً حقیقاً و نفس نیرو
 حقیقت مر خداست از روی پیدایش ملکیت اگرچه مخالف حکم دمی تعالی بیرون آفرینش
 نفس انجین واقع شده است و النفس را عاقل و منفس و عوی کرده است بر
 باطل و دروغ و پستی تا آن جا که بعضی دعوی خدائی کرده اند چه جای دعویهای دیگر
 و تمی و شهوات و لذات بملک است و نفس را از روی شهوات و میل است آنچه بلایم
 طبع اوست و لذت و مزه است بر همه انجین شهوات و لذات و افاق الحق پس عین هوا
 کنی تو حق اغو و علی فی ریحاً لفة النفس و عدا و تمها در مخالفت نفس دشمنی و
 فکنت لله خصماً لنفسک پس باشی برای خدا خصومت کننده و متعارض نمائنده پس
 خود و مطالبه کننده حقوق خدا را از روی کما قال الله چنانچه گفته است خدای عزوجل لانی
 مرداد و غیره اعلم یا داود انا ابداک الله فی اسی داود من چاره کار تو ام و کارگر
 تو ام که جدا کنیم از تو دلی من نتوانی نبر رویا که فریاد کن پس لازم گیر چاره خود را که منم یعنی کتاب
 نفس خود را از من و تراستی دلی من نشوی و از دایره رضای من بیرون نروی یعنی دایره
 آن نگویند لی خصماً علی نفسک حقیقت بندگی نیست که باشی برای من از جهت من
 گفته نفس خود و حقیقت صحیح مولا انک لله و عبودیتک لک عرو و جعل پس ثابت و در
 میگرد و درین هنگام که مخالفت نفس ثانی و موافقت حق کنی و خصم نفس شوی و دوستی تو مر خدا را و
 بندگی تو مر او را و انک لا کنتنا هدیاً کما میاید تر از ز قها صوری و معنوی و جسمی
 روحانی که قسمت نشده نهاده است بر او صفاتی و گوارا و مطیبا پاک و حلال گردانیده و اگر
 رزق را سه قسم نهاده اند مضمون که حمت عام حق ضامن نشده است برای هر ذی حیاتی و موجودی که
 برای استقیان نهاده و نه در وعده کرده که بچکان دلی پنج برسد و مشهود که مضمون و معهود هر دو
 بهما تقدیر است که قسمیت و زیاده از آن صحت ندارد و چیت چون است تو کیست و چه طلبی آتیه
 بتو کی دهند خود قاضی باشی + ایمن چون تقوی و زیدی و موافق امر الهی شدی و مخالفت نفس
 کردی میرسد تو رزاق مقسوم که گوارا و پاک و حلال و آتیه عزت و کرامت و در حالیکه

و

نفس

توقی و اجند و گرامی است شده و خدایت که گشتی که و جای می سینه تیرشیا از آرمیان
 و جز ایشان با طاعت و انقیاد نفس از فعل تصرف تو در آنها و عظمتت و قحطت و بزرگ میدانی
 و هیچ شمار ندارد که با مقیان مطیعان غایبان منو جان بر گاه عزت و عده رفته است که گفتا
 یا جمیع ما تا یغاثی فیما بیننا زیرا که اشیا بنام تابع و پیروان قدرت پروردگار خود را موافقت
 الهی موافق و سازگارند مفعول او را از هو خالق و منشیها زیرا که وی تعالی پدیدکننده و نو
 پدیدآورنده تمام اشیا است و بی مصلحت که با العبودت که و همه اشیا او را رکننده و مراد او را برینند
 قال الله گفته است خدای عزوجل و ان من شیء الا یسبح بحمده ویتبع بیج چندی مگر آنکه بگوید
 یا و یکین خدای تعالی را با ستایش کردن و مراد و لیکن لا یفقهون شیخیه و لیکن نمی
 شناسند آن اشیا را ای تن کفر و تعب که یعنی ذکر میکنند اشیا خدا را و بندگی می کنند او را چه
 تسبیح و تحمید و تملیم او را و بندگی است و قال عزوجل فقال لها و لا ترضی انی اطوعا و کفرها
 پس گفت پروردگار تعالی مرسمان زمین را بعد از پدید کردن آنها بیا مید مراد خواه بر عتبت و فرمانبرداری
 کردن و خواه بکر است و ناپسند داشتن قال لئن ایتما طایعین گفتند آسمانها
 و زمین بدالات حال یا بصیر مقال ابدیم، عجب و فرمانبردار و چون همه اشیا بنده
 خدا و مطیع و متقاد و تابع حکم و تقدیر او است لاجرم چو نتو بموقت از حق و مخالفت بهر
 نفس درست و بنده خاص و غیره و مکرر می شود وی تعالی گشتی همه اشیا نیز تعظیم و تحمید می کنند
 کرد و خدمت خواهند نمود و ترا چه بندگان همه آنهاست باشند که مولی آنهاست بیک
 تو هم کردن از حکم او و هیچ که گردن چید ز حکم تو هیچ باز تاکید و سبب و نصیحت بجا است
 نفس کرده میفرماید قال العباد که کل العباد قری فی مخالفة نفسك و هو الک پس
 بندگان همه بندگان و مخالفت نفس میوای است قال الله تعالی گفته است خدای تعالی
 و ان یحیی و یمیت بر او و پیغمبر علیه السلام فلا یتبع الهی فیضیالک عن سبیل الله
 و پیروی میکنی بهر ای نفس را پس گمراه گردانند ترا پیروی نفس کردن از راه خدای تعالی و قال
 و نیز گفت وی سجاد تقا و حدیث قدسی له اود مراد بود اهل حق هو الک
 قالتم لا منازع ینازعنی فی ملک منی غیر الهی و لکن در ترک

بده هوا نفس جو ذرا زیر الک نیست هیچ تراخ کننده که نزاع کند مراد ملک من خبر هوای نفس و
 نزاع کردن هوا نفس میبرد و در کار تقابل را در ملک و بعضی مخالفت امر و سرکشی که نیست
 در فرمانبرداری که در بعضی متضمن دعوی خدای میبرد و در کاری است و از بعضی متروان همگان
 صریح این دعوی نیز بوجود آمده چنانکه فرعون گفت ناریک الا علی و من آل غیره بیت نفس را
 هضمه است و هر سرکه از فرار عرش تا تحت اثر شتی و اتباع هوای نفس موافقت آن
 اگر چه از انبیا صلوات الله علیهم آیین بوجود آمدنی نبود ولیکن مقصود تاکید و سیالغ در جزیره
 منع است که تا مقبیه نشوند و درین شرط تنقید و التحکام کایة المشهودة عن
 انی یکنیة البسطاطی و سخن مشهور است از سلطان ابیزید سیط قدس سره که آرا
 رَبِّ الْعِزَّتِ فِي الْمَنَازِلِ که دید پروردگار تعالی در خواب فقال که پس گفت بیزید
 پروردگار را کيف الطريق اليك چگونه راه بسوی تو و وصول بجناب قرب تو یا بار خدا
 تو در بعضی نسخ یا بار خدا یا بار خدا یعنی خداوند رحیمه می آید گویند که بار معنی بزرگ و بار خدا
 یعنی خداوند بزرگ قال اترك نفسك و تعال گفت بگذار نفس خود را و بیا بیت
 بعل الله و قد علم است و دیگر راه نیست و آن کی بر نفس نخورده و آن گرد روی دست و
 فقال که پس گفت ابو زید کانت من نفسي پس چون آمد از نفس خود گماشتنیکه
 الکیة من جلد ها چنانکه بیرون می آید بار از پوست و می و سلخ و لغت پوست از گرد
 کتابت است از کمال بی تعلقی نفس جدا انگندن از او بر آمدن از وی فاذن الخیر کل فی
 معاد انها فی الجملة پس اکنون نکل همه در شستن نفس است در همه امور فی الاحوال
 کما و در همه احوال کان کنت فی حاله التقوی پس اگر هستی تو در حال تقوی و عمل در
 ظاهر شریعت از غیر الهام باطن منور فراست و وصول بحقیقت فکال فی النفس بان تخرج
 من حرک الخلق و شئت بهیتم پس مخالفت کن نفس را از مال حرام خلق و آنچه شبه حرمت داشته
 باشد که برسد از جانب ایشان و تو و مدیته هم و از حسانیکه نسبت ایشان بتو در وجود و آید و ترا
 زیر بار نیست که و لا تنکال علیهم و از سپردن کار و بار خود با ایشان اعتماد کردن ایشان
 و التیقة بهم و استواری داشتن ایشان و الخوف منهم و الرجاء لهم

این سخن از سلطان ابیزید سیط قدس سره است
 در بیان این که نفس را از کارهای دنیا
 جدا کنند و در راه حق راه یابند
 و در این راه از نفس دوری کنند
 و در این راه از نفس دوری کنند

و عقاود کن که افعال تمام نمیشود و پیدا میگردد بقدرت بندگان بی قدرت خدا می باشد
 کما لا تعبدکم و تعبدون الله تبارک و تعالی که پیشکش کنی و معبود عقاود کنی ایشان را و از او بترس
 کنی خدا می باشد را یعنی اگر ایشان را قادر مطلق و مستقل در افعال دانی گو یا معبود عقاود کرده باشی
 چه خالق مطلق چه معبود نباشد و کما یقول فی الجمله هم دون الله و لکن فعل ایشان بعض قدرت
 ایشان است بی قدرت خدا افکار فکرتون قدری بگایس که فرستوی و باشی قدری نه بی قدرت
 طایفه اند که میگویند بنده خالق افعال خود است و آنچه صادر میگردد از وی از حرکات و سکونات
 بقدرت او واقع میگردد و نه بقدرت حق و اسناد افعال حق بحجت اقدار تعین و تعیین
 قول بعزت و بغایت شفیق و اشراک است بر پروردگار تعالی و مخالفت و نزدیک است که منجر
 بکفر گردد و بعضی علم گفته اند که ایشان درین قول بهتر اند از تنویر که گویند که خالق عالم دوست و آفرین
 شرکاء لا یعد و لا یحصی ثبات کنند و در واقع کردارهای بندگان داخل عالم است و چون پروردگار
 تمام عالم است پیدا کننده کردارهای بندگان نیز او باشد و تیر چون ذات و صفات بندگان و
 اسباب و آلات همه از دست کردارهای بندگان که اثر و نتیجه نیست نیز از وی باشد ذات و صفات
 بندگان همه از حق و افعال از ایشان معقولیت ندارد و ثبت مجدداً هم نقش است چیزی که وجود او وجود
 هیشک ندارد از غنویت لکن قل ین الله خلقا و العباد و کسباً و لکن بگو که افعال عباد و خدا
 است از روی فریدن و پیدا کردن بر بندگان است از روی و زیدن و گرد آوردن و این منسوب
 اهل سنت و جماعت و وسط است میان جبر و قدر و باین اشارت کرد استناد اهل معرفت امام حق مظهر
 ابو عبد الله جعفر صادق علیه علی آباءه السلام بقول خود لا جبر لا قدر و لکن امر بین امرین
 و تحقیق این کلام است که پیدا کردن پروردگار تعالی بسیار از نوعت بسیار و بی اسباب آنرا
 اسبابی دخی خوانند چنانچه آتش را بر آس گرم کردن و طعام را بر آس سیر گرم نمودن و آب
 را بر آس سیر باختر آفریده و عادت آبی تعالی بر آن جاری شده که مسببات را بی
 اسباب پیدا کند و با وجود آن قادر است که بی آن نیر کند و اگر خدا با وجود آن هم
 نگیرد و آنرا خالق عادت خوانند و قصد و ارادت بندگان را سبب ساخته بر آس
 پیدا کردن حرکات و سکونات ایشان و آیات و احادیث تیر و آلات او

بیان در تفسیر جبر و قدر

بیان در تفسیر جبر و قدر

بیان در تفسیر جبر و قدر

سبب آمدن پشت و غلظت شرک و پیرون افتادن از نور توحید فاذخُلْ فِي الظُّلُمَاتِ بِالْحَبِيبِ
 پس در آیتی ایلی بحیراغ و هو الخ ک ک و حیراغ کد ام است فاصل است میان حق و باطل
 و انقدر آفتاب است نسبت بظلمت و نور کتاب الله و مستند رسول الله حاکم کد ام است کتاب
 خداست فرستاده و صلی الله علیه و سلم کد ام است بحیراغ کد ام است پیرون سیاه و آیه کتاب و سنت
 قَانُ خَطْلُ خَاطِرٍ اَوْ وَجِدًا لَهَا هُ پس اگر گذرد اندیشه و غمخیز تو بایستید تا گاه معنی دل
 فَاَنْعَضَهُمَا عَلَيَّ الْعِصَابِ الشُّكَّةِ پس عرض کن آنرا و مقابل کن بر کتاب خداست
 رسول و پیرو کن آنرا که موافق کتاب و سنت است و در کن آنرا که مخالف است اعتبار و خفا و مکن بحیراغ
 و الهام اگر چه از جانب حق نماید اگر در واقع نیست خود خیر و اگر هست شاید که تلبا و سحان باشد ابو سلیمان
 و اگر گفت قدس سره گاهی گفته از موجد این اه درون کن آید و بحسن و جمالی که دارد و خود را برین جلوه
 در قبول کنیم و بجانب و تنگیم و گویم تا و گواه عدل بر راستی و دقتی تو گو ای نه پسند قبول کنیم آن
 و و گواه کد ام است کتاب خداجل و علامت رسول و صلی علیه و سلم قَانُ وَجَدْتُ فِيهِمَا خَطْلُ
 خِلَافٍ پس اگر یافتی تو در کتاب سنت حرام گردیدین آنچه ظهور کرده یا الهام شده و مثل آن
 تَلَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّجْمِ الْمُنِيرِ مانند آنکه گفته شود و در دل تو که زنا بایزد و یار بایزد خود آقا
 مُحَمَّدًا طَهْرَةً أَهْلَ الْفَيْسِقِ وَالْفُجُورِ یا نه برش کردن باستان پیرون نیکان از فرمان خدا و
 دروغ گویندگان و تباهی کنندگان وَغَيْرِ ذَلِكَ مِنَ الْعَاصِي وَجَرَّانِ الزُّنَّانِ فَاذْفَعَهُ
 عَنْكَ وَالْهَجْرَةَ وَلَا تَقْبَلْهُ وَلَا تَعْمَلْ بِهِ پس دور کن آنرا از دل خود و جدا کن و
 پسند و کار بسند آنرا و اقطع یا نه که مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ و جزم کن بآن که
 آن خاطر از دیورانده شده از رحمت خداست قَانُ وَجَدْتُ فِيهِمَا اَبَاحَةً اگر بیایلی تو در
 کتاب سنت مباح گردیدین آنچه کالشهواتِ الْمُبَاحَةِ مِنَ الْكُلِّ وَاللَّيْلِ وَاللَّيْلِ
 الرَّجِيمِ مانند شهوات و سیلها مباح از خوردن پوشیدن مجامع کردن فَاَهْجُرْهُ اَيْضًا
 وَلَا تَقْبَلْهُ پس مجذرا و در نیز قبول کن و اعلم الله من الهام النفس و شهواتها
 و بدانکه آن از خاطر نفس اندیشه می سیلها و شهوات می است و قَدَامُكَ بِمُحَاكَمَتِهَا
 و عَدَاوَتِهَا و تحقیق امر کرده شده تو بخافت نفس و دشمنی و قَانُ مَنِ اتَّخَذَ فِي الْكِتَابِ

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

از من و کشتن بزرگ الذنوب ما کطهر قلوبها و ما بطن + مشغول
 شوی بکشتن گناهان آنچه پیدا است از آن مثل ذنوب جوارح و آنچه پوشیده است
 مثل گناهان دل باطن و ملا و درین کلام اشاره است بر یادوت اهتمام با تنبأ بمعاصی و مقصدا
 انواع آن از محرمات و مکروهات تحریمی و تمیزی و افراد آنها بخلاف استقصاء و اقسام فوعل
 عبادات که آن بی احتیاط در تنبأ سو و نذار و اگر کسی بود که بر فرايض و سنن و آداب اقتصاد نماید
 و در تنبأ با محرمات و مکروهات با قصی الغایت بکوشد برسد بقصد و خود از قرب و حصول نجابت حق تعالی
 و تقدس اما اگر در اقسام فوعل استقصا کند ممکن بهم نیست کردن آن خود ترک محرمات و مکروهات
 تصحیر از این چیز بیست بر شال بیاری که در هزاره مبالغه کند و او به معاصی و معاصی استعمال نکند بید
 شهادت دارد اگر چه بعد از مدتی بدید اتفاق افتد بخلاف آنکه او به خود و دیگران بکشد جان و برود
 بپناه تر گردد اگر چه و کند لا بد اولی و نفع باشد و اشارت است آنکه منتهی ناحیه اختیار در فوعل عبادات
 بایست دارد و اگر اقتصاد بر فرايض و سنن نماید از آن حالیکه وارد بر منی افتد اگر چه از نزدیک بازرسیدارد
 چنانچه شیخ در عوارف گفته است وَالْقِسْمُ الثَّانِي مَا كَانَ بَابًا طِين
قسم دوم در اتباع امر خیریه است که ما مور باشد با بر باطن و هو امر الحق
و آن امر حق است عز وجل یا مَعْشَرَ الْبَشَرِ إِنَّمَا صُفِّیَ فَرَاغٌ مِّنْهُ
کاریه و بانه سیدار و او را از کاریه و انما یستحق هذا الامر
المباح الذی لکین که حکم فی الشریع استحقاق میشود و معتبر میباشد
 این امر باطن مگر در مباح که نیت مرا و احکم بیان کرده شده در شریع علی معنی
اِنَّهٗ لَکَیْسٌ مِّنْ قَبْلِ السَّنْیِ این معنی که آن یک نیست که آنچه کرده شده
 است از آن و وَلَا مِّنْ قَبْلِ الْکَمْرِ الْوَاحِدِ و نه آن هم از قبیل امر واجب
 است چه اگر از قبیل منهی عنه یا واجب باشد دعوی امر باطن در وی بخلاف
 آن باطل باشد چنانکه قول می رضی الله تعالی عنه است در بعضی مقالات
 دیگر که بِکُلِّ حَقِیقَةٍ تَرْتَفَعُ شَرْعِیَّةٌ قَبْلَی رِزْقَہٗ
 یعنی اگر کسی را خلاف حکم شریعت چیزی کشف شود و دعوی امر بیان کند

اینکه باطن و ملا و درین کلام اشاره است بر یادوت اهتمام با تنبأ بمعاصی و مقصدا انواع آن از محرمات و مکروهات تحریمی و تمیزی و افراد آنها بخلاف استقصاء و اقسام فوعل عبادات که آن بی احتیاط در تنبأ سو و نذار و اگر کسی بود که بر فرايض و سنن و آداب اقتصاد نماید و در تنبأ با محرمات و مکروهات با قصی الغایت بکوشد برسد بقصد و خود از قرب و حصول نجابت حق تعالی و تقدس اما اگر در اقسام فوعل استقصا کند ممکن بهم نیست کردن آن خود ترک محرمات و مکروهات تصحیر از این چیز بیست بر شال بیاری که در هزاره مبالغه کند و او به معاصی و معاصی استعمال نکند بید شهادت دارد اگر چه بعد از مدتی بدید اتفاق افتد بخلاف آنکه او به خود و دیگران بکشد جان و برود بپناه تر گردد اگر چه و کند لا بد اولی و نفع باشد و اشارت است آنکه منتهی ناحیه اختیار در فوعل عبادات بایست دارد و اگر اقتصاد بر فرايض و سنن نماید از آن حالیکه وارد بر منی افتد اگر چه از نزدیک بازرسیدارد چنانچه شیخ در عوارف گفته است و الْقِسْمُ الثَّانِي مَا كَانَ بَابًا طِين قسم دوم در اتباع امر خیریه است که ما مور باشد با بر باطن و هو امر الحق و آن امر حق است عز وجل یا مَعْشَرَ الْبَشَرِ إِنَّمَا صُفِّیَ فَرَاغٌ مِّنْهُ کاریه و بانه سیدار و او را از کاریه و انما یستحق هذا الامر المباح الذی لکین که حکم فی الشریع استحقاق میشود و معتبر میباشد این امر باطن مگر در مباح که نیت مرا و احکم بیان کرده شده در شریع علی معنی اِنَّهٗ لَکَیْسٌ مِّنْ قَبْلِ السَّنْیِ این معنی که آن یک نیست که آنچه کرده شده است از آن و وَلَا مِّنْ قَبْلِ الْکَمْرِ الْوَاحِدِ و نه آن هم از قبیل امر واجب است چه اگر از قبیل منهی عنه یا واجب باشد دعوی امر باطن در وی بخلاف آن باطل باشد چنانکه قول می رضی الله تعالی عنه است در بعضی مقالات دیگر که بِکُلِّ حَقِیقَةٍ تَرْتَفَعُ شَرْعِیَّةٌ قَبْلَی رِزْقَہٗ یعنی اگر کسی را خلاف حکم شریعت چیزی کشف شود و دعوی امر بیان کند

اینکه باطن و ملا و درین کلام اشاره است بر یادوت اهتمام با تنبأ بمعاصی و مقصدا انواع آن از محرمات و مکروهات تحریمی و تمیزی و افراد آنها بخلاف استقصاء و اقسام فوعل عبادات که آن بی احتیاط در تنبأ سو و نذار و اگر کسی بود که بر فرايض و سنن و آداب اقتصاد نماید و در تنبأ با محرمات و مکروهات با قصی الغایت بکوشد برسد بقصد و خود از قرب و حصول نجابت حق تعالی و تقدس اما اگر در اقسام فوعل استقصا کند ممکن بهم نیست کردن آن خود ترک محرمات و مکروهات تصحیر از این چیز بیست بر شال بیاری که در هزاره مبالغه کند و او به معاصی و معاصی استعمال نکند بید شهادت دارد اگر چه بعد از مدتی بدید اتفاق افتد بخلاف آنکه او به خود و دیگران بکشد جان و برود بپناه تر گردد اگر چه و کند لا بد اولی و نفع باشد و اشارت است آنکه منتهی ناحیه اختیار در فوعل عبادات بایست دارد و اگر اقتصاد بر فرايض و سنن نماید از آن حالیکه وارد بر منی افتد اگر چه از نزدیک بازرسیدارد چنانچه شیخ در عوارف گفته است و الْقِسْمُ الثَّانِي مَا كَانَ بَابًا طِين قسم دوم در اتباع امر خیریه است که ما مور باشد با بر باطن و هو امر الحق و آن امر حق است عز وجل یا مَعْشَرَ الْبَشَرِ إِنَّمَا صُفِّیَ فَرَاغٌ مِّنْهُ کاریه و بانه سیدار و او را از کاریه و انما یستحق هذا الامر المباح الذی لکین که حکم فی الشریع استحقاق میشود و معتبر میباشد این امر باطن مگر در مباح که نیت مرا و احکم بیان کرده شده در شریع علی معنی اِنَّهٗ لَکَیْسٌ مِّنْ قَبْلِ السَّنْیِ این معنی که آن یک نیست که آنچه کرده شده است از آن و وَلَا مِّنْ قَبْلِ الْکَمْرِ الْوَاحِدِ و نه آن هم از قبیل امر واجب است چه اگر از قبیل منهی عنه یا واجب باشد دعوی امر باطن در وی بخلاف آن باطل باشد چنانکه قول می رضی الله تعالی عنه است در بعضی مقالات دیگر که بِکُلِّ حَقِیقَةٍ تَرْتَفَعُ شَرْعِیَّةٌ قَبْلَی رِزْقَہٗ یعنی اگر کسی را خلاف حکم شریعت چیزی کشف شود و دعوی امر بیان کند

وَلَكِنْ لَمْ يَنْتَهِ عَنْ ذَلِكَ وَكَانَ مِمَّنْ قَبْلَكَ وَالْكَرِيمُ إِنَّ هُوَ مُسْتَوْدَعٌ
 بِنُورِهِ فَالْغِنَاءُ عَنْهُ بِالْقَلْبِ بِسُيَاظِهِ الزَّانِ بِرَبِّكَ دُونَ ذَلِكَ
 النَّفْسُ وَأَوَّلُهَا أَنْ تَخْلُصَ نَفْسُكَ بِأَنْ تَصْبِيحَ فِي فِكْرِهِ دُونَ ذَلِكَ
 أَنْ تَصْبِيحَ فِي شُغْلِهِ وَقَدْ تَفَرَّقَ خَطَرُ فَرْجٍ وَتَضَاعَتْ قُلُوبُ الصَّبْرِ وَخَالَفَ
 الْحُكْمَ بِسُيَاظِهِ خَلَصَ أَنْتَ كَمَا لَمْ يَكُنْ صَبْرًا دُونَ بَابٍ وَجَمِيعُ الْبَوَابِ وَخَالَفَ كُنْ بِهَوَا
 نَفْسٍ وَخَالَفَ الْكَرِيمَ وَدُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 وَنُورِ سُبْحَانِ بِحُكْمِ قَضَائِهِ وَانْجَبَ بِذَلِكَ الْفَضْلُ وَالْعَطَاءُ وَاسْمُهُ دُونَ بَابِ الْبُحْرَانِ
 وَصِفَتُ تَسْكِينِ بَدَنِ فَرْجٍ كَمَا تَخْلُصُ بِرَبِّكَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 أَمْرٌ شَرَعِي وَتَسْلِيمٌ حَكْمِي أَمْرٌ كَمَا يَكُونُ أَنْجِيكَ وَبَابُ الْأَوَّلِ عِبَادَةُ هُوَ تَمَانِي عِبَادَةٍ وَرَجْعُ مَالٍ
 بِرَبِّهِ وَصَبْرٌ وَقَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ
 نَيْتُ كَمَا دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 نَبُوءَةٍ بِرَبِّكَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 كَرِيمٌ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا أَخْطَاكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ تَمَّا كَمَا كَانَ بَدَنُ صَبْرٍ
 تَرَامِي بِمَا أَشَقَّكَ عَلَيْهِ عَنِ طَلْعَتِهِ بِرَبِّكَ تَمَانِي بِحُبِّ أَنْ مَالٍ بِتَلْقُوقِ دُونَ دُونَ دُونَ
 خَدَايَا تَعَالَى دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 تَرَامِي تَعَالَى بِسَبَبِ أَنْ مَالٍ تَقَرَّبَ خُودُ وَجْهِهِ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 مَهْلِكٌ وَتَمَانِي تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ
 تَرَامِي تَعَالَى بِسَبَبِ أَنْ مَالٍ تَقَرَّبَ خُودُ وَجْهِهِ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 الْمُنْجَمُ مِنْ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ
 بِطَاعَتِهِ مِنَ الْمَالِ وَكَرَّمَتْهُ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ
 وَتَعَالَى بِرَبِّكَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 حَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ

وَلَكِنْ لَمْ يَنْتَهِ عَنْ ذَلِكَ وَكَانَ مِمَّنْ قَبْلَكَ وَالْكَرِيمُ إِنَّ هُوَ مُسْتَوْدَعٌ
 بِنُورِهِ فَالْغِنَاءُ عَنْهُ بِالْقَلْبِ بِسُيَاظِهِ الزَّانِ بِرَبِّكَ دُونَ ذَلِكَ
 النَّفْسُ وَأَوَّلُهَا أَنْ تَخْلُصَ نَفْسُكَ بِأَنْ تَصْبِيحَ فِي فِكْرِهِ دُونَ ذَلِكَ
 أَنْ تَصْبِيحَ فِي شُغْلِهِ وَقَدْ تَفَرَّقَ خَطَرُ فَرْجٍ وَتَضَاعَتْ قُلُوبُ الصَّبْرِ وَخَالَفَ
 الْحُكْمَ بِسُيَاظِهِ خَلَصَ أَنْتَ كَمَا لَمْ يَكُنْ صَبْرًا دُونَ بَابٍ وَجَمِيعُ الْبَوَابِ وَخَالَفَ كُنْ بِهَوَا
 نَفْسٍ وَخَالَفَ الْكَرِيمَ وَدُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 وَنُورِ سُبْحَانِ بِحُكْمِ قَضَائِهِ وَانْجَبَ بِذَلِكَ الْفَضْلُ وَالْعَطَاءُ وَاسْمُهُ دُونَ بَابِ الْبُحْرَانِ
 وَصِفَتُ تَسْكِينِ بَدَنِ فَرْجٍ كَمَا تَخْلُصُ بِرَبِّكَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 أَمْرٌ شَرَعِي وَتَسْلِيمٌ حَكْمِي أَمْرٌ كَمَا يَكُونُ أَنْجِيكَ وَبَابُ الْأَوَّلِ عِبَادَةُ هُوَ تَمَانِي عِبَادَةٍ وَرَجْعُ مَالٍ
 بِرَبِّهِ وَصَبْرٌ وَقَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ
 نَيْتُ كَمَا دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 نَبُوءَةٍ بِرَبِّكَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 كَرِيمٌ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا أَخْطَاكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ تَمَّا كَمَا كَانَ بَدَنُ صَبْرٍ
 تَرَامِي بِمَا أَشَقَّكَ عَلَيْهِ عَنِ طَلْعَتِهِ بِرَبِّكَ تَمَانِي بِحُبِّ أَنْ مَالٍ بِتَلْقُوقِ دُونَ دُونَ دُونَ
 خَدَايَا تَعَالَى دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 تَرَامِي تَعَالَى بِسَبَبِ أَنْ مَالٍ تَقَرَّبَ خُودُ وَجْهِهِ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 مَهْلِكٌ وَتَمَانِي تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ تَعَالَى بِغَيْرِ نَفْسٍ
 تَرَامِي تَعَالَى بِسَبَبِ أَنْ مَالٍ تَقَرَّبَ خُودُ وَجْهِهِ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 الْمُنْجَمُ مِنْ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ
 بِطَاعَتِهِ مِنَ الْمَالِ وَكَرَّمَتْهُ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ شُغْلٍ
 وَتَعَالَى بِرَبِّكَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ دُونَ
 حَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ وَحَبَابَةٍ

که بیل کفیل نظام امور ملی او مخصوص منشا و منفرد لقب است میگویی که با شما هر سلطان من
چنین گفت و چنین کرد و در حقیقت این کلمه بطریق کنایت بضمیر کلمه نیابت سفارت است و ضعیف است
حضرت سیدل خلاصه جود و سخن از زبان بی صلی الله علیه و سلم فرموده نایب لهد و اوارث کنایت از
لقاب شریف اندیشه ضعیف است که مشایخ وقت بدان اودانند و خطاب کرده اند بابت اسی وقت
بر قدم شاه سل در پیروی و شده دی سل + قدرت بر الفضل با قات لئاس + و در ملک
نقش و جا و زت لکل فعلمکم سدا و الله و حیاته و بزرگانه عاده امتی که خدای الله
تا آنکه قسیت زمین و آسمان خود بقا از زمین آسان مانده و تقدیر الهی منوط و موطوع و برکت پشاور
المقالة الخامسة عشر قال رضی الله عنه وارضاه را کنت فی المناهج
کافی فی موضع شبه مسجد دیدم در خواب گویا که من جالبیستم نه مسجد و نه قیوم منقطع
در آنجا که روی اندر در میان پیوند از خلق بریده و سخن پخته فقلت من لکم من لو کان طوطی
فلان یؤدی بجهنم اگر باشد من این قوم افلاکس ادب میکند بشارت زود و نیشد هم و ارشاد می کند
راه بنیاد بطریق حق بشارت بشارت که بشارت کرد و من لفظ فلان بر روی
صالحان وقت فاجتمع القوم حولی پس نامه آمدند آنقوم کردند فقال ایحدکم منکم یسئ
از آن قوم فکانت آفتش پس توجه چیزی و چه حال داری لعلکم یسئ منکم و ادب ارشاد
ثمالی فقلت من لکم من ان رضیتمونی الذاک اگر رضی می شود مرا برای آنکه سخن گویم و زنا کی کنم
شمار می گویم و بگویم ثم قلت اذا انقطعتم عن الخلق الی الخی پس گفتن چون بریده شد
خلق مرد و آورده اند سخن غرض فلما تسالوا الناس شیئا یا لیسئکم فیسئ الی کمین و در سخن پیدا
مردم خبر را بانه های خود داد از کتب لیسئکم لیسئکم سوال کردن با شما فلا تسالوا هضم
یقلوبکم پس سوال کنید و طبع ارید زمره را می خور و ان السوال بالقلب کل السوال باللسان پس
بدستی سوال بدان چه سوال کرد و نسبت باین که چنان که کار است اینها بکم اعلموا ان الله کل یوم هو فی
شأن یشیر و یشیر به کمالی در میان اینها کار است و کارخانه خلق و قدرت می تعطیل نیاید
پس آن بیان شیوات الهی میکنند و میفرمایند فی تعین و تبدیل در گردانیدن
احوال خلق و بدون کی او آوردن بجای دیگر او رفیع و خفیه و بلند گردانیدن تبکی او

این کلمه در بعضی نسخ
نویسند که با شما هر
سلطان من

این کلمه در بعضی نسخ
نویسند که با شما هر
سلطان من

این کلمه در بعضی نسخ
نویسند که با شما هر
سلطان من

با این امر چه جز حق است غرض از این است که عَلَيْكُمْ وَتَقِيكُمْ بستر عین قوی شد علم و معرفت یقین
تو بر ذات حق که حقیقت منی تو کل است و تَسْمَعُ صَدْرَكَ قوی شد شناسایی سینه تو که نزد حق است
اسباب و وجود و مساوی او نامشکی نیارد و ستر یقین از دست ندرت بکم کند و تَوْفَرُ قَلْبَكَ قوی
شد نورایت دل تو چنانکه خلقت اشک در سبب طریبان بخندد و در چهل فتنه و کجراه جمال شهود را نبیند و
ترا که قُرْبَكَ مِنْ خَوْلَاكَ و زیاده شد قرب تو از جناب خداوند تو که لازم بعد از قطع از ناسوت است و توفیق
تو علم و معرفت یقین است و مَكَانَكَ كَلَامَكَ زیاده شد قدر و مرتبه معرفت تو نزد و در کار تقاضا چه حصول
رضا و محبت حق که بتو کلان خلق است و أَمَّا أَنْتَ یعنی وَأَهْلُكَ لفظ اکثر است و زیاده شد این
بودن نزد حق و سزاوار بودن تو که بهشت اهل را اگر کشف کرده شود بر تو است و تَقِيكَ یعنی
و آید و مشیوی تو کی می آید ترا هست تو نصیب تو قبل چنین پیش از وقت آمدن و کشف کرده شود و بر تو
که فلان چیز نصیب و بر تو رسید خواه یقین وقت یا بی یقین آن و درین کلام اشارت است بآنکه کشف
اسرار هر کسی که امین و حافظ اسرار باشد لایق و سزاوار شود و هر که کشف و سبب و امانت نوزد و حفظ اسرار
کنند آخر آن کشف بال حال و ذکر و کلامه لَكَ از جهت گرامی و شوق حق تعالی مراد از نبات که است
برای تو و آنچه که لَكَ از جهت بزرگ و شوق حق تعالی و تو نصیب می کردن بر تر کشف و تقاضای علوم
خویش بر تو و نوزده و آن بوجه اول یعنی اندیشه و تو و قصه که هَذَا و هَذَا و از جهت فروزی که
و یکی از جناب حق تعالی نیست و آن و منت نهادن راه نمودن بعضی و کرم و صفات لطیفه خود و بطریق تعلیم
و تکمیل و کمال آن لازم علم و یقین و کمال است قَالَ اللَّهُ تعالی گفت خدای عز و جل و جَعَلْنَا مِنْهُمْ
أَجْنَاسًا یعنی قُلُوبًا یا قُلُوبًا صبر و او که أَيُّهَا یا أَيُّهَا و اگر در اندیم از نبی سراسر
امان و این که راه بنایند با ما راه که بهر کرد و بدین سلوک طریق هدایت بودند که یقین میباشند بایات این کتاب
یا بدلائل و آیات و این نیز آیه معلوم میشود که بهر کنندگان بر طاعت حق تعالی یقین ازندگان با هر که بویست
وی امان این و بهندی که وی بطریق یقین اند و قَالَ و أَلَا نَزَحَاهُ و أَفَتُنَالُكُمْ سبب
و گفت ای کسانی که با ما بهر کرد و نوزده و توانای و کوشش را که یسند و کار نازند و در جابجایی و غیره
از برای آنکه بهیچین اسلام و تحصیل معرفت یا سلوک طریق و مول بر آید می نمایم ایشان را راههای خود را و دست
میکنم طریق قرب و مول را و با و بهر و انرا ایشان را هدایت بطریق خیر و توفیق سلوک طریق حق قَالَ اللَّهُ

تو بر ذات حق که حقیقت منی تو کل است و تسمعه صدرک قوی شد شناسایی سینه تو که نزد حق است اسباب و وجود و مساوی او نامشکی نیارد و ستر یقین از دست ندرت بکم کند و توفیر قلبک قوی شد نورایت دل تو چنانکه خلقت اشک در سبب طریبان بخندد و در چهل فتنه و کجراه جمال شهود را نبیند و ترا که قربت از جناب خداوند تو که لازم بعد از قطع از ناسوت است و توفیق تو علم و معرفت یقین است و مکانک کلامک زیاده شد قدر و مرتبه معرفت تو نزد و در کار تقاضا چه حصول رضا و محبت حق که بتو کلان خلق است و اما انت و اهلک لفظ اکثر است و زیاده شد این بودن نزد حق و سزاوار بودن تو که بهشت اهل را اگر کشف کرده شود بر تو است و تقیک یعنی و آید و مشیوی تو کی می آید ترا هست تو نصیب تو قبل چنین پیش از وقت آمدن و کشف کرده شود و بر تو که فلان چیز نصیب و بر تو رسید خواه یقین وقت یا بی یقین آن و درین کلام اشارت است بآنکه کشف اسرار هر کسی که امین و حافظ اسرار باشد لایق و سزاوار شود و هر که کشف و سبب و امانت نوزد و حفظ اسرار کنند آخر آن کشف بال حال و ذکر و کلامه لک از جهت گرامی و شوق حق تعالی مراد از نبات که است برای تو و آنچه که لک از جهت بزرگ و شوق حق تعالی و تو نصیب می کردن بر تر کشف و تقاضای علوم خویش بر تو و نوزده و آن بوجه اول یعنی اندیشه و تو و قصه که هذا و هذا و از جهت فروزی که و یکی از جناب حق تعالی نیست و آن و منت نهادن راه نمودن بعضی و کرم و صفات لطیفه خود و بطریق تعلیم و تکمیل و کمال آن لازم علم و یقین و کمال است قال الله تعالی گفت خدای عز و جل و جعلنا منهم اجناسا یعنی قلوبا یا قلوبا صبر و او که ایها یا ایها و اگر در اندیم از نبی سراسر امان و این که راه بنایند با ما راه که بهر کرد و بدین سلوک طریق هدایت بودند که یقین میباشند بایات این کتاب یا بدلائل و آیات و این نیز آیه معلوم میشود که بهر کنندگان بر طاعت حق تعالی یقین ازندگان با هر که بویست وی امان این و بهندی که وی بطریق یقین اند و قال و ألا نزحاه و أفنالك سبب و گفت ای کسانی که با ما بهر کرد و نوزده و توانای و کوشش را که یسند و کار نازند و در جابجایی و غیره از برای آنکه بهیچین اسلام و تحصیل معرفت یا سلوک طریق و مول بر آید می نمایم ایشان را راههای خود را و دست میکنم طریق قرب و مول را و با و بهر و انرا ایشان را هدایت بطریق خیر و توفیق سلوک طریق حق قال الله

مَا بَيَّنَّا بِسُورَةِ مَعْنَى سِيدِي تَوْحِيدِي چنانکه بیان کردیم فَمَنْ أَمَّا أَبْلَا مِّنْ سِوَاكَ
 پس باش این همیشه از کسی که جز اوست غرور و جل و استقامت در زبان و قلم است
 الْغِيْبُ وَجُودُ الْبَيِّنَةِ پس نه بینه جز بق را وجود و قدرت قطعاً که فی الضُّمِّ
 و لَکَ فِي الْفَضْلِ وَدَرْزِيَانِ رَسَانِدِن وَنَه دَرْ سَوْدِ کَرْدَن و لَکَ فِي الْعَطَا
 و لَکَ فِي الْمَنَعِ وَنَه دَرْ وَاوَدَن وَنَه دَرْ نَادَاوَدَن و لَکَ فِي خَوْفِ و لَکَ فِي رُجَا
 وَنَه دَرْ تَرْ سِيدِن وَنَه دَرْ اَسِيدِن اَشْتَن بَلْ هُوَ عَزَّ وَجَلَّ أَهْلُ الْمُتَّقِيْنَ وَ أَهْلُ
 الْمُغْفِرَةِ بلکه خدای تعالی سزاوار است که از وی دَر غَدَابِ دَمِ پَر سِزْد و سَزْد اَنکه
 اَمْرُش اَوْر اَسِيد و اَرَنْد فَمَنْ اَبْلَا نَاظِر اِلَیْهِ فَعَلِهٖ پَس بِاش هِمِشَه جِشْم و اَرَنْد
 سَبُوئِي فَعْلِ اَو که چه سِکَنْد و چِکُونَه سِی اَر و مُدْقِیَّ اَلَا کَرِمْ نِکَمَبَان مَر اَمْر اَوْر اَنکه چه حکم
 سِکَنْد و چه فَر مَایِدِ مُشْتَغَلَا بِطَاعَتِهٖ کَا کَر نَمْدَه بَفَر مَان بَر دَوِیَه دَر اَمْر
 اَر اَدَمِ و تَشْرِیْعِ پَس بِاش چِث اَنکه سِی اَر و کِن اَنچِه فَر مَایِدِ مُبَآئِنَا مِّنْ جَمِيعِ خَلْقِهٖ
 حِدَا و کَسْتَه بَا طَبْنِ اَز سَبْجِ خَلْقِ چه نَفْسِ و چه غِیر نَفْسِ دُنْیَا وَاْخِرَا لِهٖ چه دَر دُنْیَا و چه
 دَر اَخِرَتِ لَا تَعْلُقُ قَلْبَکَ بِشَيْءٍ مِّنْ خَلْقِهٖ مِی اَدِیَز و سَبْد و خِجْ دَر اَبْ هِمِجْ خِیْر
 اَز مَخْلُوقَاتِ اَجْعَلِ الْخَلِيقَةَ اَجْمَعَ کَبِر دَانِ خَلْقِ رَا سَمَه مَقْهُوْر اَسِیْر و بَر دَر
 اَشِیدَه نَزْدِ قَدْرَتِ اِلَهِی تَعَالٰی کَر جَعَلَ کَنْفَهٗ سُلْطَانًا اَنَسْزِد و یَه که کَر فَتَهٗ و کَمِشْتَه
 اَسْتِ اَوْر اَبَا دَشَا هِیْ خَدَا دَنْدَلْ سُلْطَانِ قَهْرْمَانِ عَظِیْمُ مُلْکَهٗ که بَزْ کَر هِت مَلْکَتِ بَا دَشَا هِیْ
 اَو شَد اَیْدِ اَمْرَهٗ سَخْتِ اَسْتِ ثَمَانِ اَو کَم اَو مَهْوَاهُ صَوْلَتَهٗ و سَطُوْتَهٗ تَر سَانِیدَه
 اَسْتِ بَر جِسْتَن و سَخْتِ کَر فَرَقَن و حَلْکَه کَر دَن اَو لَکَم جَعَلَ الْعُلَّ اَفِی تَرْ قَبْلَهٗ مَعَ وَجْهِهٖ سِیْر
 کَر دَانِیْدِ سُلْطَانِ عُلَّ دَر کَر دَن اَفْرَد و سَبْتِ کَر دَن اَوْر اَبَا بَر دَوَا پَیْ اَو لَکَم صَلٰیْکَهٗ عَلٰی
 سَبْجَهٗ اَلَا کَرِمْ سِیْر بَر دَر اَشِیدَه اَوْر اَبَا بَر و حَتِ صَنْوَبِر که بَسَا اَر اَسْتَوَار و تَوَا دَر یَه بَاشَد
 عَلٰی مَشَا حِی اَفْر عَظِیْمُ مَوْجَهٗ کَبَر کَمَار جِیَه که بَزْ کَر سَتِ مَوْجِ اَو قِسْمِ عَرَضَهٗ فَرَن
 اَسْتِ بِنَایِ اَو عَمِیقِ عَوْدَهٗ دَر دَر فَر وَ فَر تَهٗ نَک اَو شَد اَیْدِ بَحْرِ یَه سَخْتِ اَسْتِ
 رَوْد اَو لَکَم جَعَلَ السُّلْطَانِ سِیْر نَشْتِ اَبْشَا و چَا نِکَمَادَتِ بَا دَشَا کَانَسْتِ عَلٰی کَر اَفِی عَظِیْمِ قَدْرَهٗ

بتجلی که بزرگست قدر و مرتبه او حال سمعاً که بیاست از رفیع آن عید مرامه و وصول لغو و رست
 جای چنین رسیدن او و تکرار حبسیه احکام و گذاشته و نهاده است آن سلطان به بلوی خود بار بار
 من السهماء و ازیر ما و الرماح و غیره ما و الشبل و یکنها و انواع السلاح و کونا گون زار
 جنگه و القسی و کما نهائی همکام کیکم و درها غنچه از انچه نیرسد اندازد که آن از ان بر سلطان
 بجهت کثرت و بی نهایتی او و جعل تیغ فی الی المصلوب پیش و فرود سلطان گوی اندازد و بجا نبه فرود
 کشیده ها شده من ذلک السلاح با آنچه نیرسد سلطان از آن سلاح فصل تحسین الی الکس
 آیا نیکی باشد کسی که دید آن و فعل کرده بر او کشیده بیان کرده شده را آن تکرار الظل
 السلطان آنکه بگذارد و نظر کردن اموی آن بادشاه که شهنشاه فاروق عالمی قمارست و تشرک الخوف
 منه و الراجح که بگذارد و بجهت از سلطان اسیر اندازی و یحاف من المصلوب و یجرب منه
 و بتر آن مرد و بر کشیده که مغلوب و مقهور است و در قدرت سلطان اسیر و درازی الیس من فعل
 ذلک آیا نیست کسی که گذشت بیم اسیر از سلطان و است بیم اسیر از آن مصلوب نیست فی قضیه
 العقل علیهم العقل و الاذکار که نامیده شود و او را و حکم عقل معقل فی ادراک مخنونا بجهتیه
 غیر انسان و یوانه میوان چپا یا پیش خروستور جزادی فتعوز بالله من العی اجدا بصیر
 پس نایه و بخدا از کوی چهل فکره خصوصاً بعد از علم معرفت کجول ایمان ثابت و القطعیه بعد از اصول
 و از بریدن بن رسیدن اصرار قطعه بریدن خوشی و الصلوة بعد الدنوا و القرب
 و از روی برگردانیدن پس از نزدیک شدن حاصل شدن از و یکی نجاب قدس و الصلوة بعد
 الحکایت و از گزاه شدن بعد از راه رست یا فطن و التکبر بعد الامکان و از کفرس از ایمان
 که است برین بدترین حالات است بعد از آن در طبق مثال مثل میسرانید و الدنيا کالنهض الخطیئ
 الجحار و الی ذلک تا که پس دنیا مثال جوی بزرگ روان است که ذکر کردیم نزد مثال مذکور گن
 یوم فی زیاده ماعها بر و زین جوی و فروزی آب او و هشی شعله بنی آدم و اولادش و فیها
 و این مایه فی آب نشان از دنیای شومهای او میانی از تنهای ایشان است و دنیا الی تضییعهم منها که میسرند
 این بگویند و است و میسرند از دنیا و بر و زین جوی و فروزی اند و اما السهماء و انواع السلاح و دایره و
 سلاح مذکور و آن مثال مذکور کرده شد و الا که الی آخر فی بها القدر که به مثال بیا و دشمن است

وتمکنان ازین قبیل است چنانچه از کلام فیض روشن میگردد و الحکمۃ الباری الخ و افزوده میشود و دادان
حکمت ساقی و حکمت عبارت از اطلاع بر حقایق امور و احوال موجودات بر وجه صواب و تحصیل کمال در جانبها
علم و عمل و چون حکمت حاصل شد فصاحت انسانان بنظم کرد و فیضی در او کمال و تکمیل تمام شد و با جمله
ضبط و تصحیح یعنی بتوفیق آن بحساب است و دنیا بسازن حفظ می در لفظ باید بیان قصه و لفظ و
معنی تمام افتد و کلام از اشکال و ابهام خالی ماند و الا ضبط معنی ضلالت از یاد می برد و نیست لفظ ضلالت است و نماید
چنانچه صراحت از متاخرین این قوم را پیش آمده و بسیار است که محقق کمال بعلت قصور لفظ و عبارت از ادب است
معنی قصور گفته حقیقتا بوجه سلیقه است و ابهام و در لفظ خلاف افتد و در لفظ بر بیان عبارتست بیان
منسوب بکفر و زندقه و احوال و کفر و غوغا باشد و در لفظ در بارگاه حضرت سلطان سخن گوید و در کوفی
اختیار است بیان در دزدان بر سر هر چه گوید بیان گوید تا مشورت بدل کنی دل بدان ده دل بهم اگر نداده
توحید است شده پیش از این در کف لایم عثمان ده سپردن بخلاق بر این خلق باشت و کس است و کس را از درستی
نشان ده و سند مشربان هان فی یکوف میروند خاموش باشت مان سرخوردن یکان دره در فی القاع الحقیقه
عکس کلمات و افزوده میشود و اندر سخن دوستی الهی تعالی با دوستی خلق که از نتیجه و محبت خالق است و نتیجه محبت
نتیجه الحکیمه آنچه پس گردانیده میشود دوست تو شد و خلق به پادشاه و ستاره و ستاره و ستاره و ستاره
هر یک یک که نسبت آن را به عقده آن است خدا و علم و حال و منکر آن بخت و نیست و جلال با و در خلوص اهل
ایمان و صلا و ایضا فایده میدهد و بسیار است که کل بر آنکه دوستی که بسیار است محبت و خلق بر اندازد سر
و لایق و دوست و دوست است که باشد که عالم و گرد و التفکین و قیاسی است از این سخن و نشان که در شریک
باشد و دوست و نتیجه سخن الانس و الملائکه و دیگری تعلیمی یا ولایتی یا شریک از این راه و کلمه یا حی یا قیوم که در جهاد
و نباتات و حیوانی که لایق حال ایشان شریک اند و فی الحدیث احد جبل سبحان و نجیة دنیا و استوی در دنیا و آخرت
از حیثی حیوانی است زیرا که نشی تو دوست تو شد و خالق و تابع الخ و خلق همه با حق اند و جلال
و حکمت و قدرت و حکمت و دوستی خلق و خلقت و دوستی حق که آن غیبه هم منکر است فی بعضیه
چنانکه نشانی آن خلقت و دوستی است که معنی چون خدا و دوست و شریکی را همه خلق او را دوست دارند و چون که
و من است هم نشانی از آن است که در دوستی خلق و دوست انسانان نتیجه محبت خالق و عدل او است یکی از آنکه
گفته است که میگوید که خلق الهی است و خدا را دلیل شود و محبت حال خود و این بعد از حصول فیض و نفعی را داد

چنانچه از درستی و دوستی الهی تعالی

روی آورنده بر زبان برآورد اما الْقَائِمُ بَابِهِ فِي نَاءِ اللَّيْلِ وَالطَّلُوبُ التَّهَمُّ استاده بامر روی آورد
ساعتها شب و طر فهای روز یعنی تنها مسلمانان سبب سستی و کفایت و تقدس است چه با صفات دیگر مبت
دوستان را کجالتی محروم نه تو که با دشمنان نظر داری به تصویر کلام در طعام فرموده بطریق تشبیه
و حکم عام است تمام نزاع و ارفاق و افعال او فِيهِ وَجْهٌ الْخَيْرِ و معنی حدیث دجی که است که خُذْ مَا
يُرِيكَ لِمَا لَا يُرِيكَ دَعِ مَا فِي يَدِ الْخَلْقِ که از خبری که در دست خلق است که وصول آن در شک و شبهه است
و یقین نیست که بنده اند و نه یقین است که خبری که در دست آن در شک و شبهه است
توقع دارند فَلَا تَطْلُبْهُ پس طلب کن خبری که در دست ایشان است وَلَا تَعْلُقْ قَلْبَكَ بِهِ و مکن
پیوند دل را با آن وَلَا تَتَّبِعِ الْخَلْقَ وَلَا تَتَّخِذْهُمْ و امیدوار خلق را و متوسل ایشان خبر است و در پی
نبی و خُلِّصْ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ و بگیر از غزوی که مر خدا و هوای لَا يُرِيكَ دان خبر است که در شک نمی
اندازد و ترا یقین است وصول آن فَلْيَكُنْ لَكَ مَسْئَلُ الْوَحْدِ پس باید که باشد ترا مطلوب یکی و مُطْلَقُ الْوَحْدِ
و منزه یکی وَالْوَحْدُ وَفَصْلٌ وَهُوَ ذَاكَ دان و در کار است فَجَلَّ الْوَحْدُ وَفَصْلُ الْوَحْدِ که در
بیشایا و نشان آن دست قدرت او است وَقُلْ لِيُخَوِّدَكَ و در کتاب آدمیان درست است أَنْتَ الْوَحْدُ الْوَحْدُ
الْجَسَادُ و لها که امیران حاکمان بدینا اند و تصرف در آن وَأَمْوَالُ الْخَلْقِ لَهُ و لها آدمیان او است وَأَمْوَالُ الْخَلْقِ
وَالْخَلْقُ وَكَأَنَّهُ وَاهِدٌ خَلْقٌ وَكَأَنَّهُ و بدان ایمان و بدو وَأَنْتَ الْوَحْدُ الْوَحْدُ که با خبری که در شک نیست
و خبری که در شک نیست و شما ای ایشان بخشش کردن ترا از آن و او را و طلبیدن او از آن و در صورتیکه سبب است
و منکر و از آن و او را و با که فرموده و حسب اگر اندیده است و چنان بیدان شارت بتقدیر است و گفته أَعْظَمُ عِلْمٍ
کذلک و باز استادن و تنها خلق از عطا تیونیم چنین است یعنی با فون خدا و او را و باز استانیدن حق است
بعد از آن که میفرمودند و ال وَالْمَلِكُ که در حق و عمار و تضرع بدرگاه او و اجابت و قبول او و مانند گان
بایات قرآن فَالْأَعْمَرُ قَوْلُ اللَّهِ گفت أَعْلَى بزرگ است و گوینده است یا بزرگ است از هر قابل وَالْأَعْلَى
اللَّهُ فَرَضَ لَهُ و ال وَالْمَلِكُ که در فضل خدا و قال وَكُنْتُ خَدَّيْهِ جَلَّالَ إِلَهٍ فَلَمْ يَخْشَ فَرْدَوْهُ وَلَمْ يَخْشَ
أَكْبَرُ و باری حق آن کسانیکه سبب نبی شما است و از غیر خدا مالک نیستند آنها را سَبَّحَ زُفَى رَأَى تَبَعُوا عَنْدَ اللَّهِ
الرِّزْقُ پس طلب دارد از خود زرق را وَأَعْبُدُوا وَأَشْكُرُوا که پرستش کنید او را و شکر کنید او را وَأَقْرَأُوا وَأَقْرَأُوا
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و عبادی عینی و فانی و غیرت و چون پسند ترا ای محمد بنده گان من از من پس برتریکه من

وَلَا تَعْلُقْ قَلْبَكَ بِهِ

وَلَا تَتَّبِعِ الْخَلْقَ وَلَا تَتَّخِذْهُمْ

وَالْمَلِكُ

سبل بر این کون بآن دار و خلاف بلا و محنت که بی مزاحمت نفس و تشویش اغیار مستوجب و مستغوف محبت ذات
میدارد و سخن در باب یقین و گرفتار آن محبت ذاتی است که لطف و قهر نزد ایشان یکسان نشده
چنانکه گفته است **بلیت** عاشق بر لطف و بر قهرش سجده این عجب من عاشقی این مرد و صدمه مستی بآن
و نفس برستان که حکم و لطف العلویا دارند و صدق آن صابر خیر اطمین بر و ان صابر فتنه القلب علی وجه
باشند در حق ایشان اگر اعتبار نماید لطف اصل از قهر باشد از باب یقین که از تفاوت احوال و تفاوت اوقا
محفوظ اند با سبانی بلا از کار نیست نسبت با نشان اصل و اوقی است و از نظر قیمت و التفات با سبکی
اگر چه بر خط باشند نگاه دارند و رسیدن سل و سلطان مقرران را صلی الله علیه و سلم چون بر نماز نظر بر عالم اعتقاد
عالمه زمین کند و شبید با وجود و وصول و بر حقیقی مقام نازک است و نمی توان بر سر است
بر تعبیر است نمی آید **بیت** یک پیشرو ن غافل از آن ماه نباشد و ترسم که نگاهی کند آگاه نباشد **فانک**
دائم ذلک فی حقیق پس چون دایم باشند در دل بلا در حق ایشان ثابت **اھویت** ظاهر که داشته میشود
و فانی میگردد و هوای ایشان و انکسرت نفوسهم و کسرت میخور و نفسهای ایشان **قمتیز الحی من**
الباطل و جدا میشود و حق صرف دین خالص انما میرش باطل که هوای نفس و التفات با سبکی است و
دوران و هواد و کسار نفس و تمیز حق از باطل که فرع بقای آنها است و در اولیا و ابدال اشکال ندارد و چه ایشان
محفوظ اند بر مصوم و حق ایشان سبل و هواد و التفات با سبکی و آجیا ناجایز است پس از آن حق سیاحت مدارک
میکنند حیرت خود و توبه و قیظ و لاد حق انبیا و صل صلوة الله علیه و سلمه متبع قضای جبلت و نشیبت است بر وجهیکه
مناسب بود مقام ایشان است و در ایشان باقی گذاشته شده است قاعده که قوم سبیه اند از آنست که شصت و نوزده
مطلق کشیده شده و سبیه صافی ایشان از آن سبیه شده است و از نفسانیت میگذراند آن بر آورد و بعضی خبر ایشان
بعثت لطافت و نورانیت گذاشته شده است تا سبب و را تا آن باعث تشریع احکام و دریافت است شرف
استماع آن گردد و این قاعده ایشان حق مطابق علم است اما در حال سبیل و سلیمین و در مقام و در مقام ایشان
است و با ایل و تا و الا الله حق آنست که وی ازین کلیه مفتی و ازین قیاس بر سر است **بلیت** او بر از آنست که آید
بقیاس بر وجه علم **قمتیز الحی من** پس منقض میشود و کشیده میگردد و در و اولیای معتبرا و محبتا و **الارادة** و خوا
و الی اللہ الذی یصل کون سبزه و **والارادات** با جمیعها که آسانیهایی است تمام دنیا و آخرت و دنیا و
آخرت **و الی اللہ الذی یصل** من و می شریک در صفات همه بجانب نفس و منتهی اندیشی اند و سر تیکر و بجانب دل

سبل بر این کون بآن دار و خلاف بلا و محنت که بی مزاحمت نفس و تشویش اغیار مستوجب و مستغوف محبت ذات
میدارد و سخن در باب یقین و گرفتار آن محبت ذاتی است که لطف و قهر نزد ایشان یکسان نشده
چنانکه گفته است **بلیت** عاشق بر لطف و بر قهرش سجده این عجب من عاشقی این مرد و صدمه مستی بآن
و نفس برستان که حکم و لطف العلویا دارند و صدق آن صابر خیر اطمین بر و ان صابر فتنه القلب علی وجه
باشند در حق ایشان اگر اعتبار نماید لطف اصل از قهر باشد از باب یقین که از تفاوت احوال و تفاوت اوقا
محفوظ اند با سبانی بلا از کار نیست نسبت با نشان اصل و اوقی است و از نظر قیمت و التفات با سبکی
اگر چه بر خط باشند نگاه دارند و رسیدن سل و سلطان مقرران را صلی الله علیه و سلم چون بر نماز نظر بر عالم اعتقاد
عالمه زمین کند و شبید با وجود و وصول و بر حقیقی مقام نازک است و نمی توان بر سر است
بر تعبیر است نمی آید **بیت** یک پیشرو ن غافل از آن ماه نباشد و ترسم که نگاهی کند آگاه نباشد **فانک**
دائم ذلک فی حقیق پس چون دایم باشند در دل بلا در حق ایشان ثابت **اھویت** ظاهر که داشته میشود
و فانی میگردد و هوای ایشان و انکسرت نفوسهم و کسرت میخور و نفسهای ایشان **قمتیز الحی من**
الباطل و جدا میشود و حق صرف دین خالص انما میرش باطل که هوای نفس و التفات با سبکی است و
دوران و هواد و کسار نفس و تمیز حق از باطل که فرع بقای آنها است و در اولیا و ابدال اشکال ندارد و چه ایشان
محفوظ اند بر مصوم و حق ایشان سبل و هواد و التفات با سبکی و آجیا ناجایز است پس از آن حق سیاحت مدارک
میکنند حیرت خود و توبه و قیظ و لاد حق انبیا و صل صلوة الله علیه و سلمه متبع قضای جبلت و نشیبت است بر وجهیکه
مناسب بود مقام ایشان است و در ایشان باقی گذاشته شده است قاعده که قوم سبیه اند از آنست که شصت و نوزده
مطلق کشیده شده و سبیه صافی ایشان از آن سبیه شده است و از نفسانیت میگذراند آن بر آورد و بعضی خبر ایشان
بعثت لطافت و نورانیت گذاشته شده است تا سبب و را تا آن باعث تشریع احکام و دریافت است شرف
استماع آن گردد و این قاعده ایشان حق مطابق علم است اما در حال سبیل و سلیمین و در مقام و در مقام ایشان
است و با ایل و تا و الا الله حق آنست که وی ازین کلیه مفتی و ازین قیاس بر سر است **بلیت** او بر از آنست که آید
بقیاس بر وجه علم **قمتیز الحی من** پس منقض میشود و کشیده میگردد و در و اولیای معتبرا و محبتا و **الارادة** و خوا
و الی اللہ الذی یصل کون سبزه و **والارادات** با جمیعها که آسانیهایی است تمام دنیا و آخرت و دنیا و
آخرت **و الی اللہ الذی یصل** من و می شریک در صفات همه بجانب نفس و منتهی اندیشی اند و سر تیکر و بجانب دل

در این کون بآن دار و خلاف بلا و محنت که بی مزاحمت نفس و تشویش اغیار مستوجب و مستغوف محبت ذات

بشود و غرت و عظمت و تعالی و خضوع و خشوع و سبکدستی است و خضوع را بر ظاهر حمل کنند و خشوع را بر باطن و از سبکدستی
 خشوع را بصیغه تفعیل آوردند اشارت باینکه اهتمام بر باطن غالب باشد و جهت آنکه خضوع و در ظاهر سبکدستی است
 بی تکلف و در جمیع اوردن باطن تکلفی و تعالی تریا بد کرد و مطلقاً چشم فرو خوا باندازد از غلبه جمعیت و خضوع
 غلبه تا ظیل الی خلقیت نگاه نمکند و بجانب مخلوقات همه ریای در ظاهر و باطن و کلاً تابع طهارت
 و سبکدستی کنند و هوای نفس را بشک و تنها و در ادای حق عبادت و کلاً کلاً لا اعتواض دنیای
 و آخری و طلب نمایند عوضاً بر عبادت نه و دنیا بحصول آن مجاهد و ظهور نماید غرت و ذکر انشراح
 آخرت بحصول جود و فی نعیم غایت و لا یتقوا الی المنازل العالیة و المقامات الشریفة
 و نه طلبند برآمدن بالا رفیع انبیه و کمال و مقامها را چنانکه در حصول آن نگاه که خطای نفسی وجود را
 در آن غلبه باشد اشارت بقا و صدق و خلاص که غرض و عوض او را ایجاد غلبه نیست اللهم از قضا و اشارت بتحقق
 این مقام کرده و میفرماید که و اقطع یا کاف عنک و جزیم کن بدان که تو بنده اوئی و العبد و مکار
 ماک و مولا و بنده و هر چه الکت بنده از روی ظاهر و در دست او است مرخصا و نداد راست که مالک تحقیقی او
 لا یستحق علیه شیئاً من الاشیاء طلب نداد و بنده خداوند تعالی هیچ چیز را و حق نیست او را
 بر هیچ شیئی از اجزای جاده شریعت انبیه و مصلای تحقیقی ظاهر است چه سبب آلات از جوارح و اعضا و قوت
 و قدرت و توفیق اعمال افعال همه پیدا کرده است و بر هر چه غیر طلبید و اگر بداند اینهم فضل است احسن
 الادب بیکو بجهاد روحی و دین و ادای حق بودیت و لا یستحق مولا که تو هست نه خداوند که میفرمورد
 باعقاد آنچه لایق درگاه بودیت است از جهل و غفلت و سفسه و کل شیئی عندک بمقدار و هر چه نزد او است
 بر اندازه معین است نه کم نیست و از آن نه بیش و هر چه را مقدار است مخصوص و حق است معلوم و کماست معین لا
 مقدم و لا آخر نیست بیش گفته چیز را که وی پس و لا مؤخر و کما قد و نیست پس گفته هر
 چیز را که وی بیش و یا کم نیست ماکدر که عندک گفته و کما می آید ترا و میرسد تو به تقدیر کرده و
 نهاده است بر تو و وقتیکه میماند است در نیک نهاده است برای و ان شدت او است اگر او
 و اگر خواهی لا تشهره از ناکمی کن علی کما استیکون کاف بر چیز که میسر انجام است که می باشد و ترا
 و لا تطلب و لا تکلف علی ما هو لغیر و طلب کردن در این غمخوردانده و بگویند و هر چه را که میسر
 قسمت کرده شده است مرغیر ترا کما لیس هو عندک پس چیز که نیست آن چیز نزد تو که کما یقول

زنی در شوق و عشق

در شوق و عشق
در شوق و عشق
در شوق و عشق
در شوق و عشق
در شوق و عشق

و تری حمت خدا منی طوبی و طم اود حمت اولیای مکار که کمالی در یک بند است بوجوه الصبیح
الرصاصه الیقین و المواقفه و العلامه منبر حجت فقر و ضایقه فاض و یقین بعبودی و تقوا سازگاری
و نهی و و علم بجاهل و کمال ایمان که کمال کمال و نور ایمان یک در دهن حق در
فعلیت و خالقیت و حمت منبده و گرد آید و نذر تو فتنه ایمان که در هر یک از چهارین درخت ایمان تو
و نشاندن آن درخت بر زمین تو و حمت اندرخت ثابته ضایق برجا است ممکنه محکم و مستوار و مؤدق
برگ بر آن نه است مثبته میوه منده است مستتر نیکه طلبه یادی کننده است مکتب سعید شایسته
شونده است و نهضت و او بر واقعه مظالمه سایه افکنده است منصفه شاد و نهضت های او بر این
آسمان نهضت می کل و یوم زیادتی و نهضت بر فردی و با لید است فاکه حجت به الیقین
و عکلیف پسین حجت بری آن درخت است که در به خشن ها شاکر لکنه ایمان است که آبا لیده
آن درخت بسط و تربیت کرده شود و چنانکه عادت است چون من صالح عرض زراعت نمیشد و در خاکش و
و خاک بر وجه اندازد که آنرا با انداختن بگویند تا صاحب گوید و درخت زرع و او خوب بر آید شکیه و حطام
و نیار که باغبان داده شده تا درین ایمان ایشان محفوظ ماند و نه خاک و به در زمین آنرا زراعت و درخت
که در کوشانه شده است بالیده شود و محفوظ ماند و قد فرغ الله تعالی من امرک علی ذلک و تحقیق
و پر ختم است چنانکه کار تر بر آن حال عطا که فی الاخره دار البقاء و او او تر از ختم بر این است که
به نیت مانی بید است و عطا که فها و مالک گردانیده و تیار و نهضت در و و آخر عطا که
فی العقیقه و بسا کرده است بخشش ترا در ختم و عاقبت کار ماکه ایمان و کمال اذن میعت نعمتها
که به هیچ چیز ترا ویده است و به هیچ گوش و صفا آنرا شنیده است و عطا که عطا که عطا که عطا که عطا که
حصول آن بایستد و دل به نبی و نه و آمده و خیال کسی قال الله تعالی فلا تعلم نفس ما أخفی
لهم من شئ الا من اراد ان یعلم ان الله یخبره فی انشای ان یخبره فی انشای ان یخبره فی انشای ان یخبره فی انشای
رحمت خوشی در خدای عمل ایشان و عطا که فی الدنیا من ادعوا لاکم فی الدنیا یعنی خیر عیال کرده و دنیا
از گذردن حق او را و الهی عطا که فی الدنیا من ادعوا لاکم فی الدنیا یعنی خیر عیال کرده و دنیا
البشر المقدر و غیر و غیر باز و گذشتن کار و با تو تعالی در ختم تقدیر کرده است و المواقفه که
جمیع الامور و سازگاری او را در ختم خیر از هر که خیر عیال کرده و دنیا

در هر یک از چهارین درخت ایمان تو
و نشاندن آن درخت بر زمین تو
و حمت اندرخت ثابته ضایق برجا است
ممكنه محکم و مستوار و مؤدق
برگ بر آن نه است مثبته میوه منده است
مستتر نیکه طلبه یادی کننده است
مکتب سعید شایسته شونده است
و نهضت و او بر واقعه مظالمه
سایه افکنده است منصفه شاد و
نهضت های او بر این آسمان نهضت
می کل و یوم زیادتی و نهضت
بر فردی و با لید است فاکه حجت
به الیقین و عکلیف پسین حجت
بری آن درخت است که در به خشن
ها شاکر لکنه ایمان است که آبا
لیده آن درخت بسط و تربیت
کرده شود و چنانکه عادت است
چون من صالح عرض زراعت
نمیشد و در خاکش و خاک
بر وجه اندازد که آنرا با
انداختن بگویند تا صاحب
گوید و درخت زرع و او خوب
بر آید شکیه و حطام و نیار
که باغبان داده شده تا درین
ایمان ایشان محفوظ ماند
و نه خاک و به در زمین
آنرا زراعت و درخت که در
کوشانه شده است بالیده
شود و محفوظ ماند و قد فرغ
الله تعالی من امرک علی ذلک
و تحقیق و پر ختم است
چنانکه کار تر بر آن حال
عطا که فی الاخره دار
البقاء و او او تر از ختم
بر این است که به نیت مانی
بید است و عطا که فها و
مالک گردانیده و تیار و
نهضت در و و آخر عطا که
فی العقیقه و بسا کرده
است بخشش ترا در ختم
و عاقبت کار ماکه ایمان
و کمال اذن میعت نعمتها
که به هیچ چیز ترا ویده
است و به هیچ گوش و صفا
آنرا شنیده است و عطا که
عطا که عطا که عطا که
عطا که حصول آن بایستد
و دل به نبی و نه و آمده
و خیال کسی قال الله
تعالی فلا تعلم نفس ما
أخفی لهم من شئ الا من
اراد ان یعلم ان الله یخبره
فی انشای ان یخبره فی
انشای ان یخبره فی انشای
رحمت خوشی در خدای عمل
ایشان و عطا که فی الدنیا
من ادعوا لاکم فی الدنیا
یعنی خیر عیال کرده و دنیا
از گذردن حق او را و الهی
عطا که فی الدنیا من ادعوا
لاکم فی الدنیا یعنی خیر
عیال کرده و دنیا

وام کرده بشود و بگویند که نیست تو نصیب تو از دنیا اگر چه دوست تو اندک است و لیکن تصرف آن بر نفس تو اذن
نیست پس اگر در و به پیشوی در آن بصری می آید اگر چه بصری صرف کرد و نمیدانند رسانیدن آن بسوی خداوندان مستحقان
که مصارف آنند می آید که این بخیران و الاخوان از یاران همسایگان برادران طینی از پیشانی ایشان
الفقره هفتم که صاحب از در آن و فقیر اندر میان ایشان اگر مال زکوة است و در غیر زکوة صرف باعدیا و خیران
اقسام گوناگون است که صاحب از خداوندان تمام که مصارف زکوة اندر معدود اند و غیر رعیت و توان که
بر او با صحت اقسام عام تر از مصارف زکوة باشد علی ما یقتضی الحال از وجهی که تقاضا میکند حال بر این
اقسام مذکور و الاخوان نکند و بگویند که این احوال می کشای و ظاهر می کشی توان احوال را جدا می کشی از
یکدیگر و می شناسی بر یکی رعایت و بگویند که این احوال را جدا می کشی و نیست بر یکدیگر و می شناسی و دانسته اند که این احوال
دید و شوقی در کشف احوال تمیز از آن احوال و استناد بر یکدیگر گفته و مردم و چشم خود بین می آید و در باب ظاهر است
که بر او این کلام است که مایه حالات و مقامات و معارف و تحقیق و شکی نیست که می کشیم خود دیده و حقیقت حال
رسیده بیان کنیم که نکون من انرا علی یک صفا بین بین هنگامی که می تواند کار خود و بر این حالت و خصیلت
سفید بینی روشن و صاف و خلعت شک شبیه و صفا اندک نفس بهو القیاس لطیف و پاکیزه و کاشانه
علیهما نیست کرد و بهام و بهام بر و کاشانه نیست و نیست شبیه انداختن و بهمان شستن که بر کسی که
تخلی که و نه در بهم می خشن و صفا و فکندن و کار و کاشانه و کاشانه و نه در شک شبیه اقامه و بهیچ
از دست دادن فی الصلح شک که آن خلاف بین و تراب شک کردن قال الصلح لا یجوز لای لازم که بر صبر از تراب
سوار نفس بر امتثال امر حق اگر خدا الصلح لازم که بر صبر از تراب و قد بر و کاشانه حفظ الحال
لازم که بر یک باشد حال و پوشیدن آن را و بعد امدال تجاوز نکردن الحکم الحکم لازم که بر گنای امر حق
الحکم در یک معنی جنون است و خود بر اصل معنی فرود آمدن نشن و بعضی فرج مجموع و مجموعی بفرشتگان است
الشکون الشکون ارام و استیصا الشکون الشکون سکوت و خاموشی الحکم الحکم ترسیدن بر صبر
کردن الحکم الحکم شستن و در گذشتن الحکم الحکم سجده بر زمین و بهیچ است این دو کلمه است که تکرار در
می آید و گزینان کسب از آمدن لشکری و تاراجی گویند و ترسانند و بگویند که الله الله ثم الله بر این خدایا
لازم که بر تراب سجده و کاشانه الحکم الحکم لازم که بر صبر فرود آمدن و شستن و بهیچ است این دو کلمه است
از سر برافروختن و دخیلی های دروغ کردن الحکم الحکم نیز بعضی شستن و بهیچ است این دو کلمه است

و در بعضی نسخ الاطراق و الاغراض گردیده اند این کلمات اکثر بطریق اغراض شده و بعضی بطریق
تخیز نیز احتمال دارد و البته تاکید و مقصود نگه داشتن صفاتش و باین طریق باش حتی تبلیغ الکتاب الحکیم
تا آنکه برسد آنچه نوشت است خود را که برای وقوع وی نهاده اند یعنی صبر کن و استقامت زرت تا وقت برسد
فیقول یحیی پس گرفته شود و تو گفتی پس پیش فرموده شوی و این سخن عنایت ماعلیک کشیده
شود و از تو باری و منتهی که برست ثم تعقی من فی الجبال ایضا کمال پیغمبر فرود می شود و در میان فضا
و کلمات و خواصن یا فرود شونده بطلب ابرید و امکان والسحرة و فرود می شود و در میان فضا و عظاما و
مهرانی حق تعالی این اشارتست بقایم از قضا و سیر فی الشجره بانهایت سیرالی الله و بریت پروردگار رتقا
نبه خود را تیمیلات و سائیدن و را بر تبه تکمیل دارش و خلق فی خلقه علیک خلک الا کواکب و الا کسرات
پس پوشانیده می شود و بر تو خلعت نور کا خلعت عابد و جز آن که کسی از برگی پوشانده و العلوم العزیز
اللذنیة و خلعت ساطعه تا توانست غا از نزد حضرت حق غیر حاصل بکسب نظر فتن کتب پس نزدیک
گرد و نیز می شود از جناب غرت و تحکیم و حدیث کرده شوی و جزا داده شوی باعلام الهام و ابرار
حدیث بفتح و ال مرد و دست گمان اشارتست بحدیث تقدان فین قبلم خدنون خانکا تو خانی اشعه
منهم و کلمه و سخن کرده می شود بکلامی که مناسب تر است چنانکه گوید و امکان گشتران یکله الله الانیا و من او
حجاب اشارت می کند و خطی داده می شود و نمشاید و تحفا و تو انکری نیاز ساخته می شود و انبار قوی و تشجیع
و دلیر و در نهان می شود و در سادگی و مخاوف مهالک و تقویت بین تائید حق و حق خود و رسته می شود
بقام عالی و بلند گردانیده می شود نام او از او تو و خطا کتب و خطاب کرده شوی از زبان حق یا انک الیوم
که دنیا ممکن است این کلام که بدستی و را تو نزد خداوند یککانت و نسلت مبتنی و امانت و اگر نشسته
بر بر خیز از خزان موت و الارض و هر علم و معرفت و خطاب سخن در و گفتن فیما استند حال انیوسف الصلی
پس برین هنگام اعتبار و قیاس کن حالت یوسف صدیق علیه السلام حین سوط حلی به کمال خطا و تنگ
که خطاب کرده شد باین خطاب یعنی انک لیوم لدینا لکین این علی لسان ملک مصر و زبان شاه مصر و
عظیمها و بزرگ و شیر و شیر اطلاق این اسم و در مثال ابرق ملامه و کلمات برین بقانان و در اعران باید
چنانکه در کما و ش و در سائیدن و تبه ای عظیم الروم از برای نمر مل رتبه ایشان از حاکمات و سلطنت و فرعونها
و فرعون هر متعارف چنان شده که ملک مصر را فرعون لقب نهاده و فرعون یعنی ستمکار نیز اند و فرعونت یعنی

خطبتم

زیر کی تیزی خاطر و تکر بود و فرعون یوسف حیدر فرعون موسی است کان لسان الملك فانه لا یستعبر
هذا الخطاب بود زبان ملک مصر خطاب گوینده و بیا کننده مر این خطاب یوسف علیه السلام و الخاطی
هو الله خطاب کننده بحقیقت خدا بود و چون علی لسان المعرفه بر زبان اهل شناخت بان خبی که حق است
خواست که یوسف را باین ثبت مخصوص که در اندیشه پدیدار داده از او ملک مصر و جبار گردانید از ابرار
و حق حقیقت همه تعجرت است و تصرف او فعل تعالی چنانکه کی سبکی پایی رساند سلام الیه الملك
الظاهر سیرده شد یوسف علیه السلام ملک و بادشاهی خطاب و هو ملک المصیر من آن بادشاهی ملک مصر
و ملک النفس و سیرده شد یوسف ملک نفس و ملک المعرفه و العلم و ملک شناخت و شرق و الغرب
و الخضر و سیرده شد ملک رب مخصوص متنازع شدن بهر اهل و انوار و علو الیزد عندک و بلند تر شد
حق و جعل عبادان در بیان آن ملک که آیات قرآنی شتم اند بران بیان آن منصفانند قال الله تعالی
و کذلک مکن الیوسف فی الارض فی الارض الخیر گفت خداست که تسلیم ملک مصر یوسف علیه السلام
و همچنین که مکن منزلت و ایم یوسف از ملک مصر مکن قدرت و ایم را و از زمین یعنی زمین مصر
یوسف منہا حیث یشاء یفر و می آید و جایانش میکند از زمین هر کجا که میخواهد فقال فی ملک النفس
و گفت و اینجا و تعالی و بیان تسلیم ملک نفس و تخیر وی یوسف علیه السلام و کذلک الیک الخیر عن الشیطان
و الفتنه و همچنین ثابت بجای و شتم یوسف نزد قریب و ان امراه عزیز او را و طلبیدن کام خود از وی
و قصد کرد آن زن بوی و قصد کرد آن بان زن تا باز گردانیم از وی بیدار که مقدمات زن باشد و زن را
لانه من عبادنا الخالصین بترتیکه یوسف از بندگان است که خالص گردیدیم از ایشان و ما و بی اشیاء و جمع
و غرض و غرض شده اند برای عباد و محبت پروردگار و قال و گفت ای تعالی فی ملک العلم و تسلیم ملک معرفت و آنچه
از خواص و لوازم و سبب یوسف از زبان یوسف که در بیان کرد ای این نعمت بان و در نزد ای که بادی بود و دار و
خوارق عادت دیده و دوام تعبیر و اخبار ایشان کرده بود گفته است انما علمی انی تعجبوا انما از جمله معلوم است
تعلیم کرده است مرا بر دوگان این ترک ملة قوم که لا یؤمنون بربکم بترتیکه بنانیم و گذاریم شمشیر ماه در نور کرد
که ایمان از بنده خدایان و طوبی لهذا الخطاب الیه الصدیق بنشون خطاب کرد و شود توان از خود را این خطاب است
صدیق زبیر که از دیگران و بوق و در بابت گوی که بویته برشته باشد و در گفتای خود را بگرد و جمع نموده باشد اعطیت
الطافه و داده شوی نصیب تا من العلم الاعظم ز دانش زبیر که و هیت بالتوفیق و بهنیت کرده است

و کذلک مکن الیوسف فی الارض فی الارض الخیر گفت خداست که تسلیم ملک مصر یوسف علیه السلام و همچنین که مکن منزلت و ایم یوسف از ملک مصر مکن قدرت و ایم را و از زمین یعنی زمین مصر یوسف منہا حیث یشاء یفر و می آید و جایانش میکند از زمین هر کجا که میخواهد فقال فی ملک النفس و گفت و اینجا و تعالی و بیان تسلیم ملک نفس و تخیر وی یوسف علیه السلام و کذلک الیک الخیر عن الشیطان و الفتنه و همچنین ثابت بجای و شتم یوسف نزد قریب و ان امراه عزیز او را و طلبیدن کام خود از وی قصد کرد آن زن بوی و قصد کرد آن بان زن تا باز گردانیم از وی بیدار که مقدمات زن باشد و زن را لانه من عبادنا الخالصین بترتیکه یوسف از بندگان است که خالص گردیدیم از ایشان و ما و بی اشیاء و جمع و غرض و غرض شده اند برای عباد و محبت پروردگار و قال و گفت ای تعالی فی ملک العلم و تسلیم ملک معرفت و آنچه از خواص و لوازم و سبب یوسف از زبان یوسف که در بیان کرد ای این نعمت بان و در نزد ای که بادی بود و دار و خوارق عادت دیده و دوام تعبیر و اخبار ایشان کرده بود گفته است انما علمی انی تعجبوا انما از جمله معلوم است تعلیم کرده است مرا بر دوگان این ترک ملة قوم که لا یؤمنون بربکم بترتیکه بنانیم و گذاریم شمشیر ماه در نور کرد که ایمان از بنده خدایان و طوبی لهذا الخطاب الیه الصدیق بنشون خطاب کرد و شود توان از خود را این خطاب است صدیق زبیر که از دیگران و بوق و در بابت گوی که بویته برشته باشد و در گفتای خود را بگرد و جمع نموده باشد اعطیت الطافه و داده شوی نصیب تا من العلم الاعظم ز دانش زبیر که و هیت بالتوفیق و بهنیت کرده است

بازی ستاره و فیروز و دیگر و اندر کذا کان له مال و ولد و قد نانی حق منیده را با کذا شتر بر او
مال و ولد از جمله است که چون بشنیده مال و ولد جهت مادی است و اما دل را انداخته است بحسب حاجت و نیاز
عزیز و جل پس شایع میشود و مشغول میگردد و دوستی نیکو پروردگار تعالی شانه فتنه فتنه و تجزیه پس کم
میشود پاره پاره میشود محبت فتنه فتنه که این الله و بین غیره پس میگردد و محبت بنده بازی کرده بنده میان
خدا و خدای شریک گردانیده شده و پروردگار و الله لا یقبل الشریک و خدا نمی پذیرد و باز را و هر کس که
تعالی غایت برنده است بنده قاهر و فوق کل شیء و غایت ابلاسی بر خیزد و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست
دارد و بر خیزد و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست دارد و بر خیزد و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست
خود و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست دارد و بر خیزد و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست
و این نیز چیزی دیگر و این نیز چیزی دیگر و این نیز چیزی دیگر و این نیز چیزی دیگر و این نیز چیزی دیگر و این نیز چیزی دیگر
بزرگتر از عدم آن و عید و قیوم باقیته تا که در حدیث آمده است که شخصی از حضرت سالت گفت که من چندین فرزند دارم
و هرگز ایشان را بوس نکردم و هرگز از گزافه نم آن حضرت صلوات فرمود من لای رحم او کما جاء جوابش آنست که
شفقت مهر با او و احق و نفیر خود را و دیگر است محبت و تعلق باطن و پاک و تعلق قلبی با آن دیگر است
چنانکه مانع از یاد حق و غالب آن آید باعث ترک حق خدا و دوستی می گردد و منوع و مکروه این قسم است و
مورد آنست حکایتی که از امام شهید ابو عبد الله حسین بن علی رضی الله عنهما آمده است که ایشان از حضرت امیر
المؤمنین و جبر پدید آمدند که ناماراد دست میدادند و میخواستند چو دست نذر یکم که شما سپرد و فرزند حضرت رسول الله
صلی الله علیه و آله و سلم باشید یا نه پرسیدند که خدا را سجانه دست میدادند و میخواستند چو دست نذر یکم که شما سپرد و فرزند حضرت رسول الله
بر همه مقدم و خدا را بگفتند عجب دوستی و در یکا که چگونه بخت حضرت امیر ساکت و حیران ماندند باز پرسیدند
که اگر شما را خیر سازد و در وجود او ایمان کدام یک با اختیار نماید فرمود و ایما را اختیار نماید که گفتند محبت
شماست و در حق سجانه آنچه بگوید محبت نیست شفق مهر با است که شما دارید پس حضرت امیر تحسین فرمودند
و فرمودند که مثل این سخن جز از اهل بیت نبوده بنیاد نیز ترک آن و قطع از آن ابتدای حالت است از برای
تحصیل تحقیق محبت مولی سجانه و بعد از تحقیق و حصول آن ضرر ندارد چنانکه در آخر مقاله تصریح بدان
مینمایند و هر چه محبت حق همان گشتن بند خالص شد پس محبت و تعالی بی شک و تحقیق
حق و کمال محبت در دست است و دیگر درین هنگام معنی قول حق عزوجل و هر چه بخواهد که حق را کذا

عزیز و جل پس شایع میشود و مشغول میگردد و دوستی نیکو پروردگار تعالی شانه فتنه فتنه و تجزیه پس کم میشود پاره پاره میشود محبت فتنه فتنه که این الله و بین غیره پس میگردد و محبت بنده بازی کرده بنده میان خدا و خدای شریک گردانیده شده و پروردگار و الله لا یقبل الشریک و خدا نمی پذیرد و باز را و هر کس که تعالی غایت برنده است بنده قاهر و فوق کل شیء و غایت ابلاسی بر خیزد و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست دارد و بر خیزد و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست خود و لایزال و شکستناپذیر است و هر چه بر او دست

سوال آنکه محبت را از سایر اشیاء متمایز و مشخص کند

و از فانی گشتن و نیست شدن در فعل و بهیچ شیئی نرسد **کتاب الجمله** تا آنکه برسد به نوشتن بدت خود را یعنی باید
 که موافق و راضی فانی باشی و حکم و مضامین حق و صلاحتها لغتی و سطحی و اساطیری و تو نمایی و اگر منتهای تیرت و تمام
 نرسیده نه طریقت باطنی نرسیده باشی منتظر باش تا وقت هر رسد و نشاوی و کار پیدا آید **فیض الجلاله** عن **صیدیه**
 پس اینجا است بلا و محنت اندوه کشف کند و خبر دهد از آمدن خود و مقید گردد و بان پیش و از زمان بگذشتن
 و انقضای احوال و سپردن تمام آنکه آنقضی **الشیء فیفسر عن الصیف** چنانکه میگردد در زمان و
 کشف میکند و جوهر است **فیفسر الیک فیفسر عن النهار** و بپایان میرسد شب پس چهار میگرد از رسیدن
 روز یعنی بر خیزد وقت انتظار و در رسد به نوشتن آن طلب نمودن آن پیش از وقت مزه است و گفته اند
 که اگر قبض بنامی دنیا از دو چیز است پیش از قسمت طلبند و پیش از وقت خواهند و این هر دو محال است **خاذا**
طلبت ضوء النهار و نور باین **العشا** این پس اگر طلب بخیر روشنی و نور شعاع و سیرامیان مغرب و شام
 وقت انتظار شب و منور نگذشته که عطر داده شود در روشنی زوایا **فی طلبه اللیل** بکافیه
 میشود و تاریکی شب حتی **إذا بلغت الظلمه غایتها** تا وقتی که برسد تاریکی شتابان خود را و طلوع الفجر
 و بر آید سید آخر شب **جاء النهار** و صبح بیاورد و روشنی خود را طلبت **ذلك** و اگر در خواب و بوی و شام
 روز را و خوابی آنرا **أوفسكت عندك** و کهرت یا خاموش باشی و خوابی ناخوش را که از فانی طلبت **عاده اللیل**
 پس اگر بوی و خوابی باز آوردن شب درین هنگام که روز روشن است **هست** که **تجرب** عوالمی است و او
 نمیشود قبول کرده نمیشود و دعا و خواهش تو و **لم تعطه** و داده نمیشود و **ذلك** طلبت **الشیء** چه چیز است
 وقتی که زیر آن تو طلبی چه چیز را در غیر هنگام و وقت دی که تعیین کرده و نهاده شد است او را **فیفسر** چه چیز است
 میانی تو در این خود نداده **لم تعطه** بریده از مقصود خود مانده در راه آن **فیفسر** خشم گرفته و نماند و **خجلا**
 گشتن بخیر و خفا و شرم و نهشت ده از شرم فانی **هذا** پس **لماذا** اینهمه **أو الزم** **لما** فقه و لازم که سازگار
 حکم الهی و عمل و **وحسن** **الطریق** و نیکی را بر پروردگار تو که خواهد رساند مقصود تو و مقصود **الطریق**
الحسین و نیکیهای را بر هر یک که است کنی از این و در دل و در زبان **قال** **لا تسلبه** پس آنچه نهاده
 است بر تو نصیبت برده نمیشود و باز داشته نمیشود و تو **و ما لیس** **لك** و چیزی که قسمت کرده نشده
 است ترا **لا تعطی** داده نمیشود **تر العری** بر این بقای من بگویند **فست** **انک** **تدعونی** **بیک** **تدعونی**
 و بطلبی **تدعونی** **لی** **تدعونی** و زاری کنی **سوی** پروردگار خود **والاعاء** **والتضییع** بدعا کردن و خواری

فیفسر

از تو شایسته است

طریق

و میگوید در پیش سوار بقیلهم یا صولیان میگردانم سوار گوی را بچوگان فبقیلنا انقل کیف نیتنا
پس بگوید و اندر آنقدر بر چوگان میخورد و ترانای آن می باید و بعبادت بکنند و بگویند که درون نهضت و بران بچوگان
که من در نهضت چوگان را انکان لیغنا ففینک الشکر و التثناء اگر باشد قدرنا و نعمت پس مطلوب و تشبیه
ستایش است و فیند عروجل المرنیله العطای و فایض و اصل از خدا زیادت و بخشش است كما قال
چنانکه گفته است لیکن شکر نعمه که بزرگتر از شکر گوی نعمتهاست زیرا که نعمت برای شما و انکان
الیاساء و اگر باشد سختی و بلا محنت اندوه و الصبر و الاقامه ففینک پس مطلوب از صبر و بلا و انکار
بفعل و ادا و است بنوفیق بنوفیق خدا اگر چه طبیعت بجزع و مخالفت شکایت است و التفتیت
و ثابت و بجا بودن و الاصر و بکار دادن و الصلوة و در و ستاون و الصبر و نعمه که درون مندر از خدا
عزوجل بقضای فضل و کرم که كما قال چنانکه گفته است اعز من قائل غریب است و از هر گونه یا غریب
گویند است و ان الله مع الصابرين و بدستی که خدا با صابران است یعنی بالتصبر و التثبت یعنی بپای
حق تعالی است با صابران باری و ادا و ثابت و بجا بودن است و كما قال ان تصروا الله یصلکم و یتوب
اذا انکم اگر باری و صبر شما خدا را و توبه و تقویت دین و باری میسر در شمار و بجا میسر و بجا شمار و بجا شمار
بهترین و تقاضا و بکار دادن و ان الله مع الصابرين و بجا بودن است چنانکه میفرماید اذ انتم است الله
فی حق الحق هو ان چون باری تو خدا را و مخالفت تو و انفس تو و صبر کنی بدان بزرگوار است و اعتراض کنی
بزرگوار تر کنی و در عیب نترس بر خدا و التفتیت بفعل فیک و ترک شکر کردن و ناشنوایی که میکند و
تعالی و تو و کنت حصم الله علی نفسک و باری تو بکار کننده بر خدا میبارد نفس سبکافا علیه شکر
زنده بر خدا بر نفس که شکر بگویم و شکرها برگاه بنجد نفس بجزع و نیت شکر خفی که عادت
است جزع و نیت شکر باری سرور بصیرت و موافقت لربک بصبر کردن توانان و موافقت کردن
تو را بر و در کار و الطمانینه الی فعل و وعده و رسیدن سکین یافتن بفعل می و وعده و تعالی و
البرصا بهما و نشود و بودن بفعل و وعده و بکارگاهان که باشد خدا می عزوجل لک مرتزاً معجناً یا ربی نه
و توفیق بخشنده باعث و عبادت ناصراً یا رب و نه و بکار کننده از هر آفت مخالفت از بیجا معلوم شد که معبر
موقت تثبیت و نیت شکر بجزع و الصلوة و الصلوة و التفتیت و در و باری بران ففول و باری
ان قول خداست عزوجل و التفتیت الصابرين و نه و و صبر کنندگان الی الدین یا اهلایه انکم مضیبه

و میگوید در پیش سوار بقیلهم یا صولیان میگردانم سوار گوی را بچوگان فبقیلنا انقل کیف نیتنا پس بگوید و اندر آنقدر بر چوگان میخورد و ترانای آن می باید و بعبادت بکنند و بگویند که درون نهضت و بران بچوگان که من در نهضت چوگان را انکان لیغنا ففینک الشکر و التثناء اگر باشد قدرنا و نعمت پس مطلوب و تشبیه ستایش است و فیند عروجل المرنیله العطای و فایض و اصل از خدا زیادت و بخشش است كما قال چنانکه گفته است لیکن شکر نعمه که بزرگتر از شکر گوی نعمتهاست زیرا که نعمت برای شما و انکان الیاساء و اگر باشد سختی و بلا محنت اندوه و الصبر و الاقامه ففینک پس مطلوب از صبر و بلا و انکار بفعل و ادا و است بنوفیق بنوفیق خدا اگر چه طبیعت بجزع و مخالفت شکایت است و التفتیت و ثابت و بجا بودن و الاصر و بکار دادن و الصلوة و در و ستاون و الصبر و نعمه که درون مندر از خدا عزوجل بقضای فضل و کرم که كما قال چنانکه گفته است اعز من قائل غریب است و از هر گونه یا غریب گویند است و ان الله مع الصابرين و بدستی که خدا با صابران است یعنی بالتصبر و التثبت یعنی بپای حق تعالی است با صابران باری و ادا و ثابت و بجا بودن است و كما قال ان تصروا الله یصلکم و یتوب اذا انکم اگر باری و صبر شما خدا را و توبه و تقویت دین و باری میسر در شمار و بجا میسر و بجا شمار بهترین و تقاضا و بکار دادن و ان الله مع الصابرين و بجا بودن است چنانکه میفرماید اذ انتم است الله فی حق الحق هو ان چون باری تو خدا را و مخالفت تو و انفس تو و صبر کنی بدان بزرگوار است و اعتراض کنی بزرگوار تر کنی و در عیب نترس بر خدا و التفتیت بفعل فیک و ترک شکر کردن و ناشنوایی که میکند و تعالی و تو و کنت حصم الله علی نفسک و باری تو بکار کننده بر خدا میبارد نفس سبکافا علیه شکر زنده بر خدا بر نفس که شکر بگویم و شکرها برگاه بنجد نفس بجزع و نیت شکر خفی که عادت است جزع و نیت شکر باری سرور بصیرت و موافقت لربک بصبر کردن توانان و موافقت کردن تو را بر و در کار و الطمانینه الی فعل و وعده و رسیدن سکین یافتن بفعل می و وعده و تعالی و البرصا بهما و نشود و بودن بفعل و وعده و بکارگاهان که باشد خدا می عزوجل لک مرتزاً معجناً یا ربی نه و توفیق بخشنده باعث و عبادت ناصراً یا رب و نه و بکار کننده از هر آفت مخالفت از بیجا معلوم شد که معبر موقت تثبیت و نیت شکر بجزع و الصلوة و الصلوة و التفتیت و در و باری بران ففول و باری ان قول خداست عزوجل و التفتیت الصابرين و نه و و صبر کنندگان الی الدین یا اهلایه انکم مضیبه

[illegible]

مجلس ششمین

ویرور این دو حاله کائنات آن نگون من الظالمین المتعذبین پس بر زمین و بر سر آنکه انباشی
از ستم کنندگان که نهاده اند چیز را بر غیر حای او و در گزند نهاده اند از حدی که ملک پس ملک کند و نیست گردند
تر از حدی و غرض از بیان این دو باب غرض از آنکه ملک کند از آنکه اهلک من مصلی من لکم السکوت لکن
چنانکه ملک گردد و ایند کسان را که گشتند اندامتهای گشتند و الله یکتب لکم لکم و دنیا بخت
گردانیدن با خود و راقی که خیر قبا لکم عذابه و در آخرت بعد از مردن خود بداند و بجا کلامی است
از استادان امام باقر علیه السلام که اندر رساله تسلیم العصاب نقل نموده که بجا نیاید نقل کنیم که مناسب مقام است میفرمایند
که این قسم با اختلاف است و آنکه سوال در عافیت است یا سکوت و رضا بعضی میگویند که عافیت است زیرا که عاف
در حد ذات خود عبادت است بخیر و مصلی الله علیه و سلم عاف عباد الله و اتیان قیام عبادت و فضل او و سکوت
بودن ترک آن بیشتر جایشی حق پروردگار تعالی است اگر استجاب است آن خضیع سنده نکرد و بوجها و بنواش خود
نرسد نقصان دارد و چه بداند آنچه حق بود عبادت بود و قیام خود و قصد و ادعا اظهار فقر و عاقبت عبادت است
و قصد حاصل و عافیت گویند که سکوت و نمودن تحت جریان حکم اتم و رضا بسابقه قضا و قضا و روالی اولی است و تحقیق فرمودند
خدا صلی الله علیه و آله که پروردگار تعالی میفرماید که اگر باز دارند که این دعا و سوال بدین احوال و افزون تر از آنچه بدین احوال کنند گاه
را قوی میگویند که سنده را باید که بیزبان بیانش عافیت و بدل بر مقام رضا جامع بود و بیشتر و فضیلت و اولی
آنست که گفته میشود اوقات مختلف است و بعضی احوال عافیت از سکوت بود و اوقات و بعضی آن باشد و در بعضی
احوال سکوت فضل از دعا و اوقات و آن بود و شناسایی این معنی هم در وقت پیدا آید چه علم وقت هم در وقت پیدا
آید پس اگر اندل خود اشارت بجانب دعا یا بدعا اولی بود و اگر اشارت بسکوت بود سکوت او و اگر اندل دعا زیادت
ذوق و بسط و حضور در وقت او یا بدعا او بود و اگر نظر بر دل خود افکند در وقت دعا و مثل خیر و قبض چیزی در
اساس کند ترک دعا و این وقت او که کرده و اگر زیادت بسط یا بدو قبض دعا و ترک دعا برابر بود و نیز اگر غالب سکوت در وقت
حکم علم بود دعا او است از جهت بودن و عبادت اگر حال معرفت است سکوت و سکون او بود و نیز میگویند که گفت
که در هر چه مسلمانان از فضیلت یا بر حق تعالی را حق است دعا و رجا اولی بود و در آنچه نفس را حطی و فضیلت است سکوت
اتم انتمی ترجمه کلام الاستاذ سبحان الله العظیم و یا عافیا یا عافیا علیک انکما فی این عبارت است
نموده در آخر مقاله واقع شده است و مناسب و مذکور دعا و سوال و تضرع و اینها ظاهر است قال رضی الله
عنه و رضا علیک یا نورخ بر تو باد که لازم گری بر خود و در عافیت و در عافیت است معنی پروردگار

بناگاه دعا و عافیت و سکوت

عافیت دعا

اولی است

عافیت دعا
بناگاه تضرع
دعا و سکوت
عافیت

بناگاه تضرع
دعا و سکوت
عافیت

[illegible]

آنجا که نوی کجا بود منزل را در راه شکسته شد محل را بلیکن شب در زمان تو کجا بودیم و ما بر تو یقین و تودر دل ما بود بعد از
 اشارت بطریق اتباع نمائید که حضرت است و عزیمت و غیره مانند کلماتی پس بنویسید به صلوات و سلام قال
 گفت الا کتبنا بسمتی و التو کس ل حال کتی که کسینت ظاهر نیست توکل کردن حالت با نمین است
 گما قال اینجا که گفته است آنحضرت یعنی عبارت آن حضرت این است یا دیگر است اما منضمین یکی کما کنت یسین
 سنیتم و بکن سکا کتب بسم تو ای طالب آخرت دایره قایمی میان سنت و حق حالت و آن صنعت ایمانک
 اگر نیست تا ایمان تو و عفو تو بر بزرگیت حق بی سبب بقدر یزیدی و یقینت از ذوق فالنگشت لکنی
 سنیتم بسمی طیفه تو کسین است که آن سنت است و آن قولی همانک و اگر محکم توانا است یقین تو
 فحاله الی هی التو کس بسم طریقه توکل است که حالت است و قال الله عزوجل علی الله متوکلون و خدا توکل
 کنید و بگو بیا بیکار با غرور و قال و گفت و تعالی یمن توکل علی الله فهو حسبه و کسی توکل کند
 بر خدا پس غم آسند است او را و حجت میباشد است سبابه از رو سبب زنی خواهد برسانید و اگر بی سبب نماند سبب
 پیدا خواهد کرد که وی سبب الی سباب است او را و حجت نیست سبب زنی اماند نیست و قال و گفت ان الله یحب
 المتوکلین بستی خدا دوست دارد متوکلان را چون و تعالی دوست دارد توکل و متوکلان را پس اگر گرفتاری کباب
 که خدا توکل است و نه مجبور نیست نگاه خواهد داشت بدست محالست چون و توکل و ترا به که دوست و دشمن گذار توکل
 فقد امرک بالمتوکل و نه کس عکیده بین تحقیق امر و ترا به در کار تعالی نگاه میدارند تا باعث شد توکل که امر
 تبیکه چنانکه امر کرده است توکل بقیه و صلح با چنانکه امر کرده است خداست با بقیه خود را توکل و فرمود توکل علی الله
 و در یقین غیظتشان توکل است و تکریم است و طالب امور را که حق تعالی او را بجزیب امر کرده است که بقیه خود را بدین
 امر کرده و حقیقت توکل گفته است بضاعت حق و ترک سباب چه تحقیق است اگر این گفته حاصل باشد
 ترک سباب میباشد آن بابر است بعد از آن اشارت فرمود و در حفظ اتباع سنت و تنبایان را گفت و بیت قبول
 خود و قال الله عزوجل و ما من عمل الا یس عکیده امرنا سیکه کنه علی ان نیست صحبت
 وی حکم فرمود که این اعمال و و باطل است هذا یعم الزرق و الا عمل الا کما قال این حکم را گرفته است
 زرق او که در گفته اند که حکم سنت و بدیهه جا بجا است تحصیل زرق تواند که بطریق بدست باشد با بقیه حاصل
 شود از زرق تاوان آن بیت بود و کرد و ما گفتا ما خود ظاهر است پس به جابجاست سنت باید بود و بدست برین خرد
 مودع هر چه است و تا بنیل رسید به خود جاریه است از کتاب سنت و در آن نیست خبر آن زیرا که کس که کس

الکتاب

فحاله الی هی التو کس بسم طریقه توکل است که حالت است و قال الله عزوجل علی الله متوکلون و خدا توکل کنید و بگو بیا بیکار با غرور و قال و گفت و تعالی یمن توکل علی الله فهو حسبه و کسی توکل کند بر خدا پس غم آسند است او را و حجت میباشد است سبابه از رو سبب زنی خواهد برسانید و اگر بی سبب نماند سبب پیدا خواهد کرد که وی سبب الی سباب است او را و حجت نیست سبب زنی اماند نیست و قال و گفت ان الله یحب المتوکلین بستی خدا دوست دارد متوکلان را چون و تعالی دوست دارد توکل و متوکلان را پس اگر گرفتاری کباب که خدا توکل است و نه مجبور نیست نگاه خواهد داشت بدست محالست چون و توکل و ترا به که دوست و دشمن گذار توکل فقد امرک بالمتوکل و نه کس عکیده بین تحقیق امر و ترا به در کار تعالی نگاه میدارند تا باعث شد توکل که امر تبیکه چنانکه امر کرده است توکل بقیه و صلح با چنانکه امر کرده است خداست با بقیه خود را توکل و فرمود توکل علی الله و در یقین غیظتشان توکل است و تکریم است و طالب امور را که حق تعالی او را بجزیب امر کرده است که بقیه خود را بدین امر کرده و حقیقت توکل گفته است بضاعت حق و ترک سباب چه تحقیق است اگر این گفته حاصل باشد ترک سباب میباشد آن بابر است بعد از آن اشارت فرمود و در حفظ اتباع سنت و تنبایان را گفت و بیت قبول خود و قال الله عزوجل و ما من عمل الا یس عکیده امرنا سیکه کنه علی ان نیست صحبت وی حکم فرمود که این اعمال و و باطل است هذا یعم الزرق و الا عمل الا کما قال این حکم را گرفته است زرق او که در گفته اند که حکم سنت و بدیهه جا بجا است تحصیل زرق تواند که بطریق بدست باشد با بقیه حاصل شود از زرق تاوان آن بیت بود و کرد و ما گفتا ما خود ظاهر است پس به جابجاست سنت باید بود و بدست برین خرد مودع هر چه است و تا بنیل رسید به خود جاریه است از کتاب سنت و در آن نیست خبر آن زیرا که کس که کس

مطلع میسنگد بر جو دام عیدم بر او نماید بگوید که بی ام گرفت بهای نفس گشت نفاق و ز زمین است
 حلیه صدق اخلاص طالع گشت طبع اصبا و قیام بید که چون نیت صحیح است و او را نکند و ملاطفت گفت گوی
 و خوف ملامت ایشان از جو بجای آنکه ام بدان منعم گرد و طبع کار با عشق نباشد بر سوختن پسند
 او و هم چنان کار خویش **قال** رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَمْرُهُ أَكْثَرُ أَنْ تَدْخُلَ فِي رَوْحِ
 الرُّوحَانِيَّاتِ امیدوار و از رو کن که در آئی و گروه روانی که از قیو و شیرین که در مات جهانیت گذرسته
 و صفا گشته و با حکام روح صفات طبعیت شصت شده بلکه روح مجرد گشته از صفات روحانی و پیوسته و روحانی
 شده از جمیع ماسوا حق گذرسته از حقیقی **لَعَلَّكَ تَكُنْ** تا آنکه و منم طبعی و مخالفت گمانا و موجود
 در احکام شریعت صفا جهانیت و بتا این جمیع الجوارح و الاعضاء و حدیث و از رنگ صفت این
 نه رضی حق بود و هم اندامها و خبر و اما که بدان کار سبکی از چشم و گوش و زبان و دست و پا و شکم و فرج و بفت
 اندام از زبان اصل تصوف طبعیت و نگار شستن اینها از صفت اینچه از رضی حق و طاعت او و طاعت
 و تقوی عن وجودك و تنها شوی از سستی تو و سر گناك و سگناك و از جنبه اینها از سستی
 و بصرك و گلا ك و تنها شوی از شوای و بنیای و گویای تو و تنها شوی آنچه بناید شنیده و نبی آنچه بناید
 دید و گوی آنچه بناید گفت و بطنشك و تنها شوی تو از گرفتن بدست ناگیره آنچه نگرفتنی است سستی
 و از رفتن بیایا آنجا که بناید رفت ز روی و سگناك و از همه کسب کار تو تا کاری نکنی که خلاف فرموده حق
 باشد و زشتات درگاه بود و طبعش در رفتن یعنی حمله کردن سخت گرفتن بود و سستی یعنی دیدن و شتاب رفتن
 لیکن اینجا بطلان گرفتن و رفتن بر او بود و ذکر آن بعد از طبعش و سستی سستی است که هر کار که بهر
 نفس و شهوات آن کند سبب تامل و غمت یعنی شستنی و تنهایی ناید و نفس بجا صفت و طاعت است و سستی
 رو و چنانکه بر کینه آنها کسبت و طبعها اما کسبت شارت آن میکند تا اینجا بیان تقوی است که سستی اعضا
 و سستی از نماند سستی نگار دارد و اینجا مرتبه دیگر است که بعد از نماند او و در قیاب تو ای راه خوا طریقه
 که در ادوات و نماند سستی که در وقت و اشارت باین گروه میفرماید و عقلاك و تنها شوی از دانش و دانش
 تو با هیچ خاطر و اندیشه بر تیان که تعلق با سواد و زوار رضی حق است راه بناید بعد از آن بر تسمیم و کلیت غیر بناید
 و سبب ما کان هَذَا قَبْلَ تَوَجُّلِ الرُّوحِ هَذَا و تنها شوی از سستی که است از تویش از وجود
 روح و میبدن آن در تو از جوارح و اعضا و اما اَوْجِدْ هَذَا بَعْدَ تَوَجُّلِ الرُّوحِ و چیز دیگر بیاید

عالم

که در این راه از سستی است و طاعت است و سستی است
 که در این راه از سستی است و طاعت است و سستی است

میگویند که از عمل بعضی حصول می پذیرد چنانکه آن نیز از سیاق حدیث که معلوم میگردد گویند که فاعل در اینجا
حق است و منبذ که این مقام فاعلی ذات است ان الحق بطلاق بلسان عمر در این مقام است و مقامی دیگر
است جامع بین مرتب از مرتب لکن شدنی اشارت بدانست و مقامی دیگر است در قرب که از رفع و
مقامات است و در آنجا شود و بعد از مرتب هیچ یکی از فاعلیت نیست تقدیم نیست نهایت و کمال این مقام موصوف
بجمله سید الساق و فاعل النبیین است صلی الله علیه و سلم و آن مقام خلافت و اتحاد است ان الذین یعلمون
انما یأیون الله علیه فحق بایم و سنن بطیع الرسول فقد اطاع الله اشارت باوست این جمله صریح
است از بعضی تاخرین این قوم و کلام و رضی الله عنه اشارت بعمل تمام قرب مطلق است بلا حمله
اعتبار این تقسیم مخصوص نیست بعضی از آن که از این قوم فاعل نام کرده اند و مفهوم بصیرت و بصیرت صریح
و منحصرت وین قسم بلکه بعضی از حصول فنا و توحید است که در مرتب با اعتدال بر آن این را که فلا فتری
بغیر وجود و بالاتر ازین چه باشد و لفظ حدیث نیز نفس نیست و چه حاصل آن بعمل فاعل بلکه دلالت میکند
حاصل میشود این مقام غیر ارض با تمیز و تکمیل آن بنو اهل چنانکه بنظر و سیاق و سابق حدیث ظاهر میگردد پس
توسعه کرده نشود که آنچه حضرت ایشان فرموده اند بعضی شبهه است نه کل آن آیه مراتب است فافهم
باشد التوفیق و غیر اینها حالت قوی معتبر و صیر فاعل جمع شود مع حفظ الحد فدر با نگاه داشت
حد و شرح و حکام آن ذکر کنیم الا و اورد التوابع و لازم بود در حدیث این امر که می فرماید که شریعت
فان انتم فیک منی من الحد فدر پس اگر بریده گردد و دو گردد و تو خیری از حد و دو احکام شرع
کا عکس انک مقتون پس آنکه تو در قننه و ملاذ خسته شده و رفته است عقل تو که کرده راه است
متداخیه یافا الشیاطین باری کنندگانند و شیطانان هم در خیال با کنندن در و بر طبقه صحت
و حکمت شریعت استعاط و در و نفس طبیعت فارجع الی الحکم الشرع پس اگر و بسوگم و بین و بیت
و الزمة و لازم شود از او جدا شود ان و دعه عنک الهوس و بدان از خود جدا و بر سر و در کتب لغت
گفته اند که هر نفس غمی از غیون کل حقیقه که آئینند که لها الشرع فنی زکاة هر حقیقتی که او
نزدیکت نگرداند و از شریعت پس آن حقیقت مذموم است یعنی کفر و احوال و انکار دین و آخرت نفی حکام
و روبریت است و باید دانست که حقیقت امر باین و مخالف نیست شریعت را بلکه حقیقت حقیقت شریعت است
تا آنچه بدان ایمان آورده اند ایشان را بعبان یا نبند و حقیقت و بر بند و اگر کسی را چه شیء کشف شود

در حدیثی که در این باب است

نیاید ان از جانب حق دان ظهرت که در خصصه فی ذلک فعلی و اگر سید کرد و در انقضی و حکم شریعت
 ما توفیق و اشارت از جانب حق پس کار کند بر حضرت اشارت کسار عن العنقبات بیخود است
 خداها سبک این برگشت بجانب خود و تسلط یابد علی الخلق علی جسمه و در گماشته کرد و دستها را
 بر تن او و طاهر حال و کسبته هم علی عرض و در گماشته کرد و با نهایی خلق برابر بود و در آن طلب که لا فاکله
 كما قد ادخل فیہ من الحاکم و اگر سید از خدا ماندن که شتر از آنچه تحقیق در او رفته است و در سبک که
 حالت سخت و تبارست الی الحاکم الا که قبل الا حینیکه سبک حالت سختین که پیش ازین برگزیدن و تبار
 کرد و ندیدن نعمت طاهر باطن و دانست که تقبل پذیرفته شود یعنی اگر گوید کاشکی جهان حال سختین از
 جهل بعد و خلاص من و معی این نعمت دولت و رفعت یافتنی تا زوال آن در انزال از آن باین که است
 نعمتهای غریب مبتلای شمر دان طلب الرضاء الطیبه و اگر طلب ششوی و خوشی را و المشغول و کما
 من البکاء و خوشحال بود و در حق بخیری که با او است اندک لم یعط این هم و او نمیدانید و این تبارست که ان شاکر ان
 و راضیان و نصیب است اگر انجالت بخشد و عین نعمت و ذوق سرور و صورت و این حالت که او در محض تبار و
 امتحان و شست خدا ان است و در صورت او را با او تبارست و می گدازد و می گوید علیهم السلام چون در صورت شوق
 و طلب عین است نه روز گذشت که هیچ نخوردند آتش میزدند تازه و سیراب بود چون سیراب که طلب حضرت
 چون تبار داشت او با وی گذشت و در خند گام زفته بود که گرسنه شدند و طعام طلب و از جمله جوانان شاد و تبار
 از همه و رفته و مجال گریز نکند فی یأخذ النفس فی الذوبان و الهوی فی الذلک پس در این هنگام
 شروع میکند نفس گدازش و هو نفس که گشتن و دو شدن و الا کراکه و الا کمانی فی الذلیل و شروع
 میکند خوشها و از زود و کوچ کردن گذشتن و الا کوان شروع میکند بود و نه چنانکه مقرب بود و منعم
 بود و بغایت بود و جنین بود و چنان بود و فی التلاشه و رغبت و با بودن قید که کمال
 پس همیشه تبار و شسته و بر او ای آن گدازش و زوال و فرود و ندان علیه یک عاقبت کار آن نعم و در دوست
 بل تبار و کمال از آن که در شوق و زوال تشدید پیدا از جهت سختی نمودن و غصه و فتنه و تبار و کمال
 و هشوار کردن با طبعش و خوشترین واقع شد گناه من بود و کز نظر انداختی ما را به کیا را به خفین و هشی
 فنی العبد من اخلاق الا کسار بدینچه تا و فیکه خانی شد بنده غیبه ای که لازم طبیعت آدمی است و
 صفات البشر که در خصصه که سبب شریعت عارض میشود و فیکه در حاکم چون صفات شریعت

الاستیغال بالعبودية واملی ولاقى بحال نبيه كاشف كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و
النواحي كذا روى عن ساجي و روى عن مود و ما روى عن شهاب و حكم شرعي و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
قضاء و حكم المادي و شك الاستیغال بالانبياء و شغل نشدن بولایت و سبب دعوی كه برادر ك
عبادت ترك تسليم شد یا ترك شغال و مختار من بامفال بوبیت حق الخی علی الله و الله ربوبیت
علت و مقتضى جوهر است و عالم كذا روى عن علت علی حیا و قدرت كه كونا و مخلوقات و روى عن كذا
اصول و قدر باجماع قدرت نظام امداد باصول و اهل كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
از كذا است و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
و مقتضى و لایق بحال نبيه كاشف كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
تجست نهادن كمان كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
المرسلات و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
عنان كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
عباس رضى و هو مروي عن عطاء بن رباح عن ابن عباس و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
از ابن عباس انه قال كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
صلواته قال كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
قضاء و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
سعيد و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
خواهي سوال كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
و چون كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
بان تقدیر احكام قضاء و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
رسمه بنگان كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
قدرت نیا و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
كه تقدیر و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت

حاشیة بر ساجی و مود و شهاب و احكام
و مقتضى جوهر است و عالم كذا روى عن علت علی حیا و قدرت كه كونا و مخلوقات و روى عن كذا
اصول و قدر باجماع قدرت نظام امداد باصول و اهل كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
از كذا است و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
و مقتضى و لایق بحال نبيه كاشف كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
تجست نهادن كمان كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
المرسلات و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
كرون است بر نبي كه من ادراك و امر و السند في القدر و كرون و روى عن احكام
عنان كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
عباس رضى و هو مروي عن عطاء بن رباح عن ابن عباس و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
از ابن عباس انه قال كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
صلواته قال كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
قضاء و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
سعيد و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
خواهي سوال كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
و چون كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
بان تقدیر احكام قضاء و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
رسمه بنگان كذا روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
قدرت نیا و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت
كه تقدیر و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت و روى عن كذا و قدر بولایت

فلا احدثه بغير شوري مني سكر وامن بده اسديان في شجرة اللبنة وكل وريث كحل
فموت من هت والخلو في الجنان وبعينه بون وبتوا مع النكبين والصديقين والشهيدان
والصالحين بهرامين نيك كان طاس من ورفا قوتيا نيشان حسن اوليك رفيقا ونيكو نيشان بهرامين
ايشان كان لوفيل نيشان اگر گنده در نيك گنداري واخلو نيك ظاهر من زنده ها و غريب خور و غرور و دريا
سيد است نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
گرد و تير مني تا نكي ظاهر گنده در نيك شير است كه نايه و موبه بود و است و كاخ من نر ايشان و ارام گير و نيك
با بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
دبا بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
اول و نر ايشان بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
لغوميت جلوه حياها و عفا لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
گنده بهرامين نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
نر ايشان نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
مصا كرها و از خوشيها لذتها و بهر هتاي دي كه نماند و ايشان كه بارش كار و ارام و مسكنه المنصوره لكاها
حقيقه و لكاها كه استاده كرده اند و نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
با كزيرين كوكب و كفته و لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
ليكنش بالعطب و كوكب نبارت و از خوشيها لذتها و بهر هتاي دي كه نماند و ايشان كه بارش كار و ارام و مسكنه المنصوره لكاها
الذي و بديني و محباجي شتاب با خوري و سبك سار و امانت و هتاي دي كه نماند و ايشان كه بارش كار و ارام و مسكنه المنصوره لكاها
خوري و ارمي نكونسا ي كه برگ يابده و خوري و امانت و هتاي دي كه نماند و ايشان كه بارش كار و ارام و مسكنه المنصوره لكاها
آن همان و اتمش و نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
اينكه همان و اتمش و نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
كه در بار خنده و خوشيها و اتمش و نر ايشان و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
از بهر سارا و و عفا لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال
كه در بهر سارا و و عفا لكاها و بختيدار خوش مني و ذاق من لكاها و بختيدار خوش مني و دي واطا كان نر ايشان و ارام گير و ديال

بجهل كاس
بجهل كاس
بجهل كاس

باطن بصیرت چون پرده برافراشته و باطن کی در و بصیرت بصیرت یک حکم که در آن گفته است بصیرت امروز
 چون جمال تو بی پرده ظاهر است و در حقیقت که در حدیث آمده است بصیرت در آرزوی غلبه و تفریق است و در نظر سوره
 و تفریق التبریه و در سیاست لیکن نه غایت صفات لطافت چنان نماید که برده نیست بصیرت حجاب چه پرده جان مشغول
 تمام خوشامی که ازین پرده برکنم و در حقیقت لایسز که از در که میگذرد بدان و در بعضی اندیشه عوی کرد که در آن
 بجز پرده ازین حکایت چون بصیرت و در سید سنخ که در نور و در مود و در پیکار ازین عالم و در هر دو عرض کرد که در این صفت
 بایست که در هر است سخن را نیست که فی بین عوی حق است یا سبط فرمود حق شسته است و در حقیقت را بدید
 بصیرت و در هر یک بجانب بصیرت که در حقیقت نظر بصیرت که بصیرت افتاد و گمان بدید که در بصیرت می بیند
 روح البصرین یقینان نه با سبب بصیرت عکس و متوجه در آئینه عالم قیام و در عارف از خنده می و در طبع عالم
 فكانت البصائر مظهر لقلوبهم بصیرت بلا ایا که گفته و در ایشا از امری که در الشیخ از ترک
 شکر خبی و التعلل بالخلق و الاکتساب و اذین خلق و اسباب و الاکتسابی و الاکراه و از زوا و
 خود تنها که در صورت و وجود نیست با نگاه پیدا کرد و اگر چه عارف را و از آنجا نیز تعرف و مشهور و صفات حاصل است اما
 با وجود آن احوال با سبب بصیرت نفس و طبیعت با است اما در صورت با قطع تعلقی با سبب صاف و در باطن از عکس و در غایت
 است و در و ابسته و سبب که بصیرت بلا سبب است نفس و طبیعت چنانکه در نور و در هر دو نیز بصیرت
 من لدن عوالمی و الهمسات از عوالمی و در و سبب و حلی که است و من الطاعات و از طلب و در ستم و در عوالمی
 ارجاء طاعتی که عبادت خدا از جهت حصول اعانتها و عبادتها و بدو از مرض الامم اگر چه از قبول و تعرف که در آن
 اضعاف آنچه فوت شده خواهد بود من الذل و الحاکم و التذلل لعلیها انبیا و منتهای کمال و آخرت فی القلوب
 و در بیان شرف و درون علم است و بصیرت است و الحاکم و در سایر رتبهها و سببها و سببها که در عوالمی
 المقالکة و العقول است پس نشان بشارت که در این و در مقابلت گناه و در آن الحکم الصالح و در عوالمی
 صبر و درون نزد وجود بلا و الحزن و الشک و ای الی الخلق و الی البیانات
 و ناشکیا و بلکه درون بخلق و ساء آفریدگان از خویش و دیگران و بار و غیب از زیر که
 چون بلا فرستاد و صبر و در عذاب کرد و از هر چه بختید و عذاب و در مقابلت گناه بود
 و در بین تقدیر نیز اگر در عین و در عذاب بنشیند و در آخرت بغنیمت است چه عذاب
 و در آنجا من و در اصل است از عذاب آخرت پس بر تقدیر و وجود بلا به فایده بود

بصیرت در نظر سوره

و در آنجا که در بصیرت است

و در آنجا که در بصیرت است

و تعلیم همه احکام و آداب و مصالح کرده است و همی میگوید **الضالّ الضالّ** و خدا تعالی بر طرف خود ... میگوید
 همه بیکو کار از آنکه تحقیق حق که نیست و اشتباه میکند و درین هنگام که مومن انسان طلب مطلق است
 و از همه سبب و علل قطع گشت و پروردگار تعالی متولی همه کارها را داشته تمام مصالح و موانع و بی سبب طلب
 و سوال میباید است معنی قول صلی الله علیه و سلم که گفت بطریق حکایت از پروردگار خود جل جلاله تعالی این
 شغلند که می بیند معانی عطیة افضل با علی سالیمن **فی حاله الفناء الی حکمیه احوال الا و لیا**
 و الا کذا و این باز آمدن بیا و حق از سوال و طلب و حاجت حالت فنا و نیستی است که آن نهایت احوال و لیا احوال
 است و نهایت و این فرجه عبارتست از فنا فی الله یا نه یا سیر الله به کمال صفات شریعت و خود غفلت و چون
 این مرتبه رسید و در دوازده و آرد و نه مرتبه شد و کامل گشت و جمیع بعد انقراض شد و این آن ابتدا سیر فی الله
 است و در اینجا تجلیات صفات حق تربیت یافته و سیر من الله و فی الله و غیره بعد از سیر به تکمیل دیگران میکنند و می
 از جمیع و شرح بعضی مقامات سابقه گفته شده است **ثم قال فی ذکر الیه التکوین** و سیر بعد از رسیدن به تبه فنا و
 و لا یورث کما سی و کرده شود و سیر در تبه و کما سی و کرده شود و سیر در تبه و کما سی و کرده شود و سیر در تبه و کما سی و کرده شود
 است **فیکون** و سیر در تبه و کما سی و کرده شود و سیر در تبه و کما سی و کرده شود و سیر در تبه و کما سی و کرده شود
 خدا و قدرت و عز و جل یعنی آن و حقیقت فعل حق است که بر دست برلی ظهور یافته چنانچه بجزه است و بی صلی الله
 علیه و سلم و در کماله اشارت است بلکه ظهور کرامات و خرق عادات لازم مقام ولایت و شرط آن نیست باشد و هر
 نباشد اگر باشد به صلیت شاد و تحصیل تعین برید خالق باشد و تواند که بر سر نردیقین و ثبوت و ترقی یکسان باشد
 کلام برین مقام در رساله انوار حلیه تبصیر واقع شده است از اینجا بدین طریقی که **فی بعض کتب** و این تکرار
 و عطا تصرف کائنات ثابت و ذکر است بقول حق سبحانه تعالی **فی بعض کتب** که برین غیران خود فرستاده
یا ابن آدم انا الله ای فرزندان آدم منم خدا که **الا انا** ایست خدا **خبر من اقول للشیء کن** میگوید چه چیز بر اینید
فیکون پس پدید آید و آن چیز **اطعنی** یعنی **الشیء کن فیکون** اطاعت فرمان کن بر این میگوید تو هر چه بپای
 شوی من شود و هر چه من هست که چون نیده اطاعت فرمان برود از حق منور از همتا خود آمد و از طمات صفات شریعت
 فانی و خالی شد و فنا بقای بر خدای عالمی لازم است لاجرم تو را به تبار و بیست آنچه پیش گفته اند از تدریج
 برین پایه عادت بخود و چون بپایان خود رسید و در بعضی سخنان عادت خود و خرق عادات خود و خرق عادات خود و خرق عادات خود
 تعالی نیز فرموده است **یا ابن آدم انا الله** ای فرزندان آدم منم خدا که **الا انا** ایست خدا **خبر من اقول للشیء کن** میگوید چه چیز بر اینید
فیکون پس پدید آید و آن چیز **اطعنی** یعنی **الشیء کن فیکون** اطاعت فرمان کن بر این میگوید تو هر چه بپای

فصل در بیان مراتب و درجات و مقامات و احوال و لیا احوال

در بیان تجلیات صفات حق و تربیت با نردیقین و ثبوت و ترقی یکسان

پس چون تارکش ایامی رفت نور زیت آن فلاصلوة ولاعبادة ولاخلاف بین آن نماز است که باطل است
عبادتها و در حکم ایست و هیچ عبادت و خلاصه در آنجا باشد که عقل درست ماند و نه شعور و زور آن من اکل لکیز
من الحلال الاکلی و کسی که بخورد طعام حلال بسیار و لیکن باطنی که در باطن خود می باید به هوا نفس و شهوة طبیعت
حاکم بود یعنی منتهی بآن که نفس اسیر ایشان شده است بحال توسعه و تفرقه در بعضی مباحات سیدندگان که من اکل
منه قلنا که باشد همچو کسی منی و از حلال کم فی النشاک فی لعبادة و القوة و دانی باقن و ذوق
کز قن رعایت و قوی شدن بآن فاللحلال لوسا فی نوجها بر طعام حلال و در هیچ جنبی نشای و در شمای است اگر چه
بسیار خورد و لیکن باطن به طبیعت شهوة نفس سخته باشد و نور نیست بآن باعث شدن بر طاعت عبادت
که به او از سر بالا آید که سید شده و اگر کم طعمه فی طعمه و در خوردن سبب یکی را که سبب اگر چه کم خورد سبب
تارکش شدن بایمان و در وقت و نوبت رعایتی که به طعمه است از کجای فیه به هیچ نیکی نیست آن فاکل الحلال
که و ایضا لاکرم کاکل الحرام فی الجملة یعنی در حلال به هوای نفس در حق امر الهی همچو خوردن حرام است مجمل
مستحب للفقیر کسند و در نه سبب خواب فلاخیز فی سبب سبب بیچ نیکی در آن بین پنج چهار قسم اند که کم خورد
از حلال اگر چه به هوا نفس و بسیار خوردن بآن بر حکم است بسیار خوردن از حلال به هوای نفس و کم خوردن از
حرام و در حکم از نه و بسیار خوردن از حرام نه سبب بر سر است و کم خوردن از حلال اگر چه به هوا نفس و بسیار خوردن از حلال
ما رضى الله لا یغفلوا من قیمة تهنی نیست بآن تو و حال تو و در قسم اما آن کون کایا
من القرب من الله عز وجل یا ایها الذی علیک باید از قرب خدا آذینها منک و اصل الذی یاری
زودیک خدا رسیده بسجودی تعالی فان کنت عابدا عندی پس اگر هستی تو عابد من حق قریب و قریب تعالی
و تو اینک پس سبب تهنی طلب کردن و تهنی تقصیر نمودن تو عن الخط الوافر از طلب حق که سبب
نصیب یار و ماست و النعم و العز الذی سبب نعمت و عزت جنت و الکفاة الذی سبب کفایت و سبب گذشتن از
و بنده نمودن به مات بزرگ السلامة و العنا و الذی سبب دنیا و الاخری و سبب گزند و توانگری و
اوغنی رزق و ثروت فقر و اسر فی الظیر ان الذی بین خیر و شافی کن بر بدین نیز حق سجود در رکعت
عز و جحیم حیات بد و بد و توان احدهما انک الذی و الشهواتی انان و در بد و ترک کردن لذتها
و شهواتی نفس است الحرام منها و البیاض خواه لذتها و شهواتها حرام باشد یا سباح و لا احاریت اجمع و ترک
کردن بسیارها سحر و الاشرار الخصال الاذی و الکفایه و باز روی دیگر بر تو من کوشیده اند و هیچ و خفتنها

نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود

نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود

نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود
نفس و شهوة طبیعت حاکم بود

۱۱۱
 وناخوشها و کویک لغزین و الاکسید و سوزیدن می گردن مژده از تو فاضله و رحمت از من و الحاحی و الهوی و الاکسید و النخ و نیا و نوری و نانی قید تعلق خلق و برون بدن از خواستها و از زوای و دنیا و آخرت حتی تظلم الموصول و القرب و غیره می یابند و می از خراب حق و رسیدن بن فیکد عین ذلک جمیع مما کنتم یسیر به توفیق و ان همه آنچه در سوخته کجی فصل لك الکرامه العظمی و العزة الکبری و حال کرد و تر از بزرگی و جعفر و می فخر از بندگی بزرگتر و بیشتر از آنچه بنویسای و از زود کرد و ان کنت من المقربان الکرامه الیک و اگرستی تو از زود کرد و گاه حق و رسیدن بن بزرگی از کرم و بزرگی از ان کسانیکه دریافته است ایشان عنایت و خوشتر است و شکرتم الله العالی و نور اگر گزیده و رسیدن بن ایشان با پیش نشستن حرمت کاستن و ستیگار ایشان و جعل لهم المحبة و رسیدن بن ایشان و دوست و دشمن حق و رسیدن بن و ان الله لهم الرحمة و الاله و دریافته است بسیار از این با سوختن نبودن و تعالی و احسن کلام پس بنویسد که در ادب و گاه و طوط و رعیت را و که گفتند ما استغفروا فیه و فیه شیء الیک و تو را فی فقص فی الخدمه و کس می کنی و در خدمت و تعظیم و ادای حقوق عبودیت و کس فی الخدمه و دیگر خدمت و تعظیم کن از این و که الخدمه الی الله و الاصلیه و میل کن بسوخته که گوید و هر صل جلت بیشتر است من الجمیل الظاهر الخدمه از ادای و نیت کما و عاقبت ان بستم کردن نفس و نیت بی کردن کما فی امل توقف که آدمی مجبور نیست چنانکه آمده است فی قوله تعالى و جعلها الانسان لانه کان ظالما و غیره و کما فی عبارت ابریه که عبارت از طاعت است او را و و نواهی استی که هست می ستم کننده نفس و بعد و فانی بن بعد و نگاه نیست ان بمانت و ان عاقبت کاذب و وصف از حدیث با بقدر گرفته و ثبت الادرین بان آدمیان هستند که از این و وصف از ایشان ظهور نیاید و لیکن اصل علت آدمی این وصف است که بعضی بنو فقیق و بهیت علیه قوت عقلیه و قوت غصبیه و بهین بن طاعت برانده و که و کان الانسان عیو و بهیت آدمی سخت است و کما فی و حفظ قلبک من الکفر و الی ما کنتم و اگر چه در ظاهر ان صلوات کما فی التماسه شده و از خلق و بهیا و است و کس و از قیود و تعلقات نسبت به و لیکن بنو غافل سابقان و کما فی و از خود را میل کن و جانبی چیزی که گذشت از من الحاحی و الهوی و الاکسید و اگر قدری خلق و بهیا نفس خواست ماسوا حق و التخییر و الدلیله و اختیار کردن بگردن جزیره فعل و ترک و تدبیر و بن سیرا نفس و بهیا کار مار فتن فکر کردن و ان و کما فی الضمیر و المواقفه و الصانع و انزل الیک و می حکم نمودن ساز گاری نمودن و خرسند نمودن زود و و آمدن از کجا و این و نایم

حقیقت توقف و اجابت نیست اجابت حاصل است که گفت قبول کردم عطا سئوال بر سبب مقصود و اگر
طالبت توقف وقت گیر است که صلاح دیدم این است که اشارت این معنی کرده غیر اینست و قد تحصل الاجابة
و گاهی حاصل میگردد و این هم يحصل المقصد الکمال حاصل میگردد و او مقصود بالفعل لغو فی الفکر
از جهت باز داشتن منع کردن آن قدر آری است که حصول آن در وقت معین فتنه است که فتنه وجه علم
الاجابة و لکن کان زبر وجه قبول نکردن اوست حرمان باز داشتن این اجابت و نیز باشد که صلاح وقت در تخریر
باشد و فتنه و تخریر و نیاز و مناجات لذت گفتن شنیدن بزرگ کار سازنی نیاز و بیشتر از حصول مقصود
و شاید که فتنه گردد و این در زبری روز آخرت که افتقار و احتیاج و انجا بیشتر است بهر بود و فتنه و اجابت مطلق است
که فرموده و او عیسی عجب لکم و تمیز وقت عاقلش بنده می و و که تعالی ضامن شده است اجابت را در وقتی که
خواهد بر چه که خواهد در آن وقت که سیده خواهد که بر چه بگوید می خواهد که گذشتن حق تعالی آنرا بختیار خود
با اختیار بنده عین صلاح است که می دانست پس اندک صلاح چه چیست و در چیست گاهی اجابت با عطا می مثل سئوال
و چه که صلاح است بحال سائل شناسا و به تعالی و حضرت سلطان بدو سپ تازی طلبید سلطان بگوید که از رحمت عطا کند
بگوید که سلطان اجابت او کرد و در بهتر از آنچه خواست و گاهی اجابت بیاورد و ایندک بگوید مانند آنچه طلب کرد و نیز
و بتیاری حافی احادیث و وار شده اگر وقت اجابت نکند نیز شاید بنده را بدان صفت باید بود چیست پس همانا کان
زنیان است و وبال آنکه در نمی شناسان و بحال و تحقیق آنست که دعا بر حق است که در نزول بایا خوف نزول
آن بنده بدان امور است چنانکه بنادر و زور و دخول قتلان بجا می آید الزام قبول اجابت این به اختیار پروردگار تعالی
است و عده که می بدان فتنه و عده و مصداق با بر وجهی که مختار است و صلاح بنده و آن است که دعا بیاورد و اجابت بل
آن بحق باید گذشت طبیعت انجی دست زد دعا کردن از به با اجابت بار و اویت چکاره و اگر سناکت نشینند
بعلم و تصدیق و اگر فاما می اوب زردان نیز مقامی است مایه طبیعت ای دل بهر رایش که در بارگاه دوست
خاموشی تو عرض تمنای دیگر است و اگر بزرگ حق شغول گردد و بگوید دعا دست نزنند و المیز از بهر است
و مقرران در گاه که مزاج شناسان وقت اند احوال مختلف است و در بهر حالیه و بهر وقتی آنچه لایق
و مناسب باشد بکنند و گفته اند که علم وقت بهر وقت حاصل گردد و در هر وقت عین باب و در سبب تسلیمه المصداق
وافی تر ازین که در شکر است از انجا بهر چیست فلیتأدب العبد عند نزول الملائکة عین بیکر و این و بنده
نزد فرود آمدن الملائکة عین سخن خود بیاورد که کاش که در گذرانم آنچه در حق بنده فی تزلزل الاقاص

دری عاقل تر از بهر است

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مرحباً بكم

[illegible]

و اگر در بعضی از این باب پس عیونیت است که رجوع کنی بسوی علم و بعد در این باب و بی که اگر کرده است
 ترا اما در گناه تو بود و انابت و کمالی است و اما در آنچه رفته است از تو از دنیا پاک شده است پس تسلیم و غنا
 و طاعت و اب و اما آنچه در آن پاک کرده است ترا طاعتی پس بصبر و طاعتی است بر پسر از آنکه علم کنی نفس خود را بپشت
 بی صبر و خیر و فرج کنی پس جمع گردد بر تو علم غیر تو و علم تو و نفس است پس اگر کنی آنچه التماس کرده بدان نصیب و جمال
 عین میسر و بر ترا کشاده و سینه زاناکه عفو کنی و در گذری از گناه و بسا که با او نشد و نیز از نور رضا آنچه رحم کنی اگر
 ظلم کرده است ترا پس عاقلی و اگر استجاب کرده شود و حق او دعائی تو و چه عجب بیکوست آنچه رحمت کند خدا تعالی
 بسبب تو کسی که ظلم کرده است ترا که آن را زنجار و چندان در رحم کند زکات است و تو کل علی التماس بکسب
 التماس کن و اما وقتی که در آنکه در بعضی از این باب پس بدان که وقت و وقت است نسبت به تو و در بعضی
 شما نیز خبر نیست نسبت به شما نیز نیست بر فرد پس چون در آنکه در بعضی از این باب پس بدان که باقی تو از این است
 بر تو سکون است و سکون از تکیه بر یاد خدا و افعال و حرکات و اوقات پس اگر کنی تو از این نیز و یکی غیر و از
 تو شب و طایفه و زیار و استساره که راه است یا بی بدان یا مایه که شش شوی بدان یا آفتابی که می بینی بان
 و ستاره ستاره علم است ماه و توحید و آفتاب و قمار و عرفان اگر چینی و در تاریکی شب پس کم است که سلامت است
 از ملاک قیاس گیر از آن تو را خداوند تعالی و من جمیع جعل لکم الیل و النهار تسکون و انقیاد و تقوا و علم و علم
 مشکو و این پس نیست حکم عیونیت و هر دو قبض یعنی قبض سبب و سبب اما کسی که هست و است و او سلطان و پادشاه
 نیست که میارند و اسبب یا نمیدارند و اسبب و اب آن بسته است فزونی در طاعتی یا بخشش از جانب کسی طاعت
 میکند و او را چه و معرفت شایسته بر مایه تو از دنیا کسب یا که مایه یا صمد و سبب است بحد فتنای اندر مردم
 و روی آوردن ایشان به تو و طاعتی که از تو و بوسیدن دست تو پس چون در آنکه در بعضی از این باب
 پس عیونیت تعاضا میکند یعنی از نعمت منت را از خدا تعالی بر تو و بر پسر کنان که نمیشناسد از آن خبری است
 نفس تو نمیشناسد او با نیست که لازم گردد درین باب و حال چنانکه انعام کرده بدان بر تو پس باشی تو نمیشناسد او
 خدا و جانب طاعت و بخشش از خدا و آنا و ایت از دنیا پس آن نیز نیست چنانکه ششین بود و بر این آنچه
 پنهان است از آنها بر آن امارج مردم ترا و ستایش کردن ایشان بر تو پس عیونیت تعاضا میکند
 تعاضا با آنچه پوشیده است خدا بر تو و بر سر اندوی تعالی که ظاهر گرداند و از آن آنچه پنهان است از آنها می آن پس
 و بر این نیز و از دیگرین مردم بسوی تو آسبلی که نمیدانند تو سبب از این حق عیونیت و آن ترک

حکایت از سید محمد باقر

۱۱۱۱۱۱۱۱

سید محمد باقر

خود را در آن
دوستان و یاران
بسیار از خود
بسیار از خود
بسیار از خود
بسیار از خود
بسیار از خود
بسیار از خود

سوال نماز منور و حله کردن در بر در سهیل نیست بلکه اگر کسی رت سلم نماز او را بسلامت برسد
پس وقت نماز نیست و این خبر مسلم و بدیهیست همه اگر کسی تمام شد از پیشتر گفتار با لفظ بی زیادت
نقصا پوشیده نماند که اینک از حضرت شیخ ابوالحسن از ذی شالست جمال خاص عام را که ارباب نفس و قلب
و عورت احوال بانفس هم و زنا طامع کرده و مضرب سبط را محض و ارباب قلوب و دهر خارج از اولی
قال رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِذَا فُتِيَ الْعَبْدُ مِنْ غَائِيٍّ كَرِهَ أَنْ يَكُونَ فِي الْغُيُوبِ فِي النَّفْسِ وَ
الْكَهَادَةِ وَالْكَافِي أَنْ يَكُونَ فِي الْغُيُوبِ وَ أَنْ يَكُونَ فِي الْغُيُوبِ وَ أَنْ يَكُونَ فِي الْغُيُوبِ
و آخرت بیانیچه او را بهر غایتی و آن روزی نماز که بخواهی نفس را می خود کند و در لذات شهوات و دنیا و دوزخ
بهشت و کفر و کمال الله عزوجل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
الكل عن قلبه و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
و اصدفاه و اجتنابه و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
تعالی و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
که می بیند این را و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
نعم آن شهر را این صفت و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
يفضل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
بنی و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
آن که یحیی الله عنه و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
است و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
و لیکن نه که بعضی از خود را این گناه ازین نیز بگذرد و بنده پاک و احوال شریف و در هر که غافل
قد انبک یا عبد الله و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
محبت لک و محبت محبوب و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
در دنیا بود و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
خواستی از نفس خود می ماند و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل
ویند که می کند و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل و در هر که غافل

[illegible]

[illegible]

والصديق مع القدر والحرارة

از معهود و عتدا و طبیعت است بسوی آنچه حکم کرده است بدان شرع قسم المقدس بعد از آن بر دهن بسوی آنچه
 قضا و قدر الهی بآن منته است قسم الرحمن که المصطفی بعد از آن بگشتن به آنچه معهود و طبیعت بود بشرط حفظ
 الحلال و رد امانت بر آنچه است حدود و حکم شرع و دانا به مقتضای طبیعت بود چنانچه میفرمایند که فخر من معهود
 من الماکول المشرب الملبوس المتکون والطبیخ والعلاج الی آخر الشیء و درین صورت
 می آید توان معهود و طبیعت تو که این شایسته میگردی اینها بیک طبع و عادت بسوی امر شرع و نبوی تسبیح کتاب
 الله و سنده رسوله میرساند و میبینی تو کتاب خداوندت رسول او را و علی الله علیه السلام اما قال الله تعالی
 کفتم فیما بیننا و ما التزم الرسول فخذوه و ما نهی عنکم فاجتنبوه و چه خبر که داده است شما را و آورده است پیغمبر من که بیدار و عمل
 کنید بدان و ما نهی عنکم فاجتنبوه و چه خبر که باز داشته است پیغمبر شما را از آن چیزها که نهی کرده و گفته است
 و می گوید که قل ان کفتم بحسن الله فالینق و بکوبی محبت خود اگر مستقیم شد که دوست میگردید خدا را
 بهر وی کنید و اینچنین که الله دوست دارد و او را بر تبه محبت بر تبه محبت بر تبه محبتی عن هکذا
 نقیصت و بهیئت کاین فی گردانیده شودی توانستو تو نفس تو و کولیهای و بسکهای نفس تو و از کارهای
 ناشروع و نامرغبات فی ظاهرت و باطن و در و تو و تن تو و جان تو و کاینکه فی باطنیات
 عین تو و حیل الله پس شد و در و تن تو و جان تو و کاینکه فی ظاهرات طاعت الله و کاینکه فی باطنیات
 و کاینکه فی باطنیات تو و جفران برادر خدا و پسرش می از آنچه فرموده باز داشته است و حاصل آنچه و عود کرده اند
 علیه السلام من و چه خبر است یاد و شنید خدا را و خدمت کردن او را بر آن وجه که فرموده است فیکون لهذا ایاک
 و شعارت و دینا ایاک پس بشنید این معنی طاعت عبادت خدا و ظاهر و باطن کار تو و نشسته تو و پوشش
 و رو و پرونی تو و شعار جابده که بجهت پیدا باشد و تا جامه بر تن بالای شعار فی حاکمات و کاینکه فی حاکمات
 تو و ارم تو فی کاینکه و کاینکه و در شب تو و روز تو و سفیر و خصم و در سفر تو و حضر تو و بشکایت تو
 و حاکمات تو و حال منشی و مستی تو و غم و شادی تو و فقر و غنا و خوشحالی و بدحالی تو و ضعف تو و قوت تو
 و تقویت تو و درستی تو و بیماری تو و کاینکه کاینکه و در همه حال تو و کاینکه الی و کاینکه فی حاکمات تو
 شوی بسوی او و می قضا و قدر تو و جبر و جمل معنی و هست و مراد و اینها مقام و مرتبه است فیکون فیک القدر
 تصرف کند در تو و قدر و بگرداند از آنجا که می فکرتی عن حیلک و کاینکه فی حاکمات تو و کاینکه فی حاکمات تو
 شست طاعت تو و حاکمات تو و کاینکه و از حیل تو و توانای تو و معنی تو و نظر از سببیت و جبریت

خدا را حفظ کن و از او را
 خدایا که در این دنیا و آخرت
 خدایا که در این دنیا و آخرت

خدا را حفظ کن و از او را
 خدایا که در این دنیا و آخرت
 خدایا که در این دنیا و آخرت

[illegible]

ای بخت بد بهر من نذرده او بار من کاری کن بدو قول خواجہ بایزید بنی ابدیدان لاریزید بنی ابدیدان
 و اعتراض جا بلان بجا که خواست ما خواسته نیست که پیش تقاض لازم آمدن اینی تمام شناخت است
 زیرا که این خواست منافی خواست نیست این خواستی است که حق سبحانه و تعالی از وی میخواهد و خواست آنچه
 حق است در حقیقت خواست نیست خواستنا خواست پیوسته بلکه اگر خواست خواست هم باشد از آن در
 حق خواستگان خواست خواست و نیست خواست ممنوع خواستی است که خواست نفس باشد حقیقت است
 از اشکال در کلام حضرت ایشان کلام سلطان بایزید پروا نیست و جواب ظاهر آنست که این سخن
 پیش از این سوال آن مقام گفته که منور خواستی در نزد لیکن خواست آن دارد که این خواست نامند و این جواب
 اسلام است از شریف نادان و کور و لان **قَالَ بَعْضُ** و ارضاها ما ههنا **الشَّكُّ عَلَى** خواست این
 از برای منی که است و کم نیستین عطا و نسیبیدن آن بر پروردگار تو غرض از این است که این دعا
 از برای منی که خواست بر پروردگار تعالی قبولی کردن عاقل تر از قبولی حکم حکم **الشَّكُّ عَلَى** خواست این
 حرام گردانیدن بر من سوال کردنی خلقی راه باز داشت مرا از خواستین حاجات از ایشان و اوجب علی
الشَّكُّ عَلَى که واجب گردانیدن بر من سوال کردنی او را از خواستین امر کرد و بجهت کردنی عاقل سوالی بر رویی که آنرا
 آنست که **وَهُوَ كَيْفَ يَجِبُ** من خواستیم او را روی جواب نمیدارد اشکال انداختن باینی فتن و دنیا بار
 بود و در مصر و بیستین بنو شکلی و جدی شکلی **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که محمد امیر گفته میشود که
 اندیشیدن بگویند خالی نیست که آیا از وی تو سرخو دانسته کسی **فَأَنْ قُلْتَ أَنْ لَكَ أَحْرَارٌ** که کسی که آتش و سرخو
 خود در زندگانی و حکم کسی که میگوید **فَأَنْ قُلْتَ أَنْ لَكَ أَحْرَارٌ** که اگر کسی میگوید سرخو و در فرمان پروردگار حقیقت
لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که
 در تاجیه احاطت که که نمیدانید باینکه نیست یا نشنیده یا نسیان که شنیده و فراموش کرد یا بدو خواست و بخواه
 فریاد یا جوابی که کسی که هر چه کرد و تحقیق از این جوهر خود نمیدانید و **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که
 قساک برود که نذرده و کشت هر کسی که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که
 و بجا خلق را از عین گفته که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که
 تهمت نذرده و در از او حق حقیقت گفته و **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که **قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ** که آنست که
 که مستلزم علم نیست و صحت او را بر بی توفی تا بخیر **لَكَ** و باینکه کردن احاطت دعا و حقیقت **لَكَ**

اینجا که خواست منافی خواست نیست این خواستی است که حق سبحانه و تعالی از وی میخواهد و خواست آنچه حق است در حقیقت خواست نیست خواستنا خواست پیوسته بلکه اگر خواست خواست هم باشد از آن در حق خواستگان خواست خواست و نیست خواست ممنوع خواستی است که خواست نفس باشد حقیقت است از اشکال در کلام حضرت ایشان کلام سلطان بایزید پروا نیست و جواب ظاهر آنست که این سخن پیش از این سوال آن مقام گفته که منور خواستی در نزد لیکن خواست آن دارد که این خواست نامند و این جواب اسلام است از شریف نادان و کور و لان قَالَ بَعْضُ و ارضاها ما ههنا الشَّكُّ عَلَى خواست این از برای منی که است و کم نیستین عطا و نسیبیدن آن بر پروردگار تو غرض از این است که این دعا از برای منی که خواست بر پروردگار تعالی قبولی کردن عاقل تر از قبولی حکم حکم الشَّكُّ عَلَى خواست این حرام گردانیدن بر من سوال کردنی خلقی راه باز داشت مرا از خواستین حاجات از ایشان و اوجب علی الشَّكُّ عَلَى که واجب گردانیدن بر من سوال کردنی او را از خواستین امر کرد و بجهت کردنی عاقل سوالی بر رویی که آنرا آنست که وَهُوَ كَيْفَ يَجِبُ من خواستیم او را روی جواب نمیدارد اشکال انداختن باینی فتن و دنیا بار بود و در مصر و بیستین بنو شکلی و جدی شکلی قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که محمد امیر گفته میشود که اندیشیدن بگویند خالی نیست که آیا از وی تو سرخو دانسته کسی فَأَنْ قُلْتَ أَنْ لَكَ أَحْرَارٌ که کسی که آتش و سرخو خود در زندگانی و حکم کسی که میگوید فَأَنْ قُلْتَ أَنْ لَكَ أَحْرَارٌ که اگر کسی میگوید سرخو و در فرمان پروردگار حقیقت لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که در تاجیه احاطت که که نمیدانید باینکه نیست یا نشنیده یا نسیان که شنیده و فراموش کرد یا بدو خواست و بخواه فریاد یا جوابی که کسی که هر چه کرد و تحقیق از این جوهر خود نمیدانید و قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قساک برود که نذرده و کشت هر کسی که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که و بجا خلق را از عین گفته که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که تهمت نذرده و در از او حق حقیقت گفته و قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که قَالَ لَكَ أَحْرَارٌ که آنست که که مستلزم علم نیست و صحت او را بر بی توفی تا بخیر لَكَ و باینکه کردن احاطت دعا و حقیقت لَكَ

نمیدیدم سوال کردن من پس بر آن سوال کنم اینچنین گوید **اسئال** که سوال کرد خدا را و چون حکم خدا
 شد بدیدم بر چه نیوایی و فتح حاجت الیه و بر چه نیوایی بدین من جبر الدنیا و الاخره از نیکی دنیا و آخرت
 انشا است با آنکه سوال دعا باید که جامع شامل باشد همه حاجات خیرات را چه در دنیا چه در آخرت و اگر دعا کلی نیست همه چیز
 می باید بگوید وی حکم آنکه بگویند **فینیر** که هم می باشد **ما دام** که نباشد و سوال امریکه حرام کرده شد است
 در شرع و آنچه صلاحیت نیست و آن اگر چه حرام نباشد چنانکه کثرت اموات است اگر خوف ضرر و فساد باشد و آن
لا ان الله زیرا که برستی خدی غرض اصل **بالسؤال** است **حق** است **الیه** که کرده است سوال کردن را و آنچه
 است در غیب که دست نداشتن بر آن **وقال** و گفته است **ادعونی** **استجب** که دعا کنید او خدا بسیار است
 اجابت کنم قبول میکنم و عاقلان **اسئال** که سوال کرد **قال** و گفت وی تعالی **واسئال الله** **میر** **فضل** **الله**
 کنید خدا را و بخواهید از فرزند وی بود و اگر مرد و سوال در سیاق آیه نبی کرده است **ادعونی** بقول خود و عزوجل لا
 تتقوا ان افضل الله بعضکم علی بعض یعنی اگر چیزی نیست از آن چیزی است نباید عمل میاید سوال کردن
 او در خواستن از پروردگار تعالی نیز عملی است **وقال** **النبی** و گفته است پیغمبری **اسئال الله** **اسئال الله**
انتم **موقنون** **بلا** **احجاب** سوال کنید خدا را و حال آنکه شما یقین کنید که خداوند است و عاقلان **اسئال**
 یعنی دعا بگوید که انومی تعیین بود و شک تردید در او نداشته بود که یقین بر آن است و حصول حاجت بقسمی است
 حق ثابت جل و **قال** و گفت **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**
 کنه های است خود و قدرت عاقلان و موقنون است که دستار بر اندازند و یقین حاصل سینه او نه در حق و موقنون
اسئال الله است که است سوال در ذکر بطون افاضت تعلیم او ب دعا است اگر یقین در روز ذکر آن در
 حکم ذکر ایتقان اجابت است گویا عطا فرود می آید کنه های است بر سیدار تا بگیرد آنرا و بدست آنرا فاضل
 و **قال** **النبی** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**
 فضل آن بسیار است بدین من بیداریم که میخواهد **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**
 تا فرود آید از آسمان بدین غرضی که است **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**
 آن غیر از خدا نیست و **قال** **النبی** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**
 پس این سوال کنم او را چون سوال کردن چنانچه درین **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**
 غرض اصل آنکه **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله** **اسئال الله**

ترجمه سوال کردن ۱۲

ترجمه سوال کردن ۱۳

ترجمه سوال کردن ۱۴

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

المقالة السابعة والستون

بودن تمامی کبریه است و این هم احوال اندکاهی و اندکاهی سکوت و زنده گاهی بتغییر کثایت و غایت
چنانکه غرض را بطرف و کرم و جویست باینکه این نیز نوعی از سوال است بزیان و زیادت و گاهی سکوت و بیانی
بالا تر از تکلم شنید و بهر حال از احوال افعال دنیا باینکه مسلمانی است و هر کدام را وقتی است و گاهی اقتضای آن
کنند و در حال این نوع و نشین کلامی از استاد امام ابو القاسم قمی نقل کرده شده است قدس سره **قال** رضی الله
عنه **كلما جاهدت نفسك بركاه وحيد لا تتركها كانه كفى ومجاهدة فرأى في وقت غلغلة نفس**
وعكبتها وجيرة شوي بركه قلته كسيف الفة و در این باب در کتب معتبره مخالفت مجاهدت احیایا
الله تعالی زنده نگه داشتن و از او را در احوال بحیات منوکیه باینکه علم و معرفت ذات و صفات حق و دریافت
حقیقت و تاراجت **منها الشهوات والذات** و کثرتی میکند نفس تراود
عین مجاهده بحکم حلیت که در بار و سر کشی از وی میگوید و نشوینها را و لذتها را **الجماع منها والبيع حرام**
و شهوات و لذات و حلال از آنها و جمیع معنی اقامه و بزه است معرکها و مراد اینجا حرام است که سبب است
للعقوب الى المجاهدة والمسابقة باز کردی بسوی مجاهده کردن و بزه کشیدن و بی خودی زور را می کشی
ليكتب لك ثوابا كما انبوسه ثابت گرداند غرض تعالی از تو ثواب همیشه را و هو معنی قول
الشیخ **منها** و با نفس منی جها کبریه است که در تنه است و در قول غیر مسلم **رجعنا من الجهاد الا حتر**
الجهاد الا کبر از کثرت باز جها و خود و ترک کار کردن با کفران است بسوی جها و کبر از کبریه جها که
النفس مراد و نشسته است آن حضرت صلی الله علیه و سلم جها و کبر جها و نفس **الذات** و **الاستمرار** و **العلة**
الشهوات والذات از جهت همیشه بودن نفس و شهواتها و لذتها و **المعاصي** و فرودن
نفس بواجب کردن کثرت و تصور و تفریق است بر الزام و تند است مجاهده نفس و استقامت اعتدال بدان که
شروع آن از فرایع از جها کفایت باشد چه این همیشه بود و در ضمن جها و کفایت بود و خود و تصور و تفریق اعمال و عبادت
و طاعات مجاهده نفس است تا تو به عبادت حق مستقیم گرد و جها که میفرمایند **وهي معنی قول** و همین امر استمرار
مجا و نفس را از جهت و دارم قرار و در شهوات و لذات مراد است از قول حق عز وجل **المعتمد** و **يأنيك**
اليقين و پیش کن بر و کار خود را تا آنکه باینکه است **الله** و سرود خدا عز وجل **يدينه** منی خود را و طاعت
بالمجاهدة عبادت خود و **هي مخالفة النفس** و آن عبادت منزه مخالفت نفس است **لا كان العباد**
كلها تا با جها النفس زیرا که عبادت همه را تمام آن سر کشی میکنند و تمنای می آرند از آن نفس

[illegible]

سخت‌خیز
مردمند
سودا
سیحرون
وینیان
نورین
گشتی
منجیب
کردن
گردان
دوران
وزیر
نعیم
نیامند
زان

[illegible]

إلى الله التي هي لا تخفى الشاكلة الشفاعة
 است ملكه وصنعه لك است وكرامتي وصاحبه است لا مالك لهم عني نه نيت لك ربك كانا
 خروا ولا يكلمهم عني نه نيت سيدا كنند برایشان خروا و كمال الله وكفنه است خذوا من كل شيء
 غنى الله يا است به سيدا كنند خروا وقال في كفنه است عزاله منع الله آيا خدایه و بگره است با خدا
 وقال وكفنه است كل تعلمه كه سجدت آيا سيد خدایا است سجدت و خدایا است سجدت و خدایا است سجدت
 غرضانه عظم به نه است به سجدت آيا سيد خدایا است سجدت و خدایا است سجدت و خدایا است سجدت
 گفت بخت نا اند بعضی از اهل عرفان روح خدایا است سجدت و خدایا است سجدت و خدایا است سجدت
 بران الوهیت كه هذا الحق من كبره و كماله وقال وكفنه است قل اللهم كجوابي محمد خدایا است
 الملك و الملك من شدة سيد الملك بر اسحق و تخرج الملك من شدة و كجوابي محمد خدایا است
 سجدت و كجوابي محمد خدایا است سجدت و كجوابي محمد خدایا است سجدت و كجوابي محمد خدایا است
 انك فعل كل شئ عقديا و در دست قدرتت علي منيا و نزلت الى قولنا قول عي جنانه تعالى و كجوابي محمد خدایا است
 بعين حيا قال لا ظلمين من الله عن رجل شيا ۞ چون سوال طلب خدایا
 حق اثبات طلب و سوال ممكنه الابد بیان بذكر كه مطلوب چیست و چه باید طلبید پس سفر باید كطلب كن از خدا
 خیر بر این معنی الدنوب السالفه خیر زید كنمان كدشته و العظمة منها الايام الاخرة
 الاخرة و كجوابي محمد خدایا است و در زمانه و رسنه و التوفيق الحسن الطاعة و خروا من عني و تعالى
 بريك كروا طاعت و التوفيق الحسن الطاعة و خروا من عني و تعالى بريك كروا طاعت و التوفيق الحسن الطاعة
 نمرود و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است
 شكیانی بودی ملا می سخت و الشكر على جميل الدعاء و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است
 و تعالى ثم الموات ثم الموات ثم الموات ثم الموات ثم الموات ثم الموات ثم الموات ثم الموات ثم الموات
 و الشهد عو الصالحين و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است
 أو لياك رفقا و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است
 نه كد و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است
 و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است و كجوابي محمد خدایا است

الحمد لله رب العالمين

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دریکر علماء کرام کی طرف سے

محمد بن عبد الله بن قتيبة

[illegible]

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

سخن درین شرح هر دو طرز افتاد اول در آنکه مراد از این سخن در وقت خیر اند و آخر در بعضی محال منسوط و مفصل گشت
با وجود سبب هر یک از اینها و جمیع کتب و تصانیف در مرقع نشد و در دیگران بدر و زیره گری زینت است
کسی که گوید این این نگه نیست به بدر و زینگی بر و بر کنش فیت به یارب بگوید و در سکه
جای برای تحقیق مصطلح است و در حکم ضرورت جمعی واقع شده و بگوید و الله
المستعان علیه السلام انزلنا الامصار فی السید و الامداد
حسبنا الله و نعم الوکیل ربنا یا سميع

۱۰۰
 این شرح که این نامه هر اظماس
 از فضل خدا و جل گشت تمام
 و الله الموفق و مستد الا تمام
 از غیب این را این را این را
 در ظاهر ظاهر لاریب است

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

الحمد لله

قلعه ابواب سخن جدا از دست فتح باب بکلام شای خداوند که حدیث در نعمتی تازه و عظیم به انوار رسید پیش آنکه درین
بکلام که دین و ستم بازماند بگلهای شادابی سرشار گشت فتح الغیب از طالبین طبع برآمده بهر امید و تقید گشت
بکلام که دین و ستم بازماند بگلهای شادابی سرشار گشت فتح الغیب از طالبین طبع برآمده بهر امید و تقید گشت

<p>سَمِعْتُ اللَّهَ عَلَى أَمَامِهِ قَالَ لَكَ الظَّنُّ بِهَا بَابُهَا فَابْتَحِينَ مِثْلَ الْأَنْجَالِ لِللَّهِ وَخَرَّمَهُ مِنْ مَعْبُودَاتِهِ فَقَطَعُوا رَأْسَ النَّبِيِّ سَاقِيَةً</p>	<p>سَمِعْتُ اللَّهَ عَلَى أَمَامِهِ قَالَ لَكَ الظَّنُّ بِهَا بَابُهَا فَابْتَحِينَ مِثْلَ الْأَنْجَالِ لِللَّهِ وَخَرَّمَهُ مِنْ مَعْبُودَاتِهِ فَقَطَعُوا رَأْسَ النَّبِيِّ سَاقِيَةً</p>	<p>سَمِعْتُ اللَّهَ عَلَى أَمَامِهِ قَالَ لَكَ الظَّنُّ بِهَا بَابُهَا فَابْتَحِينَ مِثْلَ الْأَنْجَالِ لِللَّهِ وَخَرَّمَهُ مِنْ مَعْبُودَاتِهِ فَقَطَعُوا رَأْسَ النَّبِيِّ سَاقِيَةً</p>
<p>هَذِهِ سُنَّةُ مُحَمَّدٍ لَمْ يَكُنْ أَوَّلَ رَهَائِلِي فِي الْحَبِيبِ لَوْ رَهَائِلَاتِي مَعَكُمْ لَعَلَّ</p>	<p>هَذِهِ سُنَّةُ مُحَمَّدٍ لَمْ يَكُنْ أَوَّلَ رَهَائِلِي فِي الْحَبِيبِ لَوْ رَهَائِلَاتِي مَعَكُمْ لَعَلَّ</p>	<p>هَذِهِ سُنَّةُ مُحَمَّدٍ لَمْ يَكُنْ أَوَّلَ رَهَائِلِي فِي الْحَبِيبِ لَوْ رَهَائِلَاتِي مَعَكُمْ لَعَلَّ</p>
<p>لَمْ يَكُنْ أَوَّلَ رَهَائِلِي فِي الْحَبِيبِ لَوْ رَهَائِلَاتِي مَعَكُمْ لَعَلَّ</p>	<p>لَمْ يَكُنْ أَوَّلَ رَهَائِلِي فِي الْحَبِيبِ لَوْ رَهَائِلَاتِي مَعَكُمْ لَعَلَّ</p>	<p>لَمْ يَكُنْ أَوَّلَ رَهَائِلِي فِي الْحَبِيبِ لَوْ رَهَائِلَاتِي مَعَكُمْ لَعَلَّ</p>

CALL No. { 49251 } ACC. NO. 13201

AUTHOR عبد الحق دہلوی

TITLE فتوح الغیب

Class No. 49251 Acc. No. 13201

Author عبد الحق دہلوی Book No. 49251

Title فتوح الغیب

Borrower's No.	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

AT THE TIME

MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

